

172

L u t h e r
utzeb

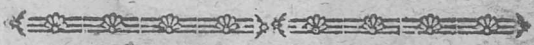
Catechismus,

auftanaga

L a s i n e s,

mi doaalla fistes:

- 1) Mattatusa Rippashjæme birra.
- 2) Guatte Tavla.
- 3) Aultgjerdasadjh Gæzhjal-dagait.
- 4) Bibel Dajadusait.
- 5) Rokkusit Idedest Wkkjedest, audel ja mangel Maellasi.

K joben havnaſt,
 prentijuvum Miſſion Gaalatufaſt,
 Gerhard Gieſe Salikath boſt,
 dam Jageſt 1776.

Alle de Finne-Folk, som ere begjærli-
ge efter den reere Catechismus-Mælk
i deres eget Sprog, ønskes hermed
Guds Naade og Belsignelse!

Fra den Tid af, at jeg forlod Finmar-
ken, den 1ste Augusti 1775, har jeg
uafsladeligen tænkt paa Eder, og ej efterladt
at anholde med mine ydmyge Begjæringer
baade hos Gud og Mennesker, at I dog
maatte faae Boger til Eders Underviisning
i Saligheds-Sagen i Eders eget Sprog.
Denne min Bøn har og Gud hørt, og bevæ-
get de Høiagunstige Missions-Herrer, at De
for det første har givet Ordre til at lade
denne Catechismus trykke, hvoraf I kunne
læse de samme Spørsmaal, som I ideligen
hørte af mig i de 8 Aar jeg var Eders Læ-
rer. Gud har altsaa sørget for, at min
Rejse fra Eder ikke skulde blive Eder til
Skade, men til des større Nytte, da Han
har givet Eder i steden for et dødeligt og fro-
beligt Menneske, sit levende, og ævigevaren-
de

Buok Santidij, gudok Catechismus:
Mielkke vainotaped, laekos Jbmel
Armo ja Vuuristivnaduss!

Dam raijast, go mon diin Ednamest
vuolgin, nogaketta diin ala lem ju-
dashjam, inge lek loaitam adnomest Jb-
melest, ja Olmuin, vai jeshjaidoddel Gjelii
Girjit digjidi addashji. Dam muo Rok-
kus Jbmelam lae gullam, ja njuoradann
Mission Herrai Baimo, atte Sii lae bai-
gjam dam Catechismus prenteduwat, gost
matebetet gavnat dait austgjerdasadzh Ga-
shjaidagait, mait dii juokke aige muust gu-
laidok. Jbmel nabbo dam audest lae mo-
rashstain, atte muo Vuolgem diist erit ii
galkam let digjidi Bahagen, mutto suor-
rab Aluokan galkai let. Gietzhjat dast, ja
dottelet Jbmel suorra Rakkjesvuoda digji-
di, gutte jamoladzh Olmu saizjai, alle ja
agaladzh Sanides digjidi adda, vai diin
dagashji vaasaladzhjan dabe ja audogassan

de Ord prentet, paa det Han derved maatte
gjøre Eder lykkelige her, og salige hisset.
Seer da heraf, og sjonner paa Guds store
Kjerlighed imod Eder! Seer, og takker Ham
derfor, takker, og elsker Ham, som saa
hojt elsker Eder! Og I Catechismus-Lærere
iblant Lapperne! arbejder slittigen paa at
lære Eders Disciple; Og I Catechismus-
Disciple! stræber slittigen at lære Eders el-
skende Guds Billie af denne Bog. Men
blot at lære Guds Billie, er hverken Gud
behageligt, eller Eder gavnligt; Beder der-
for Gud, at Han vil ved denne Catechis-
mus-Lærdom give Eder aandelig Kraft til
at gjøre Hans Billie. Naar I paa denne
Maade ville bruge denne Bog, da skal den
naadige Gud visseligen lade komme over
Eder alt det Gode, som I læse om i den,
og saadant Gode er ej allene timeligt, men
og aandeligt og ævigt.

Kjøbenhavn, d. 30 Junii 1776.

Gerhard Sandberg.

dobbe. Vare gitashjeidek dam buorre Ib-
mel dam audest! vare dii Suur fast aza-
shjeidek! Bargat nabbo dii Catechismus
Mattateigjet vishjaler mattater, bargat mai-
da dii Mattajeigjet vishjaler matar Ibmel
Dato dam Girjest. Mutto djettet fol, ja
dovvdar Ibmel Dato, dam dagaketta, ii lek
Ibmelii dokkaladzhy, iige digjidi avokasadzhy,
rokkadallat damdjeti Ibmelest, vai Som-
dain Catechismus Mataturfain vuoungaladzhy
apptitgis digjidi addashii Datos daffat.
Jos dii nabbo dam lakai datobetet dant
Girje adnet, de Ibmel ainas diin baigjell-
galka boadetet, buok dait Buuriit, maik
dam sist lokkabetet, ja mak ei lek aigaladzhy
hjak fol, mutto vuoungaladzhyjak ja agaladzhy-
hjak.

Zhjaellim Kjobenhavnast, dam golm
laagad Bæive Miese Manodest,
dant Jagest. 1776.

Gerhard Sandberg.

A. B. C. D. E.

a. b. c. d. e.

F. G. H. I. K.

f. g. h. i. j. k.

L. M. N. O. P.

l. m. n. o. p.

Q. R. S. T. U.

q. r. s. t. u.

V. W. X. Y. Z.

v. w. x. y. z.

AE. D.

a. b.

I Pet. 2, v. 2.

Derer begierlige efter den förmissige reene Melk, som nyfödde Bärur, at S sinne vore ndi den.

I Pet. 2 Bog, v. 2.

Wainotet dan giebmaladghiant daste ghielga mielste, nutso æst-riegas dan manaf, vai dan bost shiadda: scheidet.

SAL. 2090F.

- 0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.
- 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19.
- 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29.
- 30. 40. 50. 60. 70. 80. 90.
- 100. 200. 300. 400. 500. 600. 700.
- 800. 900. 1000. 2000. 3000.

1776.

* * * * *

Hvor mange Parter ere der i
Catechismus?

Fem:

I den første Part ere de 10.
Bud;

I den anden Part ere Troens
Artikle;

I den tredie Part er Herrens
Bøn;

I den fjerde Part er Daabens
Sacrament;

I den femte Part er Alterens
Sacrament.

* * * * *

Den første Part
indeholder de 10 Bud.

Læs det første Bud.

Jeg er Herren din Gud, du
skal ikke have fremmede Guder
for mig.

Hvad

Galle Gappalaf Catechismus
sist ledzha?

Læ vit Gappalaf:

0. Vuostes Gappalaga sist laage
ns. Bakkom læ;

ns. Rubbe Gappalaga sist Dffo Ar-
titel læ;

ns. Goalnad Gappalaga sist Her-
ra Rokkus læ;

ns. Njelsjad Gappalaga sist Gafst
ns. Sacrament læ;

ns. Vidad Gappalaga sist Alter
Sacrament læ.

• Vuostes Gappalaf
laage Bakkom sistes doaalla.

Loga vuostes Bakkom.

du
er
Mon lem Herra duu Jbmel;
ei galka let duust veris Jbmelaf
muo audest.

Hvad er det?

Vi skulle over alle Ting frygte og
elske Gud, samt forlade os paa Ham.

Læs det andet Bud.

Du skal ikke bruge Herrens
din Guds Navn forsængeligen;
thi Herren vil ikke holde den
uskyldig, som bruger Hans Navn
forsængeligen.

Hvad er det?

Vi skulle frygte og elske Gud, at
vi ikke skulle bande, sværge, øve
Troldom, lyve og hylle ved hans hel-
lige Navn, men at vi i al vor Fornø-
denhed kunne paa kalde Guds Navn,
bede, love, og takke.

Læs det tredie Bud.

Kom ihu Hviledagen, at du
helligholder den.

Hvad er det?

Vi skulle frygte og elske Gud, at
vi ikke skulle forsømme og foragte
Hans

Mi dat læ?

Mii galkap baigjel buok Daami
Ibmel ætzet, Sunst boallat, Sun
ala dorvastet.

Loga nubbe Bakkom.

Don ik galka adnet Herra
Ibmelad Namma dushjedjeti,
Dastgo Herra ii aigo dam luoi-
tet ashjetæbmen, gutte Namas
dushjedjeti anish.

Mi dat læ?

Mii galkap Ibmelest boallat, ja
Sun ætzet, amamel Sun basse Na-
ma bost garrodet, vuornot, noaaida-
stallat, gjelastallat, bættet, nutto-
vai matashjeimek buok Vuorradusa-
stæmek, Ibmel Nabmi zhiuorvot,
rokkadallat, ramedet, ja guttet.

Loga goaalmað Bakkom.

Miite basse Bæive, vai dam
bassen anashjit.

Mi dat læ?

Mii galkap Ibmelest boallat, ja
Sun ætzet, amamel aigjatallat Sar-

Hans guddommelige Ord og Prædiken, men at vi kunne holde det helligt, gjerne høre og lære det.

Læs det fjerde Bud.

Her din Fader og din Moder, at det kan gaa dig vel, og du kan længe leve paa Jorden.

Hvad er det?

Vi skulle frygte og elske Gud, at vi ikke skulle foragte og fortørne vore Forældre, og dem, som have at byde over os, men at vi kunne ære, tjene, adlyde og elske dem.

Læs det femte Bud.

Du skal ikke slaa ihjel.

Hvad er det?

Vi skulle frygte og elske Gud, at vi ikke skulle skille vor Næste ved Livet, ej heller gjøre ham det ubehageligt, men at vi kunne hjælpe og rædde ham i alle Livets Nødvendigheder og Farer.

Læs

ness erit, ja Ibmel Same baigjel-
gjætzhat, mutto vai dam bassen ma-
tashjeimek adnet, dam mjelastceme-
guldalet ja matat.

Loga njeljad Bakkom.

Gudnjette Altzhjad ja Ed-
nad, vai dudngji buurist gæ-
vashji, ja Ednam ald gukka
ælashit.

Mi dat læ?

Mi galkap Ibmelest boallat, ja
Surrætzet, amamek baigjelgjætzhat,
ja mvaaratattet Vanhemidemek, ja
dait, geir Balde miin baigjel læ,
mutto vai matashjeimek Siin gudn-
jettet, halvælet, guldalet, ætzet.

Loga vidad Bakkom.

Don ik galka Olmuit goddet.

Mi dat læ?

Mi galkap Ibmelest boallat ja
Surrætzet, amamek Lagamudzhja-
mek hæggatuttet, vahaggattet ja mo-
ræshstättet, mutto vai matashjeimek
Surrættjetet ja gaigjot buok Hæga
Buorradusast ja Hædest.

Loga

Læs det fette Bud.

Du skal ikke bedrive Horeri.

Hvad er det?

Vi skulle frygte og elske Gud, at vi ikke skulle tale eller gjøre noget utugtigt, men at vi kunne leve kysk, og tugtig baade i Ord og Gjerninger; og hver kunne elske og ære sin Ægtefælle.

Læs det syvende Bud.

Du skal ikke stjæle.

Hvad er det?

Vi skulle frygte og elske Gud, at vi ikke med Vold skulle tage, ej heller med falske Bahre, eller nogen anden List, bedrage vor Næste hans Guds og Penge fra, men at vi kunne forsvare ham imod andres Vold og List, samt befordre og forbedre hans Formue og timelige Vilkaar.

Læs det ottende Bud.

Du skal ikke vidne falskeligen imod din Næste.

Hvad

Loga gudad Bakkom.
Don it galka fuorrastet.

Mei dat læ?

Mii galkap Ibmelest boallat ja
Suu cetzet, amamek sarnot daihe dak-
kat maidege nnoškiit, mutto vai ma-
tashjeimek cettet zhjaebhaset ja butta-
set sikke Sani ja Dagoi guoin. Jurok-
hatzh damdjeti matashji cetzet ja
gudnjettet Galitzh Girotines.

Loga zhjetzhjad Bakkom.

Don it galka suoladet.

Mei dat læ?

Mii galkap Ibmelest boallat ja
Suu cetzet, amamek vœgald valdet,
daihe værre Galvoi guoin, ja mai-
nage jezha Sawelvuodain bættet La-
gamudzhjast celos ja Rudaides erit,
mutto vai matashjeimek Suu gaigjot
Jetzjhjast Vœrrevuoda ja Sawelvu-
oda vuosta, dasa maida audedet ja buor-
redet Suur celo, ja aigaladzh Dag-
saladzhvuoda.

Loga gautzad Bakkom.

It galka værüt sarnot Laga-
mudzhjad baigjeli.

Mei

Hvad er det?

Vi skulle frygte og elske Gud, at vi ikke skulle domme, tænke og tale ilde om vor Næste, behyve, forraade, bagtale og berygte ham, men at vi kunne skjule vor Næstes Fejl, undskyldte, meene og tale vel om ham, og udtynde af hans Ord og Gjerninger alt, hvad vi kunne, i beste Mening.

Læs det niende Bud.

Du skal ikke begjære din Næstes Hus.

Hvad er det?

Vi skulle frygte og elske Gud, at vi ikke med List skulle tragte efter vor Næstes Hus og Gods, ej heller til egne os det, under Skim af, at det med rette tilkommer os, men at vi kunne hjælpe ham til, at han maa beholde sine Ejendeele ubeskadiget.

Læs

Mi dat læ?

Mii galkap Ibinelest boassat, ja
Suu ætzet, amamek duobinit, ba-
hast jurdashjet, ja sarnot Lagamud-
zhjamek birra, gjelastallat Suu ala,
Suu bættet, sælge-bæld-sarnot, Suu
buorre Nama beistit, mutto vai ma-
tashjeimek Suu Vigii zhjeekat, Suu
beeloshstet, buurist Suu birra jurda-
shjet ja sarnot, ja buok Suu Saniit
ja Dagoit, mait matishjep, buore-
busfi doimatet.

Loga autzad Bakkom.

It galka anestuwat Laga-
mudzhjad Guaa-de.

Mi dat læ?

Mii galkap Ibinelest boassat ja
Suu ætzet, amamek Gawelbuodain
oandzhodet Lagamudzhjamek Guaa-
de daiherak ælo, ja dan alzemek oaa-
mastet, josjo aaroshjigen, dego miin
oabme dat lifzhji, mutto vai mata-
shjeimek bisotet Suust æloides vahag-
gattefetta.

Loga

Læs det tiende Bud.

Du skal ikke begjære din Næstes Egtfælle, eller Tjener, eller Pige, eller Dre, eller Ufsen, eller Noget af alt det, som hør din Næste til.

Hvad er det?

Vi skulle frygte og elske Gud, at vi ikke med Vold, eller List skulle skille vor Næste ved, og tilbringe os selv, hans Egtfælle, Tjenere, og Fæ, men at vi kunne formane og tilskynde dem, at forblive i deres Stand, og gjøre med Gliid det de ere pligtige til.

Hvad siger nu Gud om alle disse Bud?

Jeg Herren din Gud er en nidkjær Gud, som hjem søger over dem, som mig hade, Fædrenes

Loga laagad Bakkom.

Don ik galka anestuwat Lagamudzhjad Galitzh Guoime, daihe Nenga, daihe Piika, daihe Daamiit, daihe Potzoit, daihe maidege buok dain jezha oamiin, mak duu Lagamudzhjast laedzhjet.

Mei dat lae?

Mii galkap Ibmelest boallat, ja Suu aetzet, amamek vaxgald, daihe gawelnuodain Lagamudzhjast erit oaadzhjodet, ja jethjamek vuollai viggatet, Suu Galitzh Guoime, Suu Balvaleigjit, ja shjevetiit, mutto vai matashjeimek Siin neevot ja gistet, Dilestoesek bissot, ja vishjalet dam dakkat, mafa goednegasak laek.

Mait Ibmel buok dai Bakkomides
birra zelka?

Mon Herra duu Ibmel lem angereš Ibmel, gutte oaappa-laddam dai baigjeli, gudek muo
vashjo-

Drenes Synder paa Børnene,
indtil tredie og fjerde Slægt;
Og som gjør Misfundhed, ind-
til tusinde Slægter, imod dem,
som elske mig, og holde mine
Bud.

Hvad er det?

Gud truer at straffe alle dem,
som overtræde, og synde imod disse
Bud; Derfor bør vi frygte for Guds
Brede, og vel vogte os for at over-
træde Hans Bud. Derimod lover
Han ogsaa dem Naade og alt godt,
som holde disse Bud; Vi bør derfor
elske Gud, forlade os paa Ham, og
indrette vort ganske Levnet efter
Hans Bud.

Deit

vasshjetek, Vanhemi Suddoit
 Siin Manai ala, gidda goaal-
 mad ja njeljad Saaffi; Ja da-
 gam armogasvuoda gidda du-
 hat Saaffi, dai vuosta, gudek
 muo cetzek, ja muo Bakkomiit
 Doaallek.

Mi dat lee?

Ibmel aita buok dait rangastet,
 gudek baigjelduolbmek dait Bakkomiit,
 ja dai vuosta suddodek; Dandieti
 berrip Siin Moaarest boassat, ja
 varotet jezhaidecmek baigjelduolma-
 mest Siin Bakkomiit. Ergo dain
 vuosta Son maida Armoit, ja buok
 Buuriit sigjidi lopped, gudek dait
 Bakkomiit doaallek; Dandieti berrip
 Ibmel cetzek, Siin ala dorvastet, ja
 vishjalet Siin Bakkomi njeld cellet.

Rubbe

Den anden Part
indeholder vor christelige apo-
stoliske tre Troes Artikle.

Hvorom handler den første
Artikkel?

Om Skabelsen.

Læs den første Artikkel.

Jeg troer paa Gud Fader,
almægtig Himmelenes og Jor-
dens Skaber.

Hvad er det?

Jeg troer, at Gud haver skabt
mig, tilligemed alle andre Creature:
at Han haver givet mig Sjel og Le-
gem, Dine, Dren, og alle Lemmer,
Formuft, og alle Sandser. Jeg
troer ogsaa, at Gud opholder mig
tilligemed alle andre skabte Ting,
at han til dette naturlige Liv at op-
hoide, dagligen og overflødiggen gi-
ver mig: Klæder, Sko, Mad og
Drikke,

Rubbe Gappalaf

stes doaalla miin Chrystaladzh
golm Osfo Artifel.

Man birra nabba vuostes Artifel
farno?

Vuostes Artifel Sivnedæ-
me birra farno.

Loga vuostes Artifel.

Mon oskom Jbmel Artzhje
ala, gutte læ Vuokvægaladzh
Allme ja Ednam Sivnedeigje.

Mi dat læ?

Mon oskom, atte Jbmel muo læ
sivnedam, austanaga buok cera Siv-
nadusai guoin; atte Sjælo ja Rub-
mash mudngji læ addam, dasa zhjal-
miit, Bæljit, ja buok Lattoit, Sjær-
me, ja buok Mjelait. Mon oskomi
maida, atte Jbmel muo bajas doaalla
austanaga buok jezha Sivnadusai
guoin; atte Son, dam luondoladzh
Hæga bajasdoaklam djæti, sikkæ bæi-
valadzhjat ja arvaset mudngji fuolla:
Bistafut, Samagitt, Borramushja,

Drikke, Huus og Hjem, Ægtefælle,
 Børn, Agre, Fæ, og alle gode
 Ting. Jeg troer ogsaa, at Gud be-
 stjæler mig imod al Fare, at Han
 befrier og bevarer mig fra alt Ondt.
 Og alt dette Gode gjør Gud mig
 uden al min Fortjeneste og Værdig-
 hed, af sin blotte faderlige Godhed
 og Barmhertighed. Hvorfor jeg
 er skyldig til altid og allevegne at
 takke, love, tjene og adlyde Ham,
 baade med Sjel og Legem, Mund
 og Hjerter. Dette altsammen er vis-
 selig sandt i alle Maader.

Hvorom handler den anden Artikel?

Om Ijgenløsningen.

Læs den anden Artikel.

Jeg troer paa Jesum Chri-
 stum, Guds eenbaarne Søn,
 vor Herre, som blev undfan-
 gen af den Hellig Aand, født
 af Jomfru Maria, pünt un-
 der Pontio Pilato, forskæst,
 dødet

Zukkamusija, Guuade, Siid, Galitzh
 Guoine, Manait, gjeddiit, Shjeveriit,
 ja buok jezija Buuriit. Mon oskom
 maida, atte Ibmel buok Hæde vuosta
 muo suoigjal, atte bæsta ja varjel muo
 buok Bahast erit. Ja dait buokait Ib-
 mel dakka, ii mange muo Ansashjeme
 ja Dokkaladzhyuoda dieti, mutto du-
 shje atzhjaladzh Buorre ja armogas-
 vuodastes. Mandjeti mon juokke aige
 ja Baikest lem gædnegas, Sun giitet,
 ramedet, balbalet ja guldalet, fikke
 Sjæloin ja Kubmashjin, Njalniin
 ja Baimoin. Dat buokrak læ duo-
 dai visses buok lakai.

Man birra nubbe Artikel sarno?

Det sarno Laanastusa birra.

Loga nubbe Artikel.

Mon oskom Jesus Kristus,
 Ibmel aino rjegadam Barne,
 miin Herra ala, gutte sakkani
 dam Basse Buoringast, rjegadi
 Njeidast Mariast, gisseduvai
 Pontius Pilatusa valde aige,

Dødet og begravet, nedfoer til Helvede, tredie Dag opstod fra de Døde, opfoer til Himmelen, sidder hos Gud Faders almægtiges højre Haand, derfra skal Han igjen komme til at domme Levende og Døde.

Hvad er det?

Jeg troer, at Jesus Christus er en sand Gud, født af Faderen fra Evighed; Jeg troer ogsaa, at Han er et sandt Menneske, født af Jomfru Maria; at Han er min Herre, der har igjenløst mig fortabte og fordomte Menneske, og friet mig fra alle Synder, fra Døden og Satans Magt, ikke med Guld og Sølv, men med sit hellige og dyrebare Blod, og med sin uskyldte Piine og Død. Og dette har Han gjort, paa det Han kunde blive min egen
til.

tuossinavlijuvai, jami, ja hau-
dadubai, vuolasmanai Helveti,
goaalmad Bæive dain Tabmiin
erit bajaszhjuodzhjeli, bajasma-
nai Albmai, læ zhjokkamen Zh-
mel Altzhje buovvegaladzh ol-
gish gjeda bæld, dobben Son
fast boattet galka, duomishjet
celliit, ja Tabmiit.

Mei dat læ?

Mon oskom, atte Jesus Kristus læ
duot Zhmel, rjegadam Altzhjestes aga-
ladzh aigest. Mon oskom maida, atte
duot Ohmutzh læ, rjegadam Njetdast
Mariast; atte Son læ muo Herra,
gutte muo lappum ja Helveti dub-
mijuvum Olmu læ laanestam, ja
buok Suddoim, Tabmemest, ja Berga-
laga Baldest erit bæstant, ii Gollin
ja Silbain, mutto basse ja divrassa-
mus Vaarain, ja ansashketta Sivsiin
ja Tabmemiines. Ja dain dagai, vat
Son lishji muo jetzhjam, austanaga
ansashjuvum Buurides guoim, ja vat

tilligemed al sin Fortjeneste, og paa det jeg igjen skulde være Hans egen med Sjel og Legeme, her i Hans Naades Rige leve under Ham, og tjene Ham i bestandig Hellighed og Retfærdighed, hiffet i Hans Gres Rige ævig leve og regnere med Ham, som, efter at Han er opvakt fra de Døde, lever og regnerer i Ævighed. Dette altsammen er visselig sandt i alle Maader.

Hvorom handler den tredie
Artikel?

Om Helliggjørelsen.

Læs den tredie Artikel.

Jeg troer paa den Hellig Aand. Jeg troer, at der er een, hellig, almindelig, christelig Kirke til, som er hellige Menniskers Samfund. Jeg troer Syndernes Forladelse, Legemets Opstandelse, og det ævige Liv. Amen.

Mongis' Suu jezhas lifzhjint aurf-
naga Sjaeloin ja Ruubmashjin, vai da-
k. Suu Uemo Riikast, Suu vitold
celashjin, ja Suu balvalifzhjint biso-
vadzh Bassevuodast ja Vanhurskes-
vuodast, ja dobbe Suu Herbasvuoda
Riikast, agaladzh aigai Suin aurtana-
ga celashjin ja rad'd'ishjin, gutte, man-
gel Bajaszhuodzjhjelcemes dain Zab-
min erit, cella ja rad'd'e, gidda agaladzh
aigai. Dat buokraf lae duodai visses,
buok lakai.

Maar birra goaalmad Artikkel farno?

Dat farno Bassen-Dakkam
birra.

Loga goaalmad Artikkel?

Mon ofkom Basse Buvinga
ala. Mon ofkom, atte aurt,
basse, aurtasadzh christaladzh
k. Girko lae, mi lae basse Olmii
Serbe. Mon ofkom Suddoit
andagasfi Loaitufume, Ruub-
mash Bajaszhuodzjhjelceme, ja
agaladzh cellem. Amen.

Hvad

H. Ferrisart

Hvad er det?

Jeg troer, at jeg ingenlunde af min egen Kraft eller Fornuft kan troe paa, eller komme til Jesum Christum min Herre, men det er den Hellig Aands Gjerning, som haver kaldet og oplyst mig ved sit Ord og Evangelium, haver helliggjort og opholdet mig i den sande Troe; Ligesom Han kalder, forsamler, oplyser, helliggjører, og i den sande og eneste Tro paa Christum opholder den ganske Kirke paa Jorden. I denne Kirke forlader Han mig, og alle troende Christne dagligent alle Synder; Og paa den yderste Dag skal Han opvække os alle af Døde, og give mig, tilfjemed alle dem, som troe paa Christum, det evige Liv. Dette altsammen er visselig sandt i alle Maader.

Det

Mi dat læ?

Mon ofkom, atte im eissege jet-
 zhhiam Jamost daihe Gjærmest mate
 ofkot Jesusa Christusasa Herram ala,
 daihe Sun lusa boattet, mutto dat læ
 Basse Buoinga Duoigje, gutte Sa-
 nides ja Evangeliumes bost muo læ
 gotzhhjom ja bajas-zhhjowgin, gutte læ
 basotam ja bisotam muo dam duot
 Dskot; Nuftgo Son maida obba Ser-
 ve godde Ednamest gotzhhjo, zhhjogga,
 zhhjowge, basot, ja aino duot Dskot
 Christus ala bisot. Dam Serve god-
 dest Son mudngji, ja buok ofkoladzhh
 Christaladzhhjaidi Bæive Bæivest buok
 Suddvit adda andagasfi. Ja man-
 gemudzhh Bæive Son miin Buok-
 lait Jabmemest erit galka bajasbof-
 tet, ja addet mudngji, anftanaga buok
 dai guoin, gudet Christus ala ofkot,
 dam agaladz cellem. Dat buokrat
 læ duodai visses buok lakai.

Den tredie Part indeholder Herrens Bøn.

Læs mig Herrens Bøn godt.

Vor Fader, Som er i Him-
lene! Helliget worde Dit
Navn; Tilkomme dit Rige;
Skee Din Villie, som i Him-
melen, saa og paa Jorden;
Giv os i Dag vort daglige
Brød; Og forlad os vor
Skyld, som og vi forlade vo-
re Skyldnere; Og før os ikke
ind i Fristelse, men frie os fra
det Onde. Thi Dit er Riget,
og Magten, og Eren, i E-
vighed. Amen.

Uf hvor mange Parter bestaar
Herrens Bøn?

Uf tre Parter, som ere:
Indgangen, de syv Bønner og Be-
lutningen.

Læs

Goalmad Gappalak

sistes doalla Herra Koffus.

Loga mudugji buurist Herra Koffus.

Miin Utzhje, Gutte lek Al-
miin! Basoturvos Duu Rabma;
Boattos Duu Riik; Shjaddos
Duu Daetto, most Almest, nuff
maida Ednamest; Adde migjidi
Odne miin bæivaladzh Laibe-
mek; Ja adde migjidi Bælgidæ-
mek andagasfi, nuffto miigis ad-
dey Bælgotadzhjaidassamek an-
dagasfi; Ja æle luoite miin
Gjætzhhjalusfi, mutto bæste miin
Bahast erit. Dastgo Duu læ
Riik, ja Fabmo, ja Gudne, gid-
da agaladzh aigai. Amen.

Galle Gappalak Herra Koffusest
ledzhja?

Solur, mak læk:

Algo Sanek, zhjetzhiam Koffus, ja
Lop Sanek.

im-
Dit
ge;
im-
en;
lige
vor
vo-
ikke
fra
get,
E-

iv

Be-

is

Læs Indgangen af Herrens
Bøn.

Vor Fader, Som er i Himlene.

Hvad er det?

Gud indbyder os kjerligent med denne liden Fortale, at vi kunne troe, at Han er vor rette Fader, og vi ere Hans rette Børn, paa det vi frimodigere fulde af Tillid kunne paa-
falde Ham, ret ligesom vi see Børn med vis Tillid at bede noget af deres Forældre.

Læs den første Bøn.

Helliget worde dit Navn.

Hvad er det?

Guds Navn er vel i sig selv helligt, men vi bede i denne Bøn, at det ogsaa hos os maatte helliges.

Hvorledes skeer det?

Naar Guds Ord læres reent og ret, og vi, som det sømmer Guds Børn, leve gudeligen derefter. At dette maa skee, giv os vor Fader i Him-

Loga Herra Rokkus Algo-
Saniit.

Miin Altzhje, gutte lek Almiin.
Mi dat lae?

Ibmel dam aude-Sarnashjin rak-
kaset miin gotzhjo, vai mii jakashjei-
mek, atte Son miin rivtes Altzhje lae,
ja mii Suu rivtes Manak lep, vat mii
dade roaakkadebbut; ja dorvoladzhjat-
rak Suu zhjuorvoshjeimek, aido most
oinishjep Manait raakkaladzhjat mat-
dige rokkadallamen Banhemjinesek.

Loga vuoskes Rokkus.

Basotuvos duu Rabma.

Mi dat lae?

Ibmel Rabma galle jetzhaldes
basse lae, mutto mii dam Rokkusest
rokkadallap, vai maida miin lusa ba-
sotufzhji.

Most dat shjadda?

Dat shjadda, go Ibmel Sadne but-
taset ja zhjelgaset mattatuwa, ja mii-
gis, most Ibmel Manaidi saaeppa,
Ibmel Sane mjeld baset cellep. Vai
dat shjaddashji, adde migjidi Altzhja-

Himlene! Den, som lærer og lever anderledes, end Guds Ord lærer, har vanhelliger Guds Navn iblant os. At dette ikke skulle skee, forhindre Du vor himmelske Fader.

Læs den anden Bøn.

Tilkomme dit Rige.

Hvad er det?

Guds Rige kommer vel uden vor Bøn af sig selv, men vi bede i denne Bøn, at det ogsaa maa komme til os.

Hvorledes skeer det?

Naar vor himmelske Fader giver os sin Hellig Aand, hvilken gjør det ved sin Naade, at vi troer Hans helige Ord, og leve gudeligen, haade i dette og tilkommende Liv.

Læs den tredie Bøn.

Skee din Villie, som i Him-
melen, saa og paa Jorden.

Hvad er det?

Guds Villie skeer vel uden vor
Bøn,

fhjæmef Allmiin! Dat, gutte jez hja
lakai mattat, ja cella, go Jbmel Sadne
mattat, son dakka Jbmel Namina ba-
fotœbmen miin gaskast; amas dat
dappaturvat, zagga Don, almaladzh
Altzhjashjæmef.

Loga nubbe Rokkus.

Boattos Duu Riif.

Mi dat see?

Galle Jbmel Riif jetzhaldes boat-
ta, miin rokkadalaketta, mutto mii
dam Rokkusest rokkadallap, vai dat
miinge lusa boadashji.

Most dat shjadda?

Dat shjadda, go miin almaladzh
Altzhje Basse Vuongas migjidi adda,
gutte Armos bost dam dakka, atte mii
Suu basse sadnat jakkep, ja selley ib-
melboaaloladzhjat, sikkle dam, ja bo-
atte cellenest.

Loga goaalmað Rokkus.

Shjaddos duu Daetto, most
Allmest, nust maida Ednamest.

Mi dat see?

Galle Jbmel Daetto shjadda miin
roffa-

Bøn, men vi bede i denne Bøn, at den maa ogsaa skee hos os.

Hvorledes skeer det?

Naar Gud brækker og hindrer al ond Raad og gjenstridig Villie, hvilke hindre, at vi ikke hellige Guds Navn og at Hans Rige ikke kommer til os, og saadan er Djevelens, Verdens, og vort Rjods Villie. Derimod er det Guds gode og barmhjertige Villie: at opholde og kraftig styrke os ved sit Ord i Troen, indtil vor Livets Ende.

Læs den fjerde Bøn.

Giv os i Dag vort daglige Brød.

Hvad er det?

Gud giver vel Alle, end og de onde Mennesker det daglige Brød, end skjønt de ikke bede, men vi bede i denne Bøn, at Han vil give os Forstand og Skjonsomhed til at erkjende, at vort daglige Brød er en Guds Naade.

rokkadalaketta, mutto miä dam Rok-
kufest rokkadallap, vai dat maida miin
lusa shjaddashji.

Moost dat shjadda?

Dat shjadda, go Ibmel zuvke ja
hette vuok baha Raditt ja vuostahak-
koladzj Dato, mak heettiek miin baso-
tamest Ibmel Namma, ja dakket, atte
Ibmel Riik ii miin lusa boade, ja dag-
gar lee Bergalaga, Mailme ja miin
Daadzhe Daetto. Ergo dam vuosta
Ibmel buorre ja arhogas Daetto lee,
bisotet, ja marosmattet miin Sames
boft Dskoi, gidda miin allem Lopa
raigjai.

Loga mjeljad Rokkus.

Udde migjidi Ddne bæiva-
ladzh Laibemet.

Mei dat lee?

Ibmel adda galle Vuokaidi, maida
baha Dlmuidi bæivaladzj Laibe, Siin
rokkadalaketta, mutto miä dam Rokku-
fest rokkadallap, vai addashji migjidi
Gjermne ja Dobdo arvedet, atte miin
bæivaladzj Laibe lee Ibmel Armo Ud-
dat.

Naadegave, som vi derfor bør anam-
me med Taktsigelse af Ham.

Hvad forstaaes ved dagligt
Brød?

Allt det, som vi behøve til dette
Liv at opholde; nemlig: Mad, Drik-
ke, Klæder, Sko, Huus, Agre,
Fæ, Penge, Gods, en god Egte-
fælle, gode Børn, gode Tjenere, go-
de Huusfædre, god og retsindig Dv-
righed, sund Lust, Fred, Sundhed,
gode Sæder, Ære, gode Venner,
gode Naboer, og saadane Ting.

Læs den femte Bøn.

Forlad os vor Skyld, som
vi og forlade vore Skyldnere.

Hvad er det?

Vi bede i denne Bøn, at vor
himmelske Fader ikke vil tilregne os
vore Synder, og fer vore Synders
Skyld

daldak, mait mii dandietti stuorra Gi-
toin Suust berrip vuostavaldet.

Mait bæivaladzh Laibe vuold
arvededzhjak?

Mon arvedam buok dam, mait mii
dam Hæggæ Bajasdoaallami darba-
shjedzhjep, namaturvum: Borrannu-
shja, Zukkannushja, Bistafitt, Gama-
giit, Gnaade, Gjedditt, Shjevettiit, Ku-
dait, celoit, buorre Galitzh Guoine,
buorre Mamait, buorre Balvaleigitt,
buorre Isediit, buorre ja vanhurskes
Eisvalde, djervas Alline, Ravhe, Djer-
vasvuoda, buorre Dabaladzhvuoda,
Gudne, buorre ustebitt, buorre Siid-
Guoiniit, ja jezha daggær Daamitt
veka.

Loga vidad Rokkus.

Adde migjidi Bælgidæmek
andagasfi, nuftgo mii andagasfi
addep Bælgoladzhjaidassamæk.

Mi dat læ?

Mii dam Rokkusest rokkadallap, vai
miin almaladzh Altzhje ii logatalashji
migjidi Suddoidæmek, iige miin Sud-

doi

Skyld forkynde vore Bønner. Thi vi fortjene ikke at faae det allerringeste af de Ting, vi bede om, meget mindre Synds Forladelse, men efterdi vi dagligen synde, da fortjene vi idel Straf. Vi bede derfor, at Gud vil give os Synds Forladelse, og andet godt af sin blotte Naade og Barmhertighed. Saa ville vi og af Hjertet tilgive, hvad som andre kunne have syndet imod os, og for ilde gjort bevise dem Velgjerninger.

Læs den sjette Bøn.

Leed os ikke ind i Fristelse.

Hvad er det?

Gud frister ingen til det Onde, men vi bede i denne Bøn, at Han vil bevare os, at ikke Satan, Berden og vort eget Kjød skulle bedrage og forføre os fra den rette Tro, til Bantroe, Fortvivlelse og andre grove Laster og skændige Gjerninger, og at, naar vi meest anfægtes af

saa.

doi djeti suppishji miin Rokkusiit.
Dastgo ep balval utzemusge-
buok dain Daamiin, mait rokkadallap,
jobe jo Suddoit andagasfi Loaitujume.
Mutto dastosgo Bæive Bæivest
suddodep, de dushje Kangastusa
balvalep. Mii rokkadallap
damdjeti, vai Jbmel Suddoit
andagasfi Loaitujume, ja
jezhja Buuriit migjidi
addashji, dushje Armost,
ja Armogasvuodastes. De
miigis vaimostæmek
andagasfi addet aigop,
maitikkenes Jetzijasak
miin vuosta lædzhjek
mæddam, ja baha Dagoi
vuosta, buurist dait dakkat.

Loga gudad Rokkus.

Ele luovite miin Gjætzhjalusfi.

Mi dat læ?

Jbmel ti gudege Bahabusfi
gjætzhjal, mutto mii dam
Rokkusest rokkadallap,
vai Son miin varjeliszhi,
amas Bergalak, Mailbme,
ja miin jetzhjamek
oaadzhe miin bættet,
ja dolvot dam rivtes
Dskost erit, Eppeoskoi,
Dorvotեսvuotti, ja
jezhja suorra Suddoidi,
ja Hæppad Duotjidi,
ja ætte, go mii daggar

saadanne Fristelser, vi dog ikke maa
overvinde, men vinde og beholde
Sejer.

Læs den syvende Bøn.
Frie os fra det Onde.

Hvad er det?

Vi bede i denne Bøn, som i en
Sum, at vor himmelske Fader vil
befrie os fra alt Ondt, paa Sjæl og
Legem, Guds og Rygte, og at Han
tilsidst, naar vor Døds-Tiime kom-
mer, vil give os et saligt Endeligt,
og af sin uforstyldte Godhed tage
os fra denne Jammerdal, til sig i
Himmelen.

Hvorledes lyder Beslutningen
af Herrens Bøn?

Ehi dit er Riiiget, Magten
og Eren, i Ewigheid, Amen.

Hvad betyder det Ord Amen, og
hvorom forvissrer det os?

Amen betyder det samme som san-
delig, og er lagt til Herrens Bøn,
paa

Daggar Sjætzhyalusaidi bodishjæp, æp
dalle vnoitatalashji, mutto vai dain
bid'ashjeimek, ja vnoitashjeimek.

Loga zhjetzhjad Rokkus.

Bæste miin Bahast erit.

Mi dat læ?

Mii dam Rokkusest, dego oaanekeš
zhjokkest, rokkadallap, vai miin alma-
ladzh Altzhje buok Bahast erit miin
bæstashji, Sjælo, Rubmash, celo, ja
Gudne Bælest, ja vai Son sitta, go
miin Jabem Boddo bodish, addashji
migiidi audogas Lop, ja ansashketta
Buorrevuodastes, miin valdashji dam
varnotes allemest erit, lusas daakkaa
Ulbmai.

Moſt Herra Rokkus Lop

Sanek zhjuoigjet?

Daſtgo Duu læ Kikk, Jabmo
ja Gudne, agaladzh aigai, Amen.

Mait dat Sadne Amen mærke, ja
man birra dat miin viſſeſen dakka?

Amen mærke duodai, ja Herra Rok-
kuſi læ bleigjuurwum, vai viſſeſ lifzhji-
mek

aa
de

en
vil
og
an
m-
gt,
age
g i

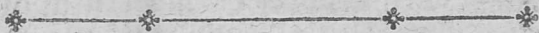
n

ten
n.
og

fan-
ſon,
a

paa det vi skulle være visse paa, at disse vore Bønner ere antagne og hønhorte af vor Fader i Himmelen, thi Han har befaleet os saaledes at bede, og lovet at ville hønhøre os, da Han har sagt: Amen, Amen, det er: visselig, sandelig disse Ting skulle gives Eder.

Den fjerde Part indeholder Daabens Sacrament.

(I.)

Hvad er Daaben?

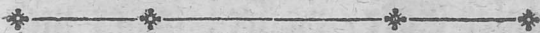
Daaben er ikke blot Vand allene, men det er Vand, som er indsluttet i Guds Befaling, og sammensøjet med Guds Ord.

Hvor mange slags Guds Ord har
Daaben med sig?

To slags:
Befalings og Forjættelses Ord.
Hvor

meſ dafa, atte dak miin Rokkuſak læſ
gullujuruum, ja vuostavaldujuruum
miin Atzhjeſt, gutte Alneſt læ, daſtgo
Son læ gotzhjom miin naſt rokkadal-
lat, ja loppedam, atte aigo miin Rok-
kuſ gullat, go Son læ zekam: Amen,
Amen, dat læ: duodai ja ainas, dak
vaameſ, mait rokkadallam leped, di-
gſidi addujurwat gaſkeſ.

Nieljad Gappalak fiſtes doaalla Gaſt Sacrament.

(I.)

Mi læ Gaſt?

Gaſt ii læ dushje zhjaetze aiveſtes,
mutto dat læ zhjaetze, mi læ birraſtat-
tum Ibmel Ravagiin, ja auſtſtattum
Ibmel Samiin.

Gallelagatzh Ibmel Sadne Gaſt
mjeld læ?

Gouſtlagatzh, Gotzhjom, ja Lox-
paduſa Sadne.

Ⓒ

Moſt

Hvorledes lyde Befalings Ordene?

Vor Herre Jesus Christus siger til sine Disciple:

Gaar hen, gjører alle Folk til mine Disciple, og døber dem i Navn Faders, og Søns, og Hellig Aands; Og lærer dem at holde alt det jeg haver befalet Eder, og see! jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende. (Math. 28, 19. 20.)

(2.)

Hvad Nytte giver Daaben?

Den befrier os fra Synden, Døden og Djevelen, og giver alle dem det evige Liv, som troe, hvad Guds Ord og Forjættelse lover.

Hvad er det for Guds Ord og Forjættelse?

Vor Herre Jesus Christus siger:

Hvo

Most Gotzhjom Sanef zhwoigjet?

Min Herra Jesus Christus Mattajeigjidaffes zelka:

Buolget, daffat buof olmuit
nuw Mattajeigjen, ja gastashjet
Siin Utzhje, ja Barne, ja Basse
Buoinga Rabmi. Ja mattatet
Siin buof dam daffat, mait di-
gsidi lem gotzhjom, ja gjatzh!
Mon diin mjeld lem buof Bcei-
vi, gidda Mailme Lopa raigjai.
(Must Evangelium olmai Mathaeus
farno, Girjes mangemudzh Logost.)

(2.)

Mait Uvkiit Gast adda?

Gast min bæsta Suddost, Jabme-
mest ja Bergalagast erit, ja agaladzh
cellem buof dat adda, gudel jakket
dam, mait Jvmel Sadne ja Loppa-
dus lopped.

Mi Sanit ja Loppadusait dat
lædzhja?

Min Herra Jesus Christus zelka:

C 2

Gutte

Hvo, som troer og bliver døbt
han skal blive salig. (Marc. 16, 16.)

(3.)

Hvorledes kan Daabens Vand give
saadan stor Nytte?

Vandet kan vist aldrig give saadan Nytte, men Guds Ord, som er i og med Vandet, og Troen, som troer det Guds Ord, som er lagt til Vandet. Thi Vand uden Guds Ord, er blot Vand, og ikke Daab; Men naar Guds Ord kommer til Vandet, saa er det Daab, det er Naadens og Livets Vand, og Igjensfødelsens Bad i den Hellig Aand, som Paulus kalder Daaben til Titum i det tredie Capitel.

Hvorledes hude Pauli Ord herom?

Der Guds vor Fjelsers Fromhed og Kjerlighed til Menneskene aabenbaredes, ikke for de retfærdige Gjeringers skyld, som vi have gjort, men efter sin Barmhertighed gjorde

Han

Gutte ofko, ja gastashjuma,
 Son audogassan galka shjaddat.
 (Marcus mangemudzh Logost.)

(3.)

Moft Gasta zhjaetze daggar stuorra
 Nuvke matta addet?

Dushje zhjaetze ii goaassege daggar
 Nuvke mate addet, mutto Jbmel Sad-
 ne, mi zhjaze mijeld lae, ja Ofko, mi Al-
 zes oaamast dant Jbmel Sane, mi
 zhjaetzai lae bieigjujuvum. Dastgo
 zhjaetze Jbmel Sane takka, lae dushje
 zhjaetze, ja ii lek Gast. Mutto go Jb-
 mel Sadne zhjaetzai boatta, de cetta
 Gast lae, dat lae Armo, ja cellem zhjaet-
 ze, ja Fastrjegadattenm Laugo dam
 Basse Vuongast, Bavel Santi mijeld,
 Littusi goaalmad Logost.

Moft dat Bavel Sane zhjuoigjel?

Go Jbmel miin Laanesteigje Vuor-
 revuot, ja Kakkjesvuot Oluvidi almo-
 stuvai. Ji dai vanhurskes Duotji djeti,
 matt mi leimet dakkam, mutto Ar-
 mogasvuodastes Son miin audogas-

Han os salige formedelst Tgjensfødel-
sens Bad og den Hellig Lands For-
nyelse, hvilken Han haver udst over
os riigelig, formedelst Jesum Chri-
stum vor Frelser; Paa det vi, som
af Hans Naade ere blevne retfær-
diggjorte, maatte efter Haabet bli-
ve Arvinger til det ævige Liv.

(4.)

Hvad betyder Daaben?

Den betyder det: at den gamle
Maa eller Urve Synden, som end-
nu er i os, dagligen ved Poenitente
bor druknes og dødes, tilligemed alle
gjørliche Synder og onde Lyster. Og
at det nye Menneske dagligen bor
opstaae og leve for Gud, i Hellig-
hed og Retfærdighed her, og i Sa-
lighed hiffet.

Beviiis denne Daabens Betydning
med Guds eget Ord af den
hellige Skrift?

Apostelen Paulus siger:

Vi ere begravne tilligemed Christo
ved

san dagat, Fastrjegadattent Laugo,
ja Basse Vuvinga Ddasmattent boft;
Gæn Son arvaset miin baigjeli læ
golgatam, Jesus Christus miin Laa-
nefteigje djetti, vai mii, gudet Sun Ur-
most lep vanhurskesen dakkujuvum,
Arboladzhjan fhjaddashjeimet aga-
ladzh cellem Doivo mjeld.

(4)

Mait Gast djettevasfi adda?

Dam dat djettevasfi adda, atte-
boaares Adam, daiherak Urbe Suddo,
mi ain miin sist læ, Bæive Bæivest
Gaettamushja boft hankadurvat ja
janeturvat berre, austanaga buot dat-
to Suddoi ja baha Himoi guoin. Ja
atte od'd'a Dlnutzh Bæive Bæivest-
gen berre baigjanet, ja cellet Jbmel ar-
dest, Bassevuodast ja Vanhurskesvu-
dast dabe, ja Hudogasvuodast dobbe.

Zhijet, atte Gast dam djettevasfi
adda, Jbmel jezhas Sani guoin
dam basse zhjaellagest?

Barvel Apostel daigja:

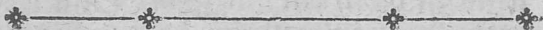
Mii lep handaduvum austanaga

E 4

Chri

ved Daaben til Døden, at ligesom Christus er opvakt fra de Døde, formedelst Faderens Herlighed, saa skulle vi og vandre i et nyt Levnet. (Rom. 6, 4.)

Den femte Part indeholder Alterens Sacrament.

(I.)

Hvad er Alterens Sacrament?

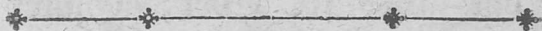
Alterens Sacrament er vor Herres Jesu Christi sande Legem og sande Blod, under Brød og Vin, indsat af Christo selv, for os Christne til at æde og drikke.

Hvorledes lyde dette Sacramentes Indstiftelses og Forjættelses Ord?

Saaledes skrive de hellige Evangelister, Mathæus, Marcus, Lucas og Apostelen Paulus:

Vor Herre Jesus Christus,
i den Nat, der Han blev for-
raadt,

Christustin Gast boft Zabntemi, vai,
 most Christus dain Zabntiin erit lœ
 bajasboftujurum, Altzhjes hervas
 Buokvœgaladzhyuoda boft, must mit-
 gis od'd'a cellemi jaadashjeimek.

Bidad Gappalak
 sistes doaalla Alter Sacrament. ja

(I.)

Mi Alter Sacrament lœ?

Alter Sacrament lœ miin Herra
 Jesus Christus duot Kuomash, ja
 duot Baarr, Laibe ja Vine vuold, asa-
 turum Christusest aldes migjidi Chri-
 staladzhjaidi, vai dam borashjeimek ja
 jugashjeimek.

Most dam Sacrament Afatusa, ja
 Loppadusa Samel zhjuoigjel?

Must dak basse Evangelium Olmak:
 Matharus, Marcus, Lucas ja Apostel
 Bawel zhjaellek:

Min Herra Jesus Christus,
 dam ija, go Son bœtujuvai, valdi

E 5

Laibe,

raadt, tog Brødet, og efter
at Han havde takket, brød det,
gav sine Disciple og sagde: Ta-
ger, æder, det er mit Legem,
som gives for Eder; Gjører
dette til min Hukommelse.

Ligesaa tog Han og Kalken,
efter Aftens Maaltid, takke-
de, gav dennem og sagde: Drik-
ker alle heraf; Dette er mit
Blod det Nye Testaments, som
udgydes for Eder til Synder-
nes Forladelse; Gjører dette,
saa ofte, som I det drikke til
min Hukommelse.

(2.)

Hvad nytter saadan Eder
og Drikken?

Nytten viise disse Ord os: (Det er
mit Legem, som gives for Eder,
Det er mit Blod, som udgydes
for

Loibe, ja manglestgo lei qitam,
 Doiji Dam, Mattajeigjidasseß ad-
 di, ja zalki: valdet, borrat, dat
 læ muo Nuomash, mi diin au-
 dest addujuwa. Daffat dam
 muo muitem djetei.

Damaka lafai Son maida
 Gjera valdi, mangel Wkjedes
 Maellasi, giiti, addi sigjidi, ja
 zalki: Zuffat Buofak dast, dat
 læ muo Baarr, dam odde Testa-
 ment Baarr, mi diin audest gol-
 gatowa, Suddoit andagasfi
 Loaitujume djetei. Daffat dam,
 must dabja, go dii dam juffabe-
 tet, muo muitem djetei.

(2.)

Mei awkiiit dam Borramest, ja
 Zuffamest læ?

Dam Huwke dak Sanek zbjajetek:
 (Dat læ muo Nuomash, mi diin au-
 dest addujuwa, dat læ muo Baarr,
 mi diin audest golgatowa Suddoit an-

for Eder til Syndernes Forladelse.)
 Nemlig, ved disse Ord gives os i dette
 Sacramente: Syndernes Forladelse,
 Liv og Salighed, thi hvor Synds
 Forladelse er, der er ogsaa Liv og
 Salighed.

(3.)

Hvorledes kan den legemlige Vden
 og Drikken give os saa
 stor Nytte?

Den blotte legemlige Vden og
 Drikken, giver os visseligen ikke den-
 ne Nytte, men de Ord: (Det gives
 for Eder, det udoses til Syndernes
 Forladelse.) Hvilke Ord ere, tilstæ-
 gemed den legemlige Vden og Drik-
 ken, Hoved-Stykket i dette Sacra-
 mente. Hvo som nu troer disse
 Ord, han har hvad de love, nemlig
 Synds Forladelse.

(4.)

Hvo bruger dette Sacrament
 værdeligen?

Ikke den, som med Fasten, og
 udvor-

dagassî Loaitujume djeti. Dai Sani
 boft nabbo dat Nuvke migjidi dam
 Sacramentest addujawa: Suddoit
 andagassî Loaitujubme, allem, ja
 Nudogasvuot, dastgo, gost Suddoit an-
 dagassî Loaitujubme læ, dast allem
 ja Nudogasvuot maida læ.

(3.)

Moft dat rubmashladzh Borrani ja
 Jukkani matta addet migjidi
 baagar Nuvke?

Dushje rubmashladzh Borrani ja
 Jukkani it galle dam Nuvke adde,
 mutto dak Saneh: Diin andest addu-
 jawa, dat gosgatuwa Suddoit anda-
 gassî Loaitujume djeti. Dak Saneh
 læ, austanaga dain rubmashladzh
 Borraniin ja jukkaniin, Daaiwe. Gap-
 palak dam Sacramentest. Gutte nab-
 bo dait Saniit jakka, Sunst dat læ,
 mait dak loppedel, namaturum:
 Suddoit andagassî Loaitujubme.

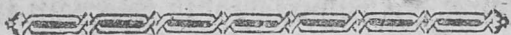
(4.)

Si dam Sacrament gælboladzhjat
 anish?

Ji dat, gutte læ boraketta fol, ja du-
 shje.

udvortes allene paa Legemet, har beredt sig, men den er ret værdig, og vel beredt, som troer disse Ord: Det gives for Eder, det udøses til Syndernes Forladelse. Hvo som ikke troer disse Ord, eller tvivler om dem, han er uværdig og uberedt, thi de Ord: for Eder, kræver et Hjerte, som troer Gud.

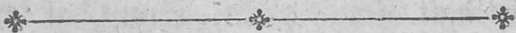

Anhang til Catechismo.

Hvad indeholder Catechismi Anhang?

Det indeholder:

- 1) Lærdom om Skriftemaal.
- 2) Huis - Tavlen.
- 3) Eenfoldige Spørgmaal.
- 4) Bibelske Sententzer eller Sprog.
- 5) Bønner Morgen Aften, til og fra Bords.

Om Skriftemaal.

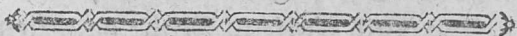
(1.)

Hvad er Skriftemaal?

Skriftemaal indbefatter to Stykker: det ene, at man bekjender sine Syn-

shje olgoldasat Rubmashjes lœ rakadam. Mutto dat duodai gœlboladzsh ja buurist rakaduwum lœ, gutte dait Saniit jalka: Dat diin audest adduiriwa, dat gølgatuwa Suddoit andagasst Loacaitujume djete: Gutte dait Saniit ii jake, daiherak dai birra epped, Son lœ gœlbotæbme ja rakadketta, dasigo dat Sadne: Diin audest, gaibed Waimo, mi Jbmeli jalka.

Catechismus Lasse.

Mait Catechismus Lasse sistes doaalla?

Dat sistes doaalla:

- 1) Mattatusa Rippashjæme birra.
- 2) Guatte-Tawel.
- 3) Luftgjerdasadzsh Gazhjaldagait.
- 4) Bibel Dajadusait.
- 5) Kollusit Idedest Otkjedest, audel ja mangel Maellasi.

Rippashjæme birra.

(I.)

Wi Rippashjæbme lœ?

Rippashjæbme sistes doaalla gouft Gappalaga: Rubbe atte olmutzh Sud.

Synder, det andet, at man annammer Aføsning eller Synds Forladelse af Skrifte-Faderen, ligesom af Gud selv, og ikke tvivler derpaa, men stadeligent troer, at Synderne ved den Forladelse man faaer af Præsten, ogsaa ere forladne for Gud i Himmelen.

(2.)

Hvilke Synder skal man bekjende?

For Gud skulle vi kjende og erkjende os skyldige i alle Synder, endog dem, som ere os ubekjendte. Men for Præsten bør vi allene bekjende de Synder, som ere os bekjendte, fornemmelig de, som nage eller befvære Samvittigheden.

(3.)

Hvorledes skal man komme til Kundskab om sine Synder?

Man skal prøve sit Levnet efter de 10 Bud, hvordan man har forholdt sig enten som en Kristen efter alle Budene, eller som en Lem af Grelære-Nære-Standen efter det fjerde Bud;

Suddoides dobdast, nubbe, atte zhjoub-
dem, datherak Suddoit andagasfi
Loaitujume vuostavalda Rippe-Alt-
zhjest, dego Zbmelest aldes, ja ti dam
birra epped, nutto vissaset jakka, atte
Suddok, go Bap dait andagasfi adda,
maida Zbmel audest Alimest laek anda-
gasfi addujuwunt.

(2.)

Mait Suddoit Dlnutzh
dobdastet galka?

Zbmel audest jezhhaidamek galkap
dobdastet ashhjaladzhjan buok Suddoi-
di, maida dait, mait ep djede ja douvda.
Nutto Bap audest dushje dait Sud-
doit galkap dobdastet, mait mii djet-
tep, ja mak Daame-Dobdo vaiv. 2k.

(3.)

Man lakat Dlnutzh oaadzhjo
Suddoides djettet?

Son galka allimes gjatzhjelet dam
laage Bakkom mijeld, most Son laed-
zhja cellam, daihe dego Christaladzh,
buok Bakkomi mijeld, daihe dego Ban-
hem, Maenna, Tsed, Balvalseigje, nje-
jad

Bud; for exempel's skyld: om man
 haver forurettet, og skadet nogen med
 Død eller Gjerning, om man ha-
 ver forsømt at optugte sine Børn og
 Familie til Guds Ære, om man ha-
 ver været utro, uhydig &c.

(4.)

Men om nu nogen ikke finder sig
 besværet med saadane, eller større
 Synder, skal han saa piine sig selv,
 opsoge sig, eller opdigte Synder,
 paa det han kan have nogen at
 bekjende for Præsten?

Nej, men enten lade det være nok
 med at nævne en eller anden Synd,
 som han veed, eller og ingen nævne,
 men tage imod Forkædelsen efter en
 almindelig Bekjendelse for Gud, til
 Skrifte-Faderen.

Lær mig da saadan almindelig Be-
 kjendelse, eller Skrifte-Bøn.

Jeg arme Synder bekjender for
 Gud og for Eder, paa Guds Bøgne,
 at

jad
 læd
 ja
 bag
 Jbn
 eppe
 emb

Mu
 gar,
 galk
 viin
 bar

J
 dom
 daih
 vnos
 man
 stusa

Mat

M
 Jbn

jad Bakkom mijeld, eise incerka djete:
Icedzhjago gudege vahaggattam Sani
ja Dagoi guoin, Icedzhjago luoitam
bagadamest Manaides ja Suokides
Ibneli Gudnen, Icedzhjago Icematzh
eppeguloladzh, becttoladzh, ja mist ain
embo.

(4.)

Mutto jos guttege ii vaiveduwo dag-
gar, daiherak stuorrah Suddoi guoin,
galkago Son dalle giffedet jeczhas, vai-
viin otzat, daihe gjelastallat Suddoit
baigjelasses, vai lifzhji aldes, mait
Bap audi dobdastet matasshji?

Zi galka, mutto daihe gallen adnet
dom dam djetteles Suddo bæggotet,
daihe ii auftege galka bæggotet, mutto
vuostavaldet andagasfi Loaitujume
mangel aivtasadzjh dakkam Dobda-
stusa Ibnel andest, Rippe-Altzhjai.

Mattat dal mudngji daggar aivta-
sadzjh Dobdastusa, daiherak
Skrift-Rokkus?

Mon arkjes Suddogas dobdastam
Ibnel andest, ja dungis andest, gutte
Ibnel

at jeg er født i Synden, har en ond Natur, som er udygtig til alt aandeligt Godt, og tilbøjelig til alt Ondt, og at jeg min ganske Livs-Tiid, ofte har fortørnet min Gud og Herre i mange Maader, med Tanker, Dred og Gjerninger, saa Han med al Rette kunde forskyde og fordomme mig til ævrig Tiid. Men efterdi den gode Gud endnu giver mig Tiid og Lenlighed, og vil, efter sin naadige Forjættelse, give mig Kraft og Naade til Omvendelse, saa beder jeg Hans grundløse Barmhertighed, at Han formedelt sin Hellig Aand, vil virke, opholde og bestørke i mit Hjerte en alvorlig Mishag i Synden, og en sand Troe paa Jesum, som er død for mine Synder, og opstanden til min Retfærdighed, samt for Hans Skyld være min naadige Fader, og tilgive mig alle mine Synder. Til

For-

Jby
rjeg
vun
ridi
njej
lem
Jbn
tam
nust
mat
agal
Men
adde
ladz
adde
gjal
gasy
Buc
ja ne
Gud
Jesu
la ja
da dj
djeti
ja bu

ond
nde-
ndt,
ofte
re i
Drd
al
me
den
og
dige
Naa-
ians
Han
vir-
ferte
og
n er
nden
dans
og
Til
or-

Ibmel Saijest lek, atte Suddost lem
rjegadam, ja dandjeti must billeshjuv-
vum, atte buof vuvingaladzh Bui-
ridi lem dokkemettos, ja buof Bahaidi
mijedes, vela dohdastam, atte obba cel-
lemam aige, davjarak, ja ednak lakai,
Ibmelam ja Herram lem vashjaskat-
tam, Jurdagi, Sani, ja Dagoi guoim,
must atte Son buof Vuogadvuodain
matashji muo aldes erit suppit, ja
agaladzh aigai muo Helveti duobmit.
Mutto dastosgo dat buorre Ibmel ain
adda mudngji aige ja dile, ja armo-
ladzh Loppadusaides mijeld, mudngji
addestunvagus Bæga ja Armo Boidn-
gjalcemai, de Suu bodnetes armo-
gasvuodast rokkadalam, vai Basse
Vuingas bost duojoshji, bisotifzhji
ja nannodifzhji muo Baibmoi rivtes
Suddo Fastashjæme, ja rivtes Dsko
Jesus ala, gutte muo Suddoi audest
læ jabmam, ja muo Vanhurskesvuo-
da djetti bajaszhjuodzhjelan, vai Suu
djetigen lifzhji muo armogas Atzhje,
ja buof muo Suddoit mudngji adda-
shji

Forvisning herom, og Bestørkelse i min Troe, ogter jeg nu og at ville annamme den Herres Jesu Christi sande Legem og Blod i Sacramentet. Beder derfor, at I paa Guds Begne ville tilsige mig alle mine Synders Forladelse. Jeg arme Synder vil og af mit ganske Hjerte forsage al Synd, og tilgive Alle, hvad de have forseet sig imod mig, samt daglig jo mere og mere legge Bind paa en sand Gudfrygtighed, saa meget et syndigt Menneſke i dette skrobelige Liv ved Guds Naade formaar. Hertil ville I ogsaa hjælpe mig med Eders Bøn til Gud, i den Herres Jesu Navn.

Huus Tavlen.

Hvad indeholder Huus-Tavlen?
 Nogle Sprog af den hellige Skrift,
 ved hvilke alle hellige Stænder i
 Guds

ſhji
 daſt
 mje
 Her
 ra E
 lam
 doid
 gii g
 gas
 buot
 Mæ
 gæſt
 daſa
 ſub
 viſh
 ſadzi
 ſbit
 buvt
 væſt
 dan
 *

Ma
 I
 ſhjal

shji andagassfi. Vai dafa viffesen shjad-
dashjim, ja Osfo muuste nanosmitzhji,
mjela dal muust lae, naudashjet muo
Herra Jesus duot Rubmash ja Baa-
ra Sacramentest. Mandieti rokkada-
lam, atte Don Jbmel saijesi buok Sud-
doidam andagassfi Loaitujinne mudri-
gii gulatifzhjit. Mon arkjes Suddo-
gas aigom maida obba Baimostam
buok Suddoin erit heitet, ja buok dait
Maeddadusaidasesek andagassfi addet,
geek muo vuosta laedzhjek maeddam,
dasa maida Baeive Baeivest embo ja
embo duot Jbmelboaloladzhvuoda ala
vishjalet bargat, dam matte, go suddo-
ladzh Olmutzh dam haajos cellemest
Jbmel Armo bost vaajish. Ja vai dam
buvtashjim dakkat, de Dongis muo
vaekketifzhjit Rokkadusainad Jbmel,
dam Herra Jesus Rabmi.

* ————— *

Guatte Tavel.

Mait Guatte Tavel sifses doaalla?

Dat sifses doaalla moaadde basse-
zhjalag Dajadusatt, mai guoin buok
basse

Guds Huus, eller Kirke, paamin-
des om deres Pligter.

(I.)

Hvorledes lyde de Sprog, som
paaminde Lærere om deres
Pligter?

Det bør en Biskop at være ustraf-
felig, een Kones Mand, ædrue, maa-
delig, sædelig, som gjerne laaner
Huus, som er beqvem til at lære
andre; Som ikke er en Dranker, en,
som slaaer, en som begjærer slem Vin-
ding, men er billig, ikke trættekjer,
ikke Penge-gjerig; Som vel fore-
staaer sit Huus, som haver Indige
Børn med al Erbarhed. Ikke en,
som nyligen er bleven en Christen;
Som holder fast ved den sande Ta-
le, som er til Lærdom, at han kan
være mægtig til, baade at formane
formedelst den sunde Lærdom, og
at overbevise dem, som sige imod.
(1 Tim. 3, 2. 3. 4. 6. Tit. 1, 9.)

Hvor-

Wasse Dilek, mak Zbmel Gwaadest,
daiherak Serve-goddest laek, muitatu-
wek Gaednegasvuodaidcesek birra.

(I.)

Moost dak Dajadusak zhuoigjek, mak
mattateigjidi Gaednegasvuodai-
dcesek mattatek?

Bisp, daiherak Bap berre let lai-
temettos, aust Alka Boaidngje, zhjel-
gos, mareladzh, buorre-dabaladzh, gut-
te mjelastes gwaade loaiika gutte dok-
kaladzh lae mattatet jetzhjasit. Gutte
ii lek jukke, ii zabme, ii nevres juwso
halideigje, mutto vuogad, ii baekalas,
ii Kutta hanes. Gutte dalos buurist
doimat, gest guloladzh Manak laek
buok gudnaladzhvuodain Zi daggar,
gutte aekka Christaladzhian lae shjad-
dam; Gutte nannoset dam duot sarne
doaalla, mi Mattatussi dokke, vai
dokkaladzh lifzhji, sikke dain djerva-
ses Mattatusain rawit, ja duotvuod-
da sigjidi zhajetet, gudek dam vuosta
naggiel.

D

Moost

(2.)

Hvorledes lyde de Sprog, som
paaminde Tilhørerne om
deres Pligter?

Herren haver forordnet for dem,
som forkynde Evangelium, at de skulle
leve af Evangelium. (I Cor. 9, 14.)

Den, som undervises i Ordet, skal
deele allehaande Godt med den, som
ham underviser. (Gal. 6, 6.)

De Eldste, som vel forestaa, skal
man agte dobbelt Ære værde, meest
de, som arbejde i Ordet og Lærdom-
men; Thi Skriften siger: Du skal
ikke binde Munden til paa den Dre,
som tærsker, og: Arbejderen er sin
Løn værd. (I Tim. 5, 17. 18.)

Vi bede Eder, Brødre! at I kjen-
de dem, som arbejde iblant Eder, og
ere Eders Forstandere i Herren, og
paaminde Eder, holder dem for de,
som skulle overmaade elskes for deres
Gjernings Skyld. (I Thess. 5, 12. 13.)

Lyder

(2.)

Moſt dak Dajadufak zhinuigjek, mak
Guldaleigjidi Gædnegasvuodaide-
ſek mattatek?

Herra ſigjidi læ aſatam, gudek
Evangelium gulatek, atte Evange-
liumest ælatusaſek vaadzjhjot galket.

Gutte Jbmel Sadnai oaappa, buof
Buuriit daſa addet galka, gutte je-
zhjas vaappat.

Dak Bapak, gudek buuriſt Amate-
ſek dakket, dait olmutzh gouſtegiærdæ-
ſadzjh Gudnai gælboladzjhjan adnet
galka, ænemurſat dait, gudek bargek Jb-
mel Sane mattatet. Daſtgo zhjal zel-
ka: Jk Njalme dam Bauvſaſt zhjad-
nat galka, gutte barga, muſt barge ol-
mutzhgen Balkaſſes læ gælboladzjh.

Mii, Beeljak! diin rokkaſadallaſap, vat
dovvdæſhjeidek dait, gudek bargamen
læk diin gaſkaſt, ja Herræſt diajidi
oaaiwen læk bieigjijuwum, diin mat-
tatein djæti; adnet dait daggaren, geit
ſaggarak berrebetet ætzet, Siin Sidno
djæti.

Lyder Eders Ledfagere, og værer dem underdanige, thi de vaage for Eders Sjæle, som de, der skulle gjøre Regnskab, at de kunne gjøre det med Glæde, og ikke sukkende, thi det er Eder ikke gavnligt. (Ebr. 13, 17)

(3.)

Hvorledes lyde Sproget angaaende Dyrigheden?

Hvert Menneske være den høje Dyrighed underdanig; Thi der er ingen Dyrighed uden af Gud, men de Dyrigheder, som ere til, ere beskikkede af Gud. Derfor, hvo som setter sig imod Dyrigheden, han setter sig imod Guds Forordning, og de, som imodstaa, de skulle faa Dom over dem selv; Thi Regentere ere ikke at frygte for gode Gjeringers, men for de onde Gjeringers Skyld, vil du da ikke frygte for Dyrigheden, da gjør det, som godt er, og du skal have Lof af den; Thi den er Guds Tjener dig til gode; Men gjør du det, som ondt er, da frygt dig, thi den

Guldalet Daappesteigjidaeddek, ja
vuollanet dai audi, dastgo Sii gotzek
diin Sjaeloi audest, mai djeti Sii Lo-
gogen Ibmeli galket dakkat, vai iloin
dam dagashji, ja ei shjuokkenten, dastgo
dat ii laedzh digjidi buorren.

(3.)

Wost dat Dajadus Eisvalde birra
zhjuoigja?

Irokke Olmutzh laekkos dait alla
Eisvaldidi vuolebudzh; Dastgo Eis-
valde ii lek gostegen, arebgo Ibmeseft,
ja dak, gudel Eisvalden laek, Ibmeseft
laek asatuvuur. Dandieti, gutte Eis-
valdai eppegullo lae, Son lae Ibmell
Asatusa vuosta, ja dak, gaek daur vuos-
ta laedzhjek, Sii Kangastusa galket
oaadzhjot baigjelassafek. Dastgo Ka-
d'ieigjek ei lek boallamest buuri dagoi,
mutto baha Dagoi djeti. Jos nabbo
Eisvaldest ik dato boallat, de daga
Buuriit, ja Maino Suust galkak
oaadzhjot; Dastgo Ibmel Balvalei-
gje lae dudngji Buorren; Mutto jos
Bahait dagashjak, de boala, dastgo
D 3. mjeffe.

den bær ikke Sverdet forgjæves; Thi den er Guds Tjener, en Hævner til Straf for den, som gjør ondt. (Rom. 13, 1:4.)

(4.)

Hvorledes lude de Sprog, som vise Underdanere deres Pligt imod deres Dyrighed?

Giver Ræjseren det, som Ræjserens er, siger Jesus. (Matth. 22, 21.)

Hvert Menneske være de høje Dyrigheder underdanig. Derfor er det skændent at være underdanig, ikke allene for Straffen, men ogsaa for Samvittighedens Skyld; Thi derfor betale I og Skat, thi de ere Guds Tjenere, som tjene til det samme. Giver da alle de Ting, som I ere skyldige, den, som I skyldes Skat, Skat, den, som I skyldes Told, Told, den som I skyldes Frygt, Frygt, den I skyldes Ære, Ære. (Rom. 13, 5. 6. 7.)

Jeg formaner først for alle Ting, at der gjøres ydmygelige Begjæringer, Bønner, Forbønner, Taksigelser

njette it guodde dnshjedjeti; Dastgo
 Zbmel Balvaleyje læ, bietgjunvum
 rangastet dam, gutte Bahait dakka.

(4.)

Most dat Dajadusak zhjuogjel, mak
 Vuolebudzhjaidi Gædnegasvuodat-
 dæset Eisvaldeset vuosta mattatek?

Uddet Geisari dam, mi Geisari
 galka, zelka Jesus.

Juotte Dsmutzh læffos dait alla
 Eisvaldidi vuolebudzh. Dandjeti dar-
 bash læ, atte Dsmutzh læ vuolebudzh,
 ii fol Rangastusa djети, mutto maida
 oaame-Dobdo djети. Dandjeti dñ
 maida Bæroit maksebetet, dastgo Eis-
 valdet Zbmel Balvaleyjel læt, gudet
 balvalek digjidi anvken. Uddet nabbo
 Vuokaidi dait, mait berrebetet addet,
 gæsa berrebetet addet væro, addet dasa
 væro, gæsa Durolo, Durolo, gæsa Boa-
 lo, Boalo, gæsa Gudne, Gudne.

Mon audemusat, ja ænemusat rav-
 bin, vai vuolleges adnomak, Rokku-
 sat, andest-Rokkusak, Giitolusak shjad-

ser for alle Mennesker; For Konger og alle høje Embeds-Mænd, at vi maa leve et roligt og stille Levnet, i al Gudfrygtighed og Ærbarhed. (1 Tim. 2, 1. 2.)

Bærer al menneskelig Forordning; underdanige for Herrens Skyld, værre sig Kongen, som den ypperste, eller Befalings-Mænd, som de, der sendes af hannem. (1 Pet. 2, 13. 14.)

(5.)

Hvad Sprog have vi om Egte-Folkes Pligter imod hverandre?

I Mænd, boer hos Eders Hustruer med Forstand, som hos et skrebelligere qvindeligt Nedskab, og giver dem den Ære, som de, der ere Naadens Medarvinger til Livet, at Eders Bønner ikke blive forhindrede. (1 Pet. 3, 7.)

I Mænd elsker eders Hustruer, og værre ikke bittre imod dem, formaner Paulus. (Col. 3, 19.)

I Qvinder, værre eders egne Mænd underdanige, ligesom Sara var Abraham.

dashji buok Dlmui audest; Gonoga-
sai, ja buok alla Umat Dlmui audest,
vai ravhaladzhi ja jaskes cellem cela-
shjeimet, buok Zbmelboaloladzhyuo-
dast ja Gudnaladzhyuodast.

Laekhet buok olimutzhladzhi Sivna-
dusti vuolebudzhiak, Herra djeti, laed-
zhiago Gonogas, gutte Bajemudzhi
lae, daihe Ednam Herrak, gudek suust
vuolgaturvum laek.

(5.)

Eoga Dajadusait Naitelam Dlmui
Gednegasvuodai birra Gaskancesek?

Dii Boaaidngjet orrot Akkaidad-
dek lusa gjerniin, dastgo Nisson Baele
lae rashjeb Gavne, ja addet sigjidi gud-
ne, dastgo Sii maida laek Urmo mjeld
Urboladzhiak cellemi, amasek diin Kof-
kusak haettijuwat; must rawe Apostel
Peder.

Dii Olmal cetzet Nissonidedek, ja
cellet laege Boaarkak dai vuosta, must
Apostel Bawel rawe.

Dii Nissonak, laekhet Boaaidngji-
dassadek Vuolebudzhiak, most Garam

Abraham lydige, og kaldte ham Herre;
hvis Døtre I ere blevne, om I gøre
vel, og ikke ere saa frygtagtige. (1 Pet.
3, 1. 6.)

(6.)

Hvad befaler Gud i sit Ord
Forældre?

I Forældre opirrer ikke Eders
Børn til Brede, men opdrager dem
i Tugt, og Herrens Formanelse.
(Eph. 6, 4.)

Hvad befaler Han Børn?

I Børn, adlyder Eders Forældre
i Herren, thi det er retfærdigt; Og
din Fader og din Moder; Dette er
det første Bud, som har Forjættelse,
nemlig: at det kan gaae dig vel; og du
kan længe leve paa Jorden. (Eph. 6,
1. 2. 3.)

(7.)

Hvad befaler Gud i sit Ord Tjenester-
Folk, Daglønnere og andre
Arbejdere?

I Tjenere, værer Eders kjødelige
Herrer lydige med Frygt og Rædsel,
i Eders

Abrahami lei guloladzj, ja Suu Her-
ran gotzhjoi, gaen Njeidan dii lepped
shjaddam, jos dii buurist dakkabetet, ja
epped lek must argek.

(6.)

Mait Ibmel Sanestes Vanhemidi
rave?

Dii Vanhemak, casset harde Ma-
naidceddek, mutto gjaestet Siin bajas,
Bagadusast, ja Herra Mattatusast
(zelka Bavel.)

Mait Ibmel Manatdi rave?

Dii Manak, guldalet Vanhemide-
dek Herrast, dastgo vuogad dat lae.
Gudnjette Altzhjad ja Ednad; Dat
Bakkom lae vuostemus, mast dat Lop-
padus lae: Bai buurist dudngit gee-
vashji, ja gukka Ednam ald celashjik.

(7.)

Mait Ibmel Sanestes rave Balva-
leigjidi, Baskoladzjhaidi, ja jezhja
Bargidi?

Dii Balvaleigjek, laekket oand-
zhjaladzj Ishjedidassadek guloladzhiak

D 6

Boaloin

i Eders Hjertes Eenfoldighed, ligesom Christo. Tjener ikke for Dine, som de der allene ville takkes Mennesker, men som Christi Tjenere, gjører Guds Villie af Hjertet. Tjener Herren med Belvillighed, og ikke blot Mennesker; Og vider, at hvad godt enhver gjør, det skal betales ham af Herren, hvad heller han er en Tjener, eller Frie. (Eph. 6, 5, 6, 7, 8.)

(8.)

Hvad befaler Gud Huusfædre, og Huusmødre?

J. Herrer eller Huusbønder beviiser Tjenerne det, som Ret og billigt er, og lader Trusel fare, vidende, at og Eders egen Herre er i Himlene, og Persons Ansæelse er ikke hos Ham. (Eph. 6, 9. Coll. 4, 1.)

(9.)

Hvorledes lyder de Unges Lære af Guds Ord?

J. Unger, værere de Gamle underdånige. Men værere alle hverandre underdånige.

Boaloin ja Angervuodain, Vaino-
 det aufstgjerdasadzhuodast, dego Chri-
 stuss. Olllet dushje zhhalmi andest
 palvalebko, nufstgo viggashjeidel Ol-
 muidi dokkit, mutto dego Christus
 Balvalebjet, dakkat Zbmel Dato vai-
 mostaeddet. Balvaleb Herra buorre
 mjelast, ja cellet olmuut fol balvalebko.
 Ja djettet, atte maitikkenes. Vuuriit
 Guttege dagash, dam Zbmel Jetzh
 sudngsi galka makset, daihe Balvaleb-
 gje laedzhja, daihe Ised.

(8.)

Mait Zbmel rawe Isedidi ja
 Omedidi?

Dii Herrak, daiherak Isedak, dakkat
 Balvalebjetidi dam, mi vanhurstes ja
 vuogad lae, ja heitet garasvuodast
 erit, djettet, atte maida diin Herra al-
 mest lae, ja Son-ii ane Olmuut Dokkas-
 vuodast Logo?

(9.)

Moff dat Vuorat Logos zhhuoigja?

Dii Vuorak! lakkjet Vuorast-
 dii vuolebudzhjak. Lakkjet Vuorak.
 D 7 Vuoin.

derdanige, og værer beprydede med
Ydmyghed, thi Gud staar de Hof-
færdige imod, men giver de Ydmyge
Naade. Saa ydmyger Eder da un-
der Guds vældige Haand, at Han
kan ophøje Eder i sin Tid. (I Pet.
5, 5. 6.)

(10.)

Hvordan ere gode og onde Enker
beskafne, efter Guds Ord?

Den, som er en ret Enke, og er
sat i Eenlighed, hun haaber paa
Gud, og bliver ved i ydmyge Be-
gjæring og Bønner Nat og Dag.
Men den, som er velslystig, er leven-
de død. (I Tim. 5, 5. 6.)

(11.)

Hvordan lyder Guds Befaling
til alle og enhver i Menig-
heden?

Elst din Næste, som dig selv, thi
i dette Ord ere alle Bud indbefatte-
de. (Rom. 13, 9.)

For

Suoin guoimidassadek vuolebudzhjak,
ja laekkjet zhjengaturum Vuolle-
gadzhvuodain, dastgo Zbmel dait
Goaaradiit vashjot, mutto dait Vuol-
legadzhjait armet. De vuollanekkjed
nabbo Zbmel huokvregaladzh Sjeda
vuollat, vai Son diin aigestes aledif-
zhji.

(10.)

Maggaren Zbmel Sadne daigja:
buorre, ja baha Laeskait?

Dat, gutte lae rivtes Laesk, Son Or-
besvuodastes Zbmel ala Doivos bie-
gja, ja ii laite adnomest ja rokkadalla-
mest Jja ja Bceive. Mutto dat, gutte
oaadzhjes Himmo miel cella, Son celes
daediines jabmam lae.

(11.)

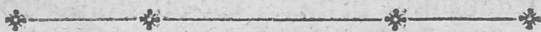
Moff Zbmel Gotzhjom zhjuoigja:
Vuokaidi ja juokhatzhji Serve-
goddest?

Zeze Lagamudzhjad nustgo jetzh
jezhjad, dastgo dat Sadne huok Bak-
komiit dooalla sistes. (Zelka Barvel.)

Mon

For alle Ting formaner jeg, at
der skeer ydmygelige Begjæringes,
Bønner, Forbønner, Taksigelser for
alle Mennesker. (I Tim. 2, 1. 2.)

Eenfaldige Spørsmaal
over Catechismus.

1. Hvad forbyder Herren vor Gud
os i det første Bud?

Vi skulle ikke have fremmede Gu-
der for Ham. (I Joh. 5, 21.)

2. Hvorledes skulle vi ikke have
fremmede Guder?

Vi skulle intet frigte, elske og for-
lade os paa, saa meget som, eller me-
re, end Gud.

3. Hvad befaler Herren vor Gud
os i det første Bud?

Vi skulle holde Herren vor Gud
for den sande Gud. (Hos. 13, 4.)

4. Naar holde vi Herren vor Gud
for den sande Gud?

Naar vi elske, frigte og forlade os
paa Ham over alle Mennesker, og
alle.

Mon rawin andel buokai, vai vuol-
leges adnomak; Koffusak, audest. Kof-
kusak; Giitolusak shjaddashji. buok. ol-
mii audest.

Muſt gjer d a ſ a d z h

Catechismus Gazhjal dagak.

1. Mait Herra miin Ibmel' vuostes:

Bakkomeſt miist gjalda?

Ei galka let miist veris Ibmelak.

2. Moſt veris Ibmelak ei galka let
miist?

Ep galka maidege cetzet, maſtege
boalkat, mange orame ala dorvaſtet,
muſt ſagga, daihe ſaggabut, go Ibmel.

3. Mait Herra miin Ibmel' vuostes:

Bakkomeſt migjidi rawe?

Mii galkap Herra Ibmelcemek
duot Ibmelen adnet.

4. Goaas Herra Ibmelcemek duot:

Ibmelen anishjep?

Go mii Sui cetzep, Suiſt boal-
lap, Sui ala dorvaſtep buok Dlmui

ja.

alle Ting. (Ordspr. 8, 13. Matth. 22, 37. Ps. 84, 13. See Sententserne No. 1.)

5. Hvad forbyder Herren vor Gud os i det andet Bud?

Vi skulle ikke bruge Herrens vor Guds Navn forfængeligen, eller dertil, hvortil vi ej bør bruge det.

6. Hvortil bør vi da ej bruge Herrens vor Guds Navn?

Ikke uagtsom til daglig Tale, ikke heller til at bande, sværge, øve Trolddom, lye og hyle ved. (3 Mos. 24, 15. Matth. 5, 34. 37. Aabenb. 21, 8. 2 Cor. 2, 17. 2 Tim. 3, 5.)

7. Hvorfor maae vi ikke bruge Guds Navn forfængeligen?

Fordi Herren vil ikke holde dem uskyldig, eller ustraffet, som bruger Hans Navn forfængeligen.

8. Hvad befaler Gud os i det andet Bud?

Vi skulle bruge Hans Navn retteligen, eller dertil, hvortil vi bør bruge det.

9. Hvor-

ja Daami baigjel. (Sicetzhja Bibel
Dajadusait, mat heiviek vuostes Bak-
komi, Sentenzereft No. I.)

5. Mait Herra miin Ibmel nubbe
Bakkomest miist gjalda?

Mii ep galka Herra Ibmelcemet
Nama adnet dushjedjeti, daiherak da-
sa, masa ep berre dam adnet.

6. Masa nabbo Herra Ibmelcemet
Nama ep berre adnet?

Ep arvotæbmet bæivaladzh Sa-
gaidi, epge dam Nabini galka garro-
det, vuornot, noaaidastallat, gjelastal-
lat, bættet.

7. Manne ep galka Ibmel Nama
adnet dushjedjeti?

Dastgo Herra ii dato dam adnet
ashjetæbmen, daiherak rangastketta,
gutte Namas dushjedjeti anish.

8. Mait Ibmel nubbe Bakkomest
migjidi rawe?

Mii galkap Sun Nama riestoi ad-
net, daiherak dasa dam adnet, masa
dam adnet berrip.

9. Masa

9. Hvortil bør vi da bruge Guds
Navn?

Til at paakalde det i al vor Fornem-
denhed, bede, love og takke. (Ps. 50, 15.
Math. 7, 7. Ps. 147, 1. Eph. 5, 20.
See Sententserne No. 2.)

10. Hvad befaler Gud vor Herre
os i det tredie Bud?

Vi skulle holde Hvile eller Søn-
Dagen hellig.

II. Hvorledes skulle vi holde
Søndagen hellig?

Vi skulle holde Guds Ord og Præ-
diken helligt, gjerne høre og lære det.
(Joh. 8, 47. Luc. II, 28.)

12. Hvad forbyder Gud os i det
tredie Bud?

Vi skulle ikke vanhellige Sonda-
gen.

13. Hvorledes skulle vi ikke van-
hellige Søndagen?

Vi skulle ikke forsonne, og ej for-
agte Guds Ord og Tjeneste. (Ebr.

9. Mäsa nabbo Ibmel Nama
berrip adnet?

Dam Nabini berrip buok Vuor-
radusastæmek zhmorvot, rokkadallat,
ramedet ja giitet. (Gjætzhja Bibel
Dajadusait, mað heiviek nubbe Bak-
fomi, Sentenzereft No. 2.)

10. Mait Ibmel miin Herra goaal-
mad Bakkomest miigjidi rawe?

Mii galkap Vuovingadem daiherak
basse Bæive bassen adnet.

11. Man lakai basse Bæive bassen
anishjep?

Mii galkap Ibmel Sane ja Sarne
bassen adnet, mijelastæmek dam gul-
lat ja matat.

12. Mait Ibmel goaalmad Bak-
komest miist gjælda?

Ep galka Basse Bæive basotæb-
men adnet.

13. Man lakai ep galka basse Bæive
basotæbmen adnet?

Ep galka Ibmel Balvalusast erit
aigjatallat, epge Ibmel Sane baigjel-
gjætzhjat. (Gjætzhja Bibel Dajadu-
sait

10, II. 4 Mos. 15, 31. See Sententserne No. 3.)

14. Hvad befaler Gud vor Herre os i det fjerde Bud?

Vi skulle ære vore Forældre.

15. Skulle vi allene ære vore Forældre?

Nej, men vi skulle og elske, adlyde og tjene dem. (Eph. 6, 1. 1 Tim. 5, 4.)

16. Hvorfor skulle vi gjøre vore Forældre dette?

Paa det at det kan gaa os vel, og vi kunne leve saa længe her paa Jorden, at vi kunne beredes til Himmel og Salighed.

17. Hvad forbyder Gud os i det fjerde Bud?

Vi skulle ikke foragte, ej heller for-tørne vore Forældre. (Ordspr. 30, 17. 5 Mos. 21, 18, 21. See Sententserne, No. 4.)

18. Et

Sait
Se

14.

5
jett

I

E
gall
bah

16.

5
mif
atte
shje

17.

E
moc
zhia
jad

sait, mak heiviet goaalmad Bakkomi,
Sentenzerest No. 3.)

14. Mait Jbmel miin Herra njeljad
Bakkomest migjidi rawe?

Mii galkap Vanhemidemef gudn-
jettet.

15. Galkapgo dushje gudnjettet
Vanhemidemef?

Ep dushje gudnjettet, mutto mii
galkap maida Siin aetzet, guldalet ja
halvalet.

16. Manne Vanhemidassamef dam
galkap dakkat?

Bai migjidi buurist gaevashti, ja
müst gulka ednamest dabe celashjeimef,
atte Ulbmai ja Hudogasvuotti mata-
shjeimef rakaduvat.

17. Mait Jbmel njeljad Bakkomest
müst gjesda?

Ep galka baigjelgjætzhat, epge
moaratattet Vanhemidemef. (Gjætz-
zhja dait Dajadusait, mak heiviet njel-
jad Bakkomi, Sentenzerest No. 4.)

18. Læfgo

18. Er det allene vore naturlige Forældre, som have født os til Verden, vi ikke skulle foragte og fortørne?

Nej, ogsaa alle de, som have at byde og raade over os, i Dyrigheds- Standen, Lære- og Huus- Standen.

19. Hvad forbyder Gud os i det femte Bud?

Vi skulle ikke slaa os selv, eller andre ihjel. (Aabenh. 21, 8.)

20. Slaar vi allene da ihjel, naar vi paa engang, og paa en grov Maade skille os selv, eller vor Næste ved Livet?

Nej, ogsaa naar vi gjøre os selv, eller andre Livet ubehageligt. (Gal. 5, 19. 20.)

21. Hvad befaler Gud os i det femte Bud?

Vi skulle søge at vedligeholde vort eget, og vor Næstes Liv. (1 Joh. 3, 18.)

22. Hvorledes kunne vi vedligeholde vor Næstes Liv?

Naar

18. Laetgo dushje luondoladzh Ban-
hemak, gudek Maailbmai miin laek rje-
gadattam, geit ep galka baigjelgjaet-
zhjat, ja moaaratattet?

Ei dushje dak, mutto maida Buok
dak, gein Balde ja rad'd'imush miin
baigjel lae, Eisvalde, Mattatusa, ja
Gnatte Dilest.

19. Mait Jbmel vidad Bakkomest
miist gjaelda?

Ep galka goddet Jetzhhjamel, daihe
Jetzhhjasit.

20. Goddeygo dushje dalle, go miit
aufsi, ja gashad lakai, jetzhhjamel,
daihe Lagamudzhjamel hægga-
tuttep?

Ep dushje dalle, mutto goddey
maida, go vahaggattep ja morashstat-
tep jezhhjaidcemek, daihe Jetzhhjasit.

21. Mait Jbmel vidad Bakkomest
miggidi rawe?

Mii galkap bargat bisotet jetzhhja-
mek, ja Lagamudzhjamel Hægga.

22. Man lakai Lagamudzhjamel
Hægga bisotedzhjep?

Naar vi hjelpe og rædde ham i alle Livets Nødvendigheder og Farer. (Jak. 5, 20. Ef. 58, 7. See Sententserne No. 5.)

23. Hvad forbynder Herren vor Gud os i det sjette Bud?

Vi skulle ikke bedrive Horeri, i eller uden Ægteskab. (I Cor. 10, 8.)

24. Maa vi da tale noget utugtigt?

Nej, vi skulle intet utugtigt tale, eller gjøre. (Eph. 5, 3.)

25. Hvad befaler Gud i det sjette Bud os alle?

Vi skulle leve kydsk og tugtig, baade i Ord og Gjerning. (Eph. 4, 29. I Thess. 4, 3. 4. See Sententserne No. 6.)

26. Hvad befaler Gud Ægte-Folk?

Alt de skulle elske og ære, hver sin Ægtefælle.

27. Hvad forbynder Gud os i det syvende Bud?

Vi skulle ikke stjæle fra os selv eller andre,

Go mii Suu vœkkjetep, ja gaigjop
buok Hægga Vuorradusast, ja Hæ-
dest. (Gjætzhja dait Bibel Dajadu-
sast, mak heiviek vidad Bakkomi, Sen-
tenzerest No. 5.)

23. Mait Herra miin Ibmel gudad
Bakkomest miist gjælde?

Ep galka suorrastet, daihe naitelam
lœdzhjad, daihe naitelketta.

24. Lægo Lææppe Suorrait sarnot?

Ji lek, dastgo ep maidege nuoskiit
galka sarnot daihe dakkat.

25. Mait Ibmel gudad Bakkomest
rave migjidi Vuokaidi?

Mii galkap buttaset ja zhjabbaset æl-
let, sikke Sani ja Dagoi guoim. (Gjætz-
zhja Bibel Dajadusast, mak heiviek
gudad Bakkomi Sentenzerest No. 6.)

26. Mait Ibmel Naitelam D-
muidi rave?

Atte galket ætzet ja gudniettet,
Vuokhatzh Galitzh Guoimes.

27. Mait Ibmel zhjetzhjad Bæ-
komest miist gjælde?

Mii ep galka suoladet jetzhaldemet,
E 2 daihe

andre, vort eget, eller andres Guds
og Penge. (1 Theff. 4, 6.)

28. Hvorledes skulle vi ikke stjæle
vor Næstes Guds og Penge?

Vi skulle hverken med Bold tage,
ej heller med falske Bahre og nogen
anden List, bedrage ham hans Guds
og Penge fra. (1 Cor. 6, 8. 9.)

29. Hvad befaler Gud os i det
syvende Bud?

Vi skulle vedligeholde og forbedre
vor egen, og vor Næstes Formue og
timelige Vilkaar. (1 Tim. 6, 17. 19.
1 Joh. 3, 17.)

30. Men om andre ville stjæle og
røve fra vor Næste, hvad skulle
vi da gjøre?

Forsvare ham imod andres Bold
og List, om og saaledes, som vi kunne.
(Jerem. 22, 15. 16. See Sententserne
No. 7.)

31. Hvad forbyder Gud os i det
ottende Bud?

Vi skulle ikke vidne falskeligen imod
vor Næste.

32. Hvor-

daihe Jetzhiastin erit, jetzhiamek, daihe
Lagamudzhamek celo ja Rudait.

28. Most Lagamudzhamek celo ja
Rudait ep galka suoladet?

Ep galka vœgald valdet, epge vœrre
Gavoi gnoin, ja mainage jezhia Gav-
velvuodain, bættet Lagamudzhiašt
celos ja Rudaides erit.

29. Mait Jbmel zhjetzhjad Bakkomest
migtidi ravve?

Mti galkap bisotet ja buorredet jetzhiamek,
ja Lagamudzhamek celo ja aigaladzh
oaasaladzhvuoda.

30. Mutto jos Jetzhiastak aigošt mai-
dege Lagamudzhiašt erit rjewedet ja
suoladet, mait dalle galkap dakkat?

Mti galkap Sui suvigjelet jetzhiast
Bækka Baldem, ja Gavvelvuoda vuo-
sta, jos ja most matishjep. (Gjætzhia
Bibel Dajadusait, mak heiviek zhjet-
zhjad Bakkomi, No. 7.)

31. Mait Jbmel gautzad Bakkomest
miist gjælda?

Ep galka Bæriit sarnot Lagamud-
zhamek batgjeli.

32. Hvorledes skulle vi ikke vidne
falskeligen imod vor Næste?

Vi skulle hverken i eller uden Ret-
ten behøve ham, ikke heller skulle vi
forraade, bagtale, berngte ham.
(Psal. 5, 7. 50, 20. 21. Drdspr. 20, 19.)

33. Er det nok, vi ikke tale ondt om
vor Næste?

Nej, vi skulle ikke heller domme og
tænke ondt om ham i vort Hjerte.
(Luc. 6, 37. Matth. 15, 19.)

34. Hvad befaler Gud os i det
ottende Bud?

Vi skulle skjule vor Næstes Fejler,
undskyldte, tænke og tale vel om ham,
og udtynde alle hans Ord og Gjer-
ninger, som vi kunne, til det bedste.
(1 Pet. 4, 8. Drdspr. 31, 8. 1 Sam.
19, 4. 1 Cor. 13, 7. See Sententserne,
No. 8.)

35. Hvad forbyder Gud os i det
niende Bud?

Vi skulle ikke begjære vor Næstes
Huus eller Gods.

36. Hvor-

32. Most ep galka Bæriit sarnot
Lagamudzhjamek baigjeli?

Ep galka daihe siskebæld, daihe ol-
gobæld Digge, gjelastallat Suu ala,
epge galka Suu bættet, Suu sælge
bæld sarnot, Suu buorre Nama
beistit.

33. Gallego læ, atte ep bahait sarno
Lagamudzhjamek baigjeli?

Ji lek galle, epge galka-bahast duob-
nit ja jurdashjet Suu birra Baimo-
mek sist.

34. Mait Jbmel gautzad Bakkomest
inigiidi rawe?

Mii galkap Lagamudzhjamek Bi-
giit zhjekkati, Suu bæloshstet, buurist
Suu birra jurdashjet ja sarnot, ja
buok Suu Saniit ja Dagoit, mait ma-
tishjep, buorebussti doimatet. (Gjæet-
zhja Bibel Dajadusait, mak heiviek
gautzad Bakkomi, Sentenzerest No. 8.

35. Mait Jbmel autzad Bakkomest
miist gjælda?

Ep galka anestuwat Lagamudzhja-
mek Suaeade ja ælo.

36. Hvorledes skulle vi ikke begjære vor Næstes Huus og Gods?

Ikke med List tragte der efter, ej heller tilegne os det, under Skin af, at det med Rette tilkommer os. (Mich. 2, 1. 2. I Tim. 6, 9. 10.)

37. Hvad befaler Gud os i det niende Bud?

Vi skulle af Hjertet unde vor Næste hans Huus og Gods, samt med Ord og Gjeringer hjælpe ham til, at beholde sine Ejendeele ubeskadiget. (Gal. 5, 13. I Cor. 10, 24. See Sententferne No. 9.)

38. Hvad forbyder Gud os i det tiende Bud?

Vi skulle ikke begjære noget af alt det, som hør vor Næste til, det maa nu være hans Huus-Folk, Creature, eller andre døde Ting.

39. Hvorledes maa vi nu ikke begjære disse Ting?

Vi maa hverken med Vold ville tvinge, eller med List lokke dem fra ham. (I Sam. 12, 3.)

40. Men

36. Most ep galka anestuwat Lagamudzhamek Gwaade ja celo?

Ep gawelbuodain dam oaadzjhodet, epge dam alzemek oaamastet, jos aaroshji, dego miin Daabme dat lizjhij.

37. Mait Jbmel autzad Bakkomest migjidi rawe?

Mii galkap Baimostæmek suowat Lagamudzhji Gwaades ja celos, dasa maida Sani ja Dagoi guoin bargat, bisotet suust celoides vahaggatteletta. (Gjætzjhja dait Bibel Dajadusait, mak heiviek autzad Bakkomi, Sentenze-rest, No. 9.)

38. Mait Jbmel laagad Bakkomest miist gjælda?

Mii ep galka maidege anestuwat, buok dain gjærmaladzj, gjærmetes, ja jabme Daamiin, mak Lagamudzhjast lædzhjek.

39. Most ii lek Lææppe dait Daamiit anestuwat?

Ji vægald ja naggim zhjada, iige gawelet ja Loekkim zhjada Lææppe lek, dait Suust erit oaadzjhodet.

40. Men maa vi dog ikke begjære
desse Ting med Rette?

Jo, ellers maatte vi doe af Man-
gel.

41. Hvad befaler Gud os i det tiende
Bud, i henseende til vor Næstes
Huus-Folk?

Vi skulle formane og tilskynde
dem, at forblive i deres Stand, og
gjøre med Gliid, hvad de ere pligtige
til. (1 Theff. 5, 14.)

42. Men hvad befaler Gud os, i hen-
seende til vor Næstes Creature, eller
andre Ting, som kunne fare vild
og tabes, om vi finde dem?

Vi skulle bringe dem til deres Eje-
re igjen. (5 Moseb. 22, 1. 3.)

43. Forbyder Gud os nu i sine Bud
allene udvortes onde Drd og
Gjerninger?

Nej, ogsaa indvortes onde Tanker
og Begjæringer, efter de tvende sidste
Bud. (Jak. 1, 14. 15. See Sentent-
serne No. 10.)

44. Be-

40. Igo dadded Laeeppe lek vuoigadet
dait oaamiit anestuwat?

Lee galle; mutto jos ii lifzhji, de
forg Bajegvuodast jamashjeimek.

41. Mait Ibmel laagad Bakkomek
migjidi rawe, Lagamudzhjamek
Suolkt haerrai?

Mii galkap Siin newot ja viggatet,
Dilestoesek bissot, ja vishjalet dant
dakkat, masu gædnegasak læk.

42. Mutto mait Ibmel migjidi rawe
Lagamudzhjamek Shjevetti, ja jezha
oaami haerrai, mak heiviek zhajadet,
Lappot, ja mait mii heivip gavnat?

Mii galkap dait Ijedidesek kusa
bustet.

43. Gjaeldago Ibmel Bakkomides sifst
dushje olgoldas baha Saniit ja
Dagoit?

Ja, Son gjaelda maida baha Jur-
dagiit ja Halidusait, dam gouft man-
gemudzh Bakkom mjeld. (Gjaetzhja
dait Bibel Dajadusait, mak heiviek laa-
gad Bakkomi, Sentensereft No. 10.)

44. Befaler han i sine Bud allene
udvortes gode Ord og Gjærninger?

Nej, ogsaa indvortes gode Tanker
og Begjæringer, efter de tvende sidste
Bud. (Ps. I, I. 2. Matth. 5, 6.)

45. Hvad skal nu bevæge os til at
legge vind paa at holde Guds Bud?

Guds Trusel om at straffe sine
Buds Overtrædere, og hans naadige
Forjættelse om at belønne sine Buds
Efterleverere.

46. Hvordan lyder Guds Trusel?

Jeg Herren din Gud er en nidkjer
Gud, som hjemføger over dem, som
mig hade, Fædrenes Synder paa
Bornene, indtil tredje og fjerde Slegt.

47. Hvad skal denne Guds Trusel
lære os?

Vi skulle frygte for Guds Brede,
og vogte os for at overtræde disse
Bud. (Jerem. 32, 18.)

48. Hvordan lyder Guds
Forjættelse?

Jeg Herren din Gud gjør Miskund-
hed

44. Kawego Bakkomides sifit dushje
olgoldas buuriit Saniit ja Dagoit?

Ji, Son rawe maida buuriit Jir-
dagiit ja Inestumiit, dam gouft man-
genudzh Bakkom mijeld.

45. Mi miin galka viggatet alshje ad-
net Jbmel Bakkomi Doaallamest?

Jbmel Nit, main aita rangastet
dait, gudok Sun Bakkomitt baigjel-
duolbmek, ja Sun armoladzh Loppa-
dus, main lopped dait balkashjet, gu-
dek Sun Bakkomi mijeld cellet.

46. Most Jbmel Nit zhjuoigja?

Mon Herra duu Jbmel, lem ange-
res Jbmel, gutte oaappaladdam dai
baigjeli, gudok muo vashjotek, Banhs-
ni Suddoit Manai ala, gidda goaal-
mad ja njelhad Saakki.

47. Mait dat Jbmel Nit galka
mijidi mattatet?

Mii galkap boallat Sun Moca-
rest, ja varotet jeshjaidcemek baigjel-
duolmamest Sun Bakkomiit.

48. Most Jbmel Loppadus zhjuoigja?

Mon Herra duu Jbmel armogas-
vuoda

hed indtil tusinde Slegter, imod dem,
som elske mig og holde mine Bud.

49. Hvortil skal dette Guds Lovte
opvandre os?

Til desmere at elske Gud, forlade
os paa Ham, og indrette vort ganske
Levnet efter Hans Bud. (5 Mos. II,
26-28.)

50. Kunne vi ved at holde Guds
Bud blive retfærdige og salige?

Nej, thi vi kunne ikke holde dem
fuldkommen, af ganske Hjerter, Sjæl,
Sind og al Kraft. (Prædik. 7, 20.
Ps. 143, 2. Gal. 2, 16.)

51. Hvorved blive vi da retfærdige
og salige?

Ved Troen paa Jesum Christum.
(Ebr. II, 6. Habk. 2, 4. See Gen-
tentferne No. II.)

52. Hvo kan og vil give os den Tro,
og formedelsst den retfærdiggjøre
og saliggjøre os?

Gud allene, som er Een i Væsen,
og Tre i Personer, Fader, Son og
Hellig Aand. Paa hvilken jeg be-
kjender

vuoda dagant gidda duhat Saakki, dai
vuosta, gudek muo ætzet, ja muo Bak-
komiit doaallesk.

49. Mäsa dat Zbmel Loppadus miin
galka viggatet?

Embo Zbmel ætzet, Suu ala der-
vastet, ja vishjalet Suu Bakkomi
mjeld ællet.

50. Mattepgo Zbmel Bakkomi doaal-
lam boft shjaddat vanhurskesen ja
audogassan?

Ep mate, dastgo ep buvte doaallat
dait ollaset, obba Baimost, Sjælost,
Mjelast ja buok appest.

51. Main nabbo vanhurskesen ja au-
dogassan shjaddashjep?

Dskoin Jesus Kristus ala. (Sjæet-
zhja dait Bibel Dajadusait, mak het-
viel laage Bakkom Lop Sanidi. No. II.

52. Gi matta ja datto addet migjidi
dam Dsko, ja dam boft miin vanhur-
skesen ja audogassan dalkat?

Alino Zbmel, gutte lætztzhje, Bar-
ne, ja Basse Quoign, gæen daigjam
jet.

kjender mig at troe, efter de tre Troes
Artikle. (5 Moseb. 6, 4. Psal. 33, 6.
1 Joh. 5, 7.)

53. Paa hvilken af de tre Guddom-
mens Personer troer du da efter
den første Artikel?

Paa Gud Fader, Allmægtig Him-
melens og Jordens Skaber. (Eph. 3,
14. 15. 1 Joh. 3, 1. 1 Moseb. 17, 1. Luc.
1, 37.)

54. Hvor mange Slags ere Gud Fa-
ders Velgjerninger imod dig efter
den første Artikel?

Tre slags: Skabelsen, Opholdel-
sen og Beskjærmelsen.

55. Hvad har da Gud Fader skabt?

Han har skabt i sex Dage, Himme-
len, Jorden, Havet, og alt det, som
er i dem. (2 Moseb. 20, 11.)

56. Har Han da ogsaa skabt dig?

Ja, jeg troer, at Gud har skabt mig,
tilligemed alle Creature. (1 Moseb.
1, 27.)

57. Hvad gav Han dig i Skabningen?

Sjel og Legem. (1 Moseb. 2, 7.
Prædik. 12, 7.)

58. Hvad

jetzhjam ofkot, dam golim Dsko Arti-
kelest.

53. Gudemudzh ala dam golim Jb-
melvuoda Berfonast, don nabbo ofkot,
vuostes Artikel mjeld?

Mon ofkom Jbmel Utzhje ala,
gutte lœ Vuokvagaladzh Alme, ja
Ednam Sivnedeigje.

54. Gallelagatzh lœ Jbmel Utzhje
Vuorredakko dinu vuosta, vuostes
Artikel mjeld?

Golmlagatzh, Sivnedæbme, Bajas-
doasslam, ja Svoigjelæbme.

55. Mait Jbmel nabbo lœ sivnedam?

Son lœ sivnedam gut Bæive, Al-
me, Ednam, Mæra, ja Vuok, mi
dam lœ.

56. Allma dungen lœ sivnedam?

Lœ, damdjetti Artikelest datgjam jet-
zhjam ofkot, atte Jbmel muo lœ siv-
nedam austanaga buok Sivnadusai
guoin.

57. Mait dudngji addi sivnedædiines
dinu?

Son addi mudngji Sjælo ja Klub-
mash.

58. Mait

58. Hvad gav Han din Sjel?
Fornuft og alle Sandser. (Ap. G.
17, 24, 25.)

59. Hvad gav Han dit Legem?
Dine, Øren, og alle andre Lemmer,
heele og funde. (Ps. 94, 9.)

60. Hvad opholder nu Gud Fader?
Alle de Ting, som Han har skabt,
i Besynderlighed Mennesker. (Ebr.
1, 3. Ps. 104, 29.)

61. Hvorledes opholder Han dig?
Han giver mig baade dagligen og
overflødig alt, hvad jeg behøver til
dette naturlige Liv at opholde. (Ap. G.
17, 24, 25.)

62. Hvad giver Han dig da til Skjul?
Klæder og Sko. (Matth. 6, 30.)

63. Hvad til Føde?
Mad og Drikke. (Matth. 6, 25, 26.)

64. Hvad til Bolig?
Hus og Hjem. (Ap. G. 17, 26.)

65. Hvad giver Han til din
Formerelse?
Egtesælle og Børn. (Ordspr.
19, 14.)

66. Hvad

58. Mait duu Sjelloi addi?
Sjערme, ja buok Meilait.

59. Mait duu Kubmashji addi?
Son addi zhjalmit, Baeljiit, ja buok
jezhja Lattoit, ollesen ja djervasen.

60. Mait Jbmel Utzhje bajas-
doaalla?

Son bajasdoaalla buok Stonadu-
saiides, erinaamazhjet Dluuit.

61. Most Son duu bajasdoaalla?

Son adda mudngji sikke beivalad-
zhjat, ja arvafet buok, mait mon dam
luondoladzh Hecga Bajasdoaallant
darbashjedzhjam.

62. Mait nabbo adda dudngji
Suoigjen?

Son adda mudngji Bistastit, ja
gamagiit.

63. Mait adda dudngji Bjebmon?

Son adda mudngji Borraniushja,
ja Juffaniushja.

64. Mait adda dudngji orrom-saigjen?

Son adda mudngji Gvaade ja Siid.

65. Mait adda dudngji Lassancebmen?

Son adda mudngji Galitzh-Guoi-
me, ja Manait.

66. Mait

66. Hvad til Klæde- og Føde-Midler?
 Agre, Fæ, og alle gode Ting i Luf-
 ten, Jorden og Vandet. (I Tim. 6, 17.)

67. Hvorledes beskjermer Gud dig?

1) Beskjermer Gud mig imod me-
 gen Fare og Ulykke paa Sjel og Le-
 gem, Gods og Rygte, som rammer
 mange andre i Verden, og ikke mig.

2) Befrier og bevarer Han mig fra
 det Onde, som rammer mig, at det
 ej skal skade mig, men tjene mig til
 Gode. (Ps. 91, 1. II. Ps. 121, 5. 7.)

68. Hvorfor beviiser Gud dig nu
 alt dette Gode?

Ikke af nogen min Fortjeneste og
 Værdighed, men af sin blotte fa-
 derlige Godhed og Barmhjertighed.
 (I Moseb. 32, 10. Jerem. Begr. 3, 22.)

69. Hvad er da din Pligt imod en
 saa god og barmhjertig Fader?

At bruge Sjel og Legem, Fornuft,
 alle Sandser og Lemmer til Gud
 min

66. Mait adda dudngji Bjergo, ja
Bivtas gask-vaabmen?

Son adda mudngji Sjeddiiit, Shje-
betiit, ja buok Buuriit, Nimost, Edna-
mest, ja zhjazest.

67. Most Jbmel duu suoigjal?

1) Jbmel zagga ednak Hædiit ja
oaafetesvuodait, Sjælo, Kubmash,
ælo ja Gudne Bælest muust erit,
mak dadded ednak jezhhja olmuidi
Mailmest dapaturvek. 2) Bæsta ja
varjel muo dam Bahast erit, mi
mudngji dappaturwa, amas dat muo
vahaggattet, mutto vai mudngji Buor-
ren boadashji.

68. Mandjeti nabbo Jbmel Altzhje
dakka dudngji dait buuriit
Dagoit?

Zi mange muo Husashjæme ja Doß
kaladzhyvoda djæti, mutto dushje at-
zhjaladzhh Buorre ja armogasvuo-
dastes.

69. Mait don nabbo lek daggar buorre
ja armogas Altzhjai gædnegas?

Mon lem gædnegas Sjælo ja Kub-
mash, Sjærmæ, buok Mjælait ja Lat-
toit

min Skabers Ære og Tjeneste.
(Psal. 139, 14.)

70. Vil du tjene Gud allene Søndagen, og i den offentlige Forsamling?

Nej, ikke paa den Tiid og det Sted allene, men alle Tider og alle Steder.
(Psal. 100, 1. 2.)

71. Vil du love og takke Ham blot med Munden?

Nej, med Hjertet og i Gjerningen, ved at adlyde og gjøre Hans Villie u-ophørligen. (Eph. 5, 20. See Sententserne No. 12.)

72. Veed du ikke at sige mig nok een Velgjerning, som er den aller største, Gud Fader har bevist dig og alle Mennesker?

Jo jeg veed, Gud skee Lov! det er den, at Han af Kjærlighed til os Mennesker har givet os sin eenbaarne Son. (Joh. 3, 16.)

73. Hvor lærer du at kjende, og be- kjender dig at troe paa Guds Son?

I den anden Artikel, som handler om Igjenløsningen.

74. Hvad

toit
gud

70.

be

c

mü

71

c

Dä

dii

zhj

vie

Ne

72.

vel

m

m

m

73.

da

di

adi

73

n

74.

stu

toit adnet Ibmeli Sivneideigjassam
gudnen ja Balvaluffan.

70. Migokgo Ibmel balvalet dushje
basse Berive, ja zhjoggancemest fol?

Im dam aige ja dam Baikest fol,
mutto juokke aige ja buok Baikiiin.

71. Migokgo Sui ramedet ja giitet
dushje Njalmiin?

Im, mutto maida Baimoin ja
Dagoi guoim, guldalcediin ja dagadce-
diin Sui Dato laiteketta. (Gjact-
zhja dait Bibel Dajadusait, mak hei-
viek vuostes Artikeli, Sentenzereft,
No. 12.)

72. Djedishjakgo auft buorre Dago
vela mudngji zekket, mi buok stuorra-
mus lae, mait Ibmel Utzhje lae dakkam
duongji ja buok Olmuudi?

Djedam galle, Ibmeli Giito! de lae
dat: atte Son Rakkjesvuodast migji-
di olmuudi aino rjegadam Barnes lae
addam.

73. Gost mataf douvdat Ibmel Bar-
ne, ja daijak jezhhjad Sui ala ofkot?

Rubbe Artikelest, mi sarno Laana-
stusa birra.

74. Hvad heder vor Igjenløser?
Jesus Christus. (Gal. 2, 16.)

75. Hvo er Jesus Christus?
Guds og Marice Son, sand Gud
og sandt Menneſke. (1 Joh. 5, 20. Gal.
4, 4.)

76. Hvoraf veed du, at Jesus
Christus er en sand Gud?

Deraf, at Han er født af Faderen
fra Evighed, Han nedfoer til Hel-
vede og kom tilbage igjen, Han opstod
tredie Dag fra de Døde, og opfoer til
Himmels ved ſin egen Kraft, Han
ſidder hos Faderens høire Haand, og
ſkal komme igjen at domme Levende
og Døde. (Mich. 5, 1. 1 Pet. 3, 18. 19.
Apoſt. G. 10, 40. 41. Apoſt. G. 1, 9.
1 Pet. 3, 22. Apoſt. G. 1, 11. 10, 42.)

77. Men hvoraf veed du, at Jesus
Christus er et sandt Menneſke?

Deraf, at Han, ſom andre Børn,
er undfanget og født; ſom de ringeſte
Slaver og ſtorſte Misdædere, piint
og korsføeſt; ſom alle ſkrøbelige og
ſyndige

74. Mi miin Saanesteigje Nabma læ?
Suu Nabma læ Jesus Christus.

75. Gi Jesus Christus læ?

Son læ Jbmel ja Maria Barne,
duot Jbmel ja duot Dlnutzh.

76. Mast djedak, atte Jesus Christus
duot Jbmel læ?

Dast, atte Utzhjest læ rjegadam
agaladzh aigest, vuolas manai Hel-
veti, ja ruostod bodi, goaalnad Bcrive
dain Jabmiin erit bajaszhjuodzhjeli,
ja Albmai manai jezhas Samo bost,
Son læ zhjokkamen Utzhjes Buokvæ-
galadzh olgish gjeda bæld, ja dobber
fast boattet galka duomishjet ælliit ja
Jabmiit.

77. Mutto mast djedak, atte duot
Dlnutzh læ?

Dast, atte Son, dego jezha Ma-
nak, læ sakkanam ja rjegadam, dego
neuvremus Dlnuk ja stuorramus
Bahajuonaladzhjak, læ giffedurvum
ja ruossinauvlijuvum, dego buok la-

syndige Menneſker, død og begravet.
 (Matth. 1, 20. Luc. 2, 6. Luc. 24, 26.
 Ef. 53, 4. 5. Luc. 23, 33. 1 Cor. 2, 2.
 Luc. 23, 46. 1 Cor. 15, 3. Matth. 27,
 59. 60.)

78. Hvad godt har nu Jesus gjort dig?
 Han har igjenløst mig. (Gal. 2, 20.)

79. Hvad er og heder Han, fordi
 Han har forløst dig?

Min Herre. (Apost. G. 10, 36.)

80. I hvad Tilstand var du, da Han
 forløste dig?

Fortabt og fordømt, uden Gud og
 Hans Naade, under den timelige,
 aandelige og ævige Død, og Djevelens
 Magt formedelst Synden. (Luc.
 19, 10. 1 Moſeb. 2, 17.)

81. Har da Jesus din Herre igjen-
 løst dig fra alt dette Onde?

Ja, Han har frelst mig fra alle
 Synder, fra Døden og Djevelens
 Magt. (1 Joh. 1, 7. 2 Tim. 1, 10. Joh.
 8, 51. 1 Joh. 3, 8. Ebr. 2, 14. 15.)

82. Hvormed har Christus igjenløst
 dig fra alt dette Onde?

Ikke med forfrænkkelige Ting, Guld
 eller

mes ja suddoladzj Dlinuf, Ie jab-
mam ja haudadurwum.

78. Mait Buurii dal Jesus dudngji
Ie dakkam?

Son muo Ie laanestam.

79. Mei Son Ie, ja mi Suu Nabma
Ie dandjeti, go duu Ie
laanestam?

Son Ie muo Herra.

80. Man Dilest leigjit, go Jesus
duu laanesti?

Mon leigjim lappum ja duobmi-
jurwum, dat Ie: Ibmel ja Suu Ar-
mo takka, aigaladzj, vuoingaladzj ja
agaladzj Jabmem, ja Bergalaga
Jabmo vuold Suddo bofi.

81. Largo nabbo Jesus duu Herra
buof dain Bahain erit duu
laanestam?

Ie, Son muo Ie baestam buof
Suddoin erit, Jabmemest ja Berga-
laga Jamost erit.

82. Main Christus buof dain Bahain
erit duu Ie laanestam?

Ii gaelbotes oaami guoim Silbain

eller Guld, men med sit eget hellige og dyrebare Blod, og med sin uforskyldte Piine og Død. (1 Pet. 1, 18. 19.)

83. Har Jesus vor Frelser allene ved sin Lidelse og Død frelst os fra det Døde, som Synden har gjort os?

Nej, Han har og ved at opfylde Loven for os, forhvervet os det Gode, Synden har skilt os ved, nemlig: Guds Naade, Retfærdighed og Salighed. (Rom. 5, 17. Rom. 10, 4.)

84. Til hvad Ende har da Jesus frelst dig fra dette allerstørste Døde, og forhvervet dig dette allerstørste Gode?

1) Paa det Han maatte være min egen, tilligemed al sin Retfærdighed og Fortjeneste.

2) Paa det jeg maatte være Hans egen, tilligemed Sjel og Legem. (Philipp. 3, 8. 9.)

85. Hvortil skal du da bruge Sjel og Legem, som høre Jesus vor Forløser til?

Ikke

ja Gollin, mutto basse ja divrases
Baarain, ja ansashketta Gjaerda-
mushjain ja Jabmemiines.

83. Lago Jesus miin Laanesteigje dir-
shje Gjaerdammushjain ja Jabmemi-
nes bcestant miin dain Bahain erit,
mait Suddo mighidi lee dakkant?

Ja, lee maida Jbnel Laga olles
Doaallant bost mighidi dait Buuriit
fuollam, mait Suddo miist lee val-
dam, mak laef: Jbnel Urmo, Ban-
hurksesvuot ja Hudogasvuot.

84. Masa Jesus duu lee bcestant brook
dain stuorramus Bahain erit, ja
fuollam dudngji dait stuorramus
Buuriit?

1) Bai Son lifzhji muo jetzhjant,
austanaga brook Banhurksesvuodain
ja fuollujuvum Buurides groim.

2) Bai mongis lifzhjiin Guur je-
zhjas, austanaga Sjaelwin ja Kub-
mashjiin.

85. Most don nabbo galkak adnet Sjae-
lod ja Kubmashjad, mak Jesusi miin
Laanesteigjai berrebceba?

Ikke til Syndens, Satans og Verdens Tjeneste, men til at tjene Ham med dem i Hellighed og Retfærdighed. (I Cor. 10, 20. 7, 23.

2 Cor. 5, 15. Tit. 2, 14. Luc. 1, 74. 75.)

86. Hvad Naade-Løn giver da vor Herre Christus sine Tjenere, som en anden blot menneskelig Herre ikke kan give sine mest elskede Tjenere?

Han giver os her det aandelige Liv, tilligemed Syndernes Forladelse, og Kraft til at regjere over vore aandelige Fiender, og hissét det ævige Liv og Salighed. (Coll. 1, 13, 14. 2 Tim. 2, 11.)

87. Hvad er det, som giver os saadant Haab og Tillid til vor Frelser?

Det, at Han selv opstod fra de Døde, lever og regnerer i Evighed, hvorved Han har fortjent os det aandelige og ævige Liv. (Joh. 11, 25, 26. See Sententserne No. 13.)

88. Paa hvem troer du efter den tredie Artikel?

Paa den Hellig Mand. (Joh. 14, 16, 17. Apost. G. 5, 3, 4.)

89. Troer

Jin Suddo, Bergalaga ja Mailine
galka balvalet, mutto Jesusant dai
guoin galkam balvalet Bassevuodast,
ja Vanhurskesvuodast.

86. Mait armo Balkait Kristus miin
Herra Balvaleigjidasses adda, mait
jezhja dushje mailinaladzh Herra, ii
mate addet Balvaleigjidasses?

Son adda migjidi dabe vuonga-
ladzh cellem, Suddoit andagasfi Loaa-
tujume, ja Bæga rad'astallat miin
vuingaladzh Bashjaladzhjai baigjeli,
ja dobbe adda agaladzh cellem ja au-
dogasvuoda.

87. Mei adda migjidi daggar Doibw
ja Dorvo Jesussi?

Dat, atte Son. Jetzj dain Jab-
miin erit bajaszhjuodzhjeli, cella, ja
radde agaladzh aigai, main dam vuoin-
galadzh ja agaladzh cellem migjidi
la fuollam. (Gjetzjja dait Dajadu-
sait, ma' heibiek nubbe Artikeli, Sen-
tenzerest. No. 13.)

88. Sen ala oskof goaalmad
Artikel mield?

Mon oskom Basse Vuonga ala:

§ 4. 89. Oskof.

89. Troer du og paa den christelige Kirke?

Nej, men jeg troer, at der er en christelig Kirke til. (Matth. 16, 18.)

90. Forstaar du ved den Kirke et Huus, som er bygt af Træ og Steen?

Nej, men jeg forstaar ved Kirken en Samling af hellige eller troende Mennesker. (Eph. 5, 26.)

91. Hvor mange saadanne Kirker troer du at være til?

Jkkur een. (Eph. 4, 3. 4. 5. 6.)

92. Hvordan er denne eene Kirke? Hellig, almindelig, christelig.

93. Hvilke gode Ting ere at bekomme i denne Kirke?

Syndernes Forladelse, og Legemets Opstandelse til det evige Liv. (Ps. 130, 4. Joh. 5, 28. 1 Pet. 1, 3. 4.)

94. Kan nogen faa dette Gode uden Tro?

Nej. (Ebr. 11, 6.)

95. Men

89. Oskofgo maida christaladzh Girko
ala?

Jur danr ala osko, mutto mon
oskom, atte christaladzh Girko lce.

90. Urvedakgo danr Girko bofst mut-
tom Viceso, mi Morai ja ged'gi
guoin lce dakkujuvuin?

Jur, mutto Girko lce basse daiherak
oskoladzh Dhirui zhjoggancebme.

91. Galle daggar Girko doivof set?
Mon doivoin, atte dushje aufst
Girko lce.

92. Mutto maggar dat aufst
Girko lce?

Dat lce basse, avvtasadzh, christa-
ladzh.

93. Mak Buuriit danr Girkoft lce?
oaadzhjomest?

Suddoit andagasti Loaitujubme,
ja Kubmash Bajazhjuodzhjelcebme
agaladzh cellemi.

94. Mattaga auftege oskofetta dait
Buuriit oaadzhjot?

Ji mate.

95. Men kan du af din egen Kraft og Gornuft troe paa, eller komme til Jeshu din Fætte?

Nej, Alde Synden, som boer i mig, gjør mig udygtig til Troen, og til alt aandeligt godt. (1 Cor. 2, 14. 2 Cor. 3, 5.)

96. Hvo virker eller frembringer da Troen i dig?

Den Fællig Elend. (1 Cor. 12, 3.)

97. Hvad er den Fællig Elends første Gjerning, naar Han virker Troen i Mennesker?

Han falder dem. (1 Cor. 1, 9.)

98. Hvorved falder da den Fællig Elend Mennesker?

Ved sit Ord og Evangelium. (2 Thess. 2, 14.)

99. Hvorfra og hvortil falder den Fællig Elend?

Fra Meeret til Dybet, fra Vanfæmthighed til Guds Rindskab. (Eph. 1, 17. 18.)

100. Naar den Fællig Elend oplyser et Menneske giber Han da allene Guds Handen Rindskab, at man blot væd Guds Willie?

Nej,

95. Mutto matishjakgo don jezhiad
 Jamost ja Gjerrest ofkot Jesus.
 Herra ala, daiherak Suur.
 lusa boattet?

Im mate, dasigo Urbe-Suddo, mi
 muo sūt orro, dakka muo dofkemetto-
 sen Dskoi, ja buok vuoingaladz Buo-
 ridi.

96. Gi nabbo Dsko duoigjo diu sifa?
 Basse Vuoinn dam duoigjo.

97. Mi Basse Vuoinn vuostes
 Duoigje lae, go Son Dsko
 Dlmuidi adda?

Son Siin gotzhjo.

98. Main Basse Vuoinn Dlmuit
 gotzhjo?

✓ Santines, ja Evangeliumin.

99. Gost, ja Gosa Basse Vuoinn
 gotzhjo?

✓ Son gotzhjo Seuvnjadasast erit
 zhjougast, Eppe daidost erit Jbmel
 Dobdoi.

100. Go Basse Vuoinn Dlmuit ba-
 jaszhjougge, addago dushje Gjerb-
 mai Dobdo, atte Dlmuitzh dushje.
 djetta Jbmel Dato?

Nej, Han helliggjør Hjertet og Villien, at et Menneske tillige troer og lever efter Guds Villie. (I Cor. 6, 11.)

101. Naar den Hellig Aand har helliggjort et Menneske, slaar Han saa Haanden af det?

Nej, Han opholder ham i den sande og eeneste Tro paa Christum. (Philip. 1, 6.)

102. Hvemt er det nu, som den Hellig Aand kalder, oplyser, helliggjører og opholder?

Mig og alle andre Christne i Guds Kirke paa Jorden. (Ap. G. 17, 30. Joh. 1, 9.)

103. Hvortil vil den Hellig Aand med disse sine Naade-Virkninger berede Mennesker?

Til at imodtage Syndernes Forladelse og det ævige Liv. (I Pet. 5, 10.)

104. Hvilke forlader den Hellig Aand sine Synder?

Mig og alle troende Christne. (Matth. 9, 2. Mich. 7, 18. 19.)

105. Hvor

Ja, Son Baimo ja Dato bassenda
dacka, atte Dlnnutzh maida osko, ja
Ibmel Dato mjeld cella.

101. Go Basse Buoign Dlnur lee
bassendackam, heitago dalle Smust
erit, ja luoitaa Smur Allzes?

Ja, Son bajasdoaalla Smust dant
aino ja duot Dsko Christusst.

102. Gi dat laedzhja, geen Basse
Buoign gotzhjo, zhjowge, bassen-
dacka, ja bajasdoaalla?

Muo, ja buok jezhhja Christaladzhjait,
Ibmel Servegoddest Ednamest.

103. Mafa Basse Buoign dai armo-
ladzh Duoihides guoin aigo
Dlnuit rakadet?

Son aigo Siin rakadet vuostaval-
det Suddoit andagassst Loacaitujume,
ja agaladzh cellent.

104. Geit Basse Buoign adda
andagassst Suddoidaefel?

Mudngji, ja buok oskoladzh Christa-
ladzhjaidi.

105. Hvor mange Synder forlader
Han, og hvor ofte?

Han forlader alle Synder dagligen.
(Ps. 103, 3.)

106. Skulle de Troende dog ikke døe
for Syndens skyld?

Jo, de tilligemed alle andre Men-
nesker skulle døe. (Ebr. 9, 27.)

107. Men skulle Menneskers Legemer
bestandig forblive døde?

Nej, paa den yderste Dag skal den
Hellig Aand opvække mig, tillige med
alle andre, af Døde. (Job. 33, 4.)

108. Men skal Han give alle dem,
Han opvækker, det ævige Liv?

Nej, ikkun dem, som troe, og blive
bestandige i Troen, dem skal Han
give det ævige Liv, af blot Naade, for
Christi skyld. (Joh. 6, 40. See Sen-
tentserne No. 14.)

109. Hvad er Midlet paa vor Side
til at faa, beholde og bestyrke den
Tro hos os?

Bøn

105. Galle Suddo adda andagasfi,
ja man davja?

Son adda buok Suddoit. Bcrive
Bcrivest andagasfi.

106. Eigo Dskoladzhiak dadded galka
jabmet Suddo djeti?

Galket galle, ei dushje. Sii soh, mut-
to maida buok jeczha Dlmuk.

107. Nutto galketgo Dlmui Rub-
mashjak aurtelasfi jabmen orrat?

Ei galka, mangemudzh Bcrive
Basse Buoign galka muo, aufstanaga
buok Jeczhiast guoin, bajasboftet.
Jabmemest erit.

108. Nutto galkago addet Buok dait,
geit bajasbofta, agaladzh cellem?

Ja, dushje dait, gaet ofkof, ja Dsko-
stafek bissok gidda Jabmeni. Dait
galka agaladzh cellem addet dushje
Armostes, Jesus Christus djeti.
(Gjeczhiag Bibel Dajadusait, mak
heiviek goaalnad. Artikeli, Senten-
zerest No. 14.)

109. Mi lae Gaskoaabine miin Bce-
lest, main oaadzhjop, bisotep, ja nan-
nodep. Dsko aldemet?

Kof.

Bønner, som den tredie Part i
Catechismus handler om. (Eph. 3,
14. 16. 17.)

II0. Om hvilken Bøn handler den
tredie Part?

Om Herrens Bøn.

III. Hvorledes inddeles Herrens
Bøn?

I Indgangen, de syv Bønner og
Beslutningen.

II2. Hvordan lyder Indgangen af
Herrens Bøn?

Vor Fader, som er i Himlene.

II3. Hvordan tiltale vi da Gud i
denne Bøn?

Vi kalde Ham Fader. (Jerem. 3, 19.)

II4. Hvis Fader er Gud?

Han er vor Fader. (Malach. 2, 10.)

II5. Hvor er Gud vor Fader?

I Himlene, det er: Himlisk og Al-
mægtig, ikke Jordisk og Afmægtig.
(Jerem. 23, 23. 24.)

II6. Hvad vil Gud med dette Faders
Navn gjøre os?

Dermed vil Han kjerligen lokke os,
at

Kokkus, dam birra goaalmad Ca-
techismus Gappalak sarno.

110. Gudemudzh Kokkus birra goaal-
mad Gappalak sarno?

Dat sarno Herra Kokkus birra.

111. Galle saigjai Herra Kokkus
mokknuwa?

Golur saigjai, mak lae: Algo-Sa-
nek, zhjetzhjam Kokkus, ja Lop-Sanek.

112. Most Herra Kokkus Algo-
Sanek zhjuoigjel?

Miir atzhje, gutte lek almiin.

113. Mamen nabbo gotzhjop Ibmel
dam Kokkusest?

Mii gotzhjop Sur Atzhjen.

114. Gen Atzhje Ibmel lae?

Son lae miin Atzhje.

115. Gost Ibmel miin Atzhje lae?

Son lae Almiin, dat lae: Alina-
ladzh, ja Buokvagaladzh, ti eduan-
ladzh ja aeppetcebme.

116. Mait Ibmel dam Atzhje Ma-
main aigo migjidi dakkat?

Dam Son miin vazhjastalla, vai
jaka-

at vi skulle troe, at Han er vor rette Fader. (Ps. 103, 13.)

117. Naar kunne vi troe, at Gud er vor rette Fader?

Naar vi ere Hans rette lydige Børn. (Malach. 1, 6.)

118. Naar da Gud er vor rette Fader, og vi Hans rette Børn, med hvordan Tillid kunne vi saa bede?

Med saadan Driftighed og Tillid, som vi see Børn at bede noget af deres Forældre. (Ebr. 4, 16. See Sententserne No. 15.)

119. Hvad bede vi Gud om i de syv Bønner af Fader vor?

Alt Han vil give os det Gode, og befrie os fra det Onde.

120. I hvilke Bønner bede vi, at Gud vil give os det Gode?

I de fire første Bønner.

121. Hvad

jakashjeimek, atte Son miin rivtes
Utzhje lae.

117. Soaas jakket mattep, atte Jbinel
miin rivtes Utzhje lae?

So miit Suu rivtes guloladzh Ma-
nak laedzhjep.

118. So nabbo Jbinel miin rivtes
Utzhje lae, ja miigis Suu rivtes Ma-
nak lep, maggar Dorvoin dalle
mattep rokkadallat?

Daggar Koaakkadvuodain ja Dor-
voin, maggar ointshjep Manait mai-
dege rokkadallamen Vanhemiinesek.
(Sjactzhja dait Bibel Dajadusait,
mak heiviek Herra Koffus Ilgo-Sa-
nidi, Sentenzereft, No. 15.)

119. Mait Jbmelest rokkadallap dam-
zhjetzhiam Koffusest, mait Herra
Koffus sistes doaalla?

Mii rokkadallap, vai addashji mi-
gjadi Buurrit, ja Bahain erit miin
bestashji.

120. Maim Koffusiin rokkadallap, vai
Jbinel Buurrit migjadi addashji?
Dam njelj andeb Koffusest.

121. Mait

121. Svad godt. bede vi da Guds om i
den første Bøn?

Om dette aandelige Gode, at Sans
Rabin maa helliges.

122. Behøver Guds Rabin at helliges
af os?

Nej, thi det er i sig selv helligt.
(Ef. 6, 3. Pf. III, 9.)

123. Hvorfor bede vi da: helliget
vorde dit Rabin?

Vi bede, at det hos os maatte hel-
liges, det er: erkjendes og holdes for
helligt af os. (1 Pet. 3, 15. 1 Pet. 1, 5.)

124. Naar og hvorledes helliges
Guds Rabin saaledes af os?

1) Naar Guds Ord læres reent
og ret af os. 2) Naar vi, som det
sømmer Guds Børn, leve gudeligen
derest. (Job. 17, 17. Matth. 5, 16.)

125. Summe vi nu af vor egen Kraft
saledes hellige Guds Rabin?

Nej, men ved Guds Kraft, derfor
skulle vi bede: Alt dette maa ske, giv
os vor Gader i Sindene. (Psil. 2, 13.)

126. Naar

121.

g
Ra

1

g

1

g
ba
dun

12

1

tin
mit
all

125.

m
m

g
ma
kap
gld

121. Mait Buuriit nabbo Zbmelest
rokkadallap vuostes Kokkusest?
Dam vuoringaladzh Buorre Sun
Nama Basotame.

122. Darbashgo Zbmel Nabma
miist basotuwat?

Zi darbash, dastgo jetzhaldes basse lae.

123. Manne nabbo rokkadallap:
Basotuwos duu Nabma?

Mii rokkadallap, vai dat miin lusa
basotufzhii, dat lae: vai miiste douv-
dujufzhii ja adnujufzhii bassen.

124. Goaas ja man lakai Zbmel
Nabma miist nast basotuwa?

1) Go Zbmel Sadne miist matta-
tuwa buttaset ja zhjelgaset. 2) Go
mii Zbmel Manai lakai dam mijeld
allep.

125. Mattishjepgo jezhjaidcemek Za-
most nufst Zbmel Nama basotet?

Ep mate, mutto Zbmel Armo bofst
mattep; Dandietri rokkadallat gal-
kap: Vai dat shjaddashji, adde mi-
gidi Atzhjashjcemek! Allmiin.

126. Goaas

126. Naar og hvorledes vanhelliges
Guds Navn?

Naar vi lære og leve anderledes,
end som Guds Ord lærer. (Gal. I, 8.
Rom. 2, 23. 24.)

127. Kunne vi nu af os selv vogte os
for saaledes at vanhellige Guds
Navn?

Nej, derfor skulle vi bede af Gud:
At det ikke maa skee, hindre du o!
himnellske Fader. (Ps. 119, 29. See
Sententserne No. 16.)

128. Hvad bede vi Gud om i den
anden Bøn?

Om dette aandelige Gode, at Hans
Rige maa komme.

129. Hvad for et Rige bede vi
maa komme?

Naadens og Herlighedens Rige.

130. Kommer ikke Guds Naades
Rige af sig selv, enddog ingen af
os beder derom?

Jo, det kommer i Verden og til
vore Lande, hvor den christen Kirke er.
(Luc. II, 20.)

131. Hvor-

ja o

mos

Jb

e

dall

haet

(Gj

heit

No.

12

12

g

Rii

129

s

s

130

1

s

Edi

la.

126. Goas ja man lakai Jbmel
Namma basotcebmen shjadda?

Go mii jezhja lakai mattatedzhjep
ja celishjep, go Jbmel Sadne mattat.

127. Mattishjepgo jezhjaidcemek Sa-
most varotet jezhjaidcemek dakkamest
Jbmel Namma nust eppebasotcebmen?

Ep mate, dauidjeti Jbmelest roffa-
dallat galkap: Amas dat dapaturwat,
haette don, almaladzh atzhjashjcemek!
(Gjotzhja dait Bibel Dajadusait, mak
heiviek vuostes Rokkusi, Sentenzerest
No. 16.)

128. Mait Jbmelest rokkadallap
nubbe Rokkusest?

Dam vuoiagaladzh Buorre Suu
Kiika Boattem.

129. Gudemudzh Kiika aigop boattet?

Urmo ja Hervasvuoda Kiika.

130. Jgo Jbmel Urmo Kiik boade
jetzhaldes, miin rokkadalaketta?

Boatta galle Mailbmai, ja miin
Ednami, gost duot chrishtaladzh Girko
la.

131. Man.

131. Hvorfor bede vi da: Tilkomme dit Rige?

Vi bede, at Guds Naades Rige maa komme i vore Hjerter. (Marc. 1, 15.)

132. Naar skeer det?

Naar vor himmelske Fader giver os sin Hellig Aand. (Luc. 11, 13.)

133. Hvad gjør da den Hellig Aand, paa det Guds Naades Rige maa komme i vore Hjerter?

Alt vi troer Hans hellige Ord, og leve gudeligen derefter. (1 Thess. 2, 13. Ps. 119, 9.)

134. Naar og hvorledes skulle vi leve gudeligen?

Her i Naadens Rige i Skrobelighed og Ufuldkommenhed, hissæt i Grens Rige i Fuldkommenhed. (1 Pet. 1, 17. Ps. 116, 9. See Sentenserne No. 17.)

135. Hvad bede vi Gud om i den tredie Bøn?

Om dette aandelige Gode, at Hans Villie maa skee.

136. Skeer

131. Manne nabbo rokkadallap:
boattos dun Riik?

Mii rokkadallap, vai Ibmel Urmo
Riik miin Baibmoi boadassji.

132. Goaas dat shjadda?

Go miin almaladzh Utzhje Basse
Vuongas migjidi adda.

133. Mait Basse Vuoin nabbo daffa,
vai Ibmel Urmo Riik miin Baib-
moi boadassji?

Son daffa, atte mii Ibmel Sane
ostop, ja allep dam mijeld ibmelboalo-
ladzhjat.

134. Goaas ja man lakai ibmelboa-
loladzhjat galkap allet?

Dabe Urmo-Riikast Lamesvuodai
guoin. Dobbe Hervasvuoda Riikast
olles Samoi guoin. (Sjatzhja dait
Bibel Dajadusait, mak heiviek nubbe
Rokkusi, Sentenzerest No. 17.)

135. Mait Ibmelest goalmad Rok-
kusest rokkadallap?

Dam vuongaladzh Vuorre, Suu
Dato shjaddam.

136. Skeeer ikke Guds Bissie i Him-
melen, endstjønt vi ikke bede?

Jo, den skeer af Englene og de Ud-
valgte. (Ps. 115, 3.)

137. Hvorfor bede vi da, at Guds
Bissie maa see?

Vi bede, at den og maa see hos os,
saa vi baade lære at kjende den, og
leve derefter. (Ps. 143, 10.)

138. Hvorledes skeer da Guds Bissie
saaledes hos os?

Naar Gud brækker og hindrer
al ond Raad og gjenstridig Bissie.
(Rom. 16, 20. 2 Sam. 15, 31.)

139. Hvis onde Raad og Bissie
er det?

Det er Djevelens, Verdens og vort
Kjods Bissie. (Eph. 3, 3. 1 Joh. 5, 19.)

140. Hvad ville Djevelen, Verden og
vort Kjød hindre?

De ville hindre, at ikke Guds Navn
skal helliges, og at Hans Rige ikke skal
komme til os. (Gal. 5, 17. 2 Cor. 4, 4.)

141. Hvad vil derimod den gode og
barmhjertige Gud?

Han

136. Igo Ibmel Daetto shjadda M-
mest, miin rokkadalaketta?

Shjadda galle Engeli ja olgosvalli-
jumi boft.

137. Manne nabbo mii rokkadallap:
Shjaddos duu Daetto?

Mii rokkadallap, vai miinge lusa
shjaddashji, vai sikke matashjeimek Ib-
mel Dato, ja dam mjeld celashjeimek.

138. Most nabbo Ibmel Datto nust
miin lusa shjaddash?

So Ibmel zuvke ja zagga, buok baha
Rad'it ja vuostahakkkeladzh Dato.

139. Eæn baha Rad'd'e ja Daetto
dat læ?

Dat læ Bergalaga, Mailme ja
miin Daadzhje Daetto.

140. Mait dað Bashjaladzhjak aigof
hættit?

Sii aigof hættit Ibmel Nama ba-
sotumest, ja Ibmel Rika boattemest
miin lusa.

141. Mait ergo dam vuosta dat
Buorre ja armogas Ibmel datto?

Han vil opholde og kraftig styrke os ved sit Ord i Troen. (I Pet. 5, 10.)

142. Hvor længe vil Gud saa styrke og opholde os?

Indtil vor Livs Ende. (I Cor. 1, 8. See Sententserne, No. 18.)

143. Hvad bede vi Gud om i den fjerde Bøn?

Om dette legemlige Gode: vort daglige Brød.

144. Hvem giver Gud det daglige Brød?

Alle, ogsaa de onde Mennesker, enddog de ikke bede. (Ps. 104, 27. Math. 5, 45.)

145. Hvorfor bede vi da: Giv os vort daglige Brød?

Vi bede, at Gud vil give os Forstand til at erkjende, at vort daglige Brød er en Naadegave, som vi med Taksigelse bør ankomme af Ham. (Hof. 2, 8. 9. I Tim. 4, 8.)

146. Hvad forståes ved dagligt Brød?

Derved forståes alle de Ting, som vi

Son datto miin bisotet ja nannos-
mattet Sames boft Dskoi.

142. Meän gukka Jbmel aigosh miin
must bisotet ja nannosmattet?

Gidda miin celledent Lopa raigjat.
(Gjatzhja dait Dajadusait, mak hei-
viel goaalmad Rokkusi, Sentenzereft
No. 18.)

143. Mait Jbmelest rokkadallap
njeljad Rokkuseft?

Dam rubmashladzh Vuorre bæi-
valadzh Laibe.

144. Gæsa Jbmel bæivaladzh Laibe
adda?

Son adda Vuokaidi, maida bahz
Dnuuidi, Siin rokkadalaketta.

145. Meame miin nabbo rokkadallap:
Hdde migjidi bæivaladzh Laibe?

Miin rokkadallap, vat Jbmel Gjæ-
me migjidi addashji dovdat, atte miin
bæivaladzh Laibe læ Hrmo addaldak,
mait miin Gitoin Suust berrip vuo-
stavaldet.

146. Mait bæivaladzh Laibe vuold
arvededzhjak?

Dam vuold buok dam arvedam,

vi behøve til dette Liv at opholde.
(Drdspr. 30, 8.)

147. Hvad behøve vi da allermost til
dette Liv at opholde?

Mad og Drikke, Klæder, Sko,
Huus og Hjert. (I Tim. 6, 6.)

148. Hvad behøve vi som Midler til
at faae disse Ting?

Agre, Fæ, Penninge, Gods, en god
Egtefælle, gode Børn, gode Tjeneste-
folk.

149. Hvad behøve vi til disse Tings
varige Besiddelse?

God og retsfindig Dyrighed, gode
Huusfædre, gode Venner, gode Na-
boer, gode Sæder. (I Tim. 2, 1. 2.
I Theff. 3, 11. 12.)

150. Hvad behøve vi til disse Tings
rolige Nydelse?

Sund Luft, Fred og Sundhed.
(3 Mos. 26, 6. Ps. 147, 13. 14. See
Sententserne No. 19.)

151. I hvilke Bønner bede vi, at Gud
vil befrie os fra det Døde?

J

mait mii darbashjedzhjep dam Hæga
Bajasdoaallami.

147. Mait nabbo ænemusat darba-
shjedzhjep dam Hæga Bajas-
doaallami?

Borramushja, Jukkamushja, Bis-
tasit, Gamagüt, Gnaade ja Siida.

148. Mait darbashjep Gaskoabniet
oaadzjhjet ja bisotet dait Daamiit?

Gjeddiit, Shjevetiit, Kudait, ælo,
buorre Galitzh Guoime, buorre Ma-
nait, buorre Balvaleigjit.

149. Mait darbashjep dai Daami-
Bisotæbmai ældemel?

Buorre ja vanhurskes Eisvalde,
buorre Jfediit buuriit ustebiit, buuriit
Siidguoiniit, buuriit Dabiit.

150. Mait darbashjep dai Daami-
ravhaladzjh Mandashjæbmai?

Djervases Allne, Ravhe, Djervas-
vuoda. (Gjætzhja dait Dajadusait,
mak heiviek njeljad Rokkust, Senten-
zerest No. 19.)

151. Maim Rokkusiin rokkadallap, vai
Jbmel Bahast erit miim bæstasjhji?

I de tre sidste Bønner, eller i den femte, siette og syvende Bøn.

152. Fra hvad Onde bede vi da om Befrielse i den femte Bøn?

Om Befrielse fra den Straf, som vi med vore begangne Synder have fortjent, eller om Synds Forladelse. (Ps. 51, 11.)

153. Hvorfor bede vi i denne Bøn om Syndernes Forladelse?

Paa det Gud ej skal tilregne os vore Synder, og for deres skyld forskyde vore forrige gjorte Bønner. (Es. 59, 2.)

154. Fortjene vi nu Synds Forladelse af Gud?

Nej, efterdi vi dagligen synde, da fortjene vi idel Straf, og altsaa ingen Synds Forladelse. (Ps. 130, 4. Jak. 3, 2.)

155. Fortjene vi vel noget andet Godt af Gud, som vi bede om i Herrens Bøn?

Nej, vi fortjene ikke at faae det al-

ler.

Dam golm mangeb Rokkusest, daiherak vidad, gudad, ja zhietzhjad Rokkusest.

152. Man Bahast erit Bæstujume rokkadalashjep vidad Rokkusest?

Mii rokkadallap Bæstujume dann Rangaastusast erit, mait mii dakkant Suddoidæmet quoin lep balvalam, daiherak Suddoit andagasfi Loaitujume.

153. Mandjeti dam Rokkusest Suddoit andagasfi Loaitujume rokkadalashjep?

Unas Jbmel logatallat migjidji Suddoidæmet, ja dai djetei suppit mimm andel dakkum Rokkusit.

154. Unfashjepgo mit Suddoit andagasfi Loaitujume Jbmelest?

Ep anfash, dastgo, go mii Bæive Bæivest suddodep, de dushje Rangaastusa balvalep, ep nabbo balval Suddoit andagasfi Loaitujume.

155. Unfashjepgo maidege jezghja Bunnit Jbmelest, man birra Herra.

Rokkusest rokkadalashjep?

Ep balval oaadzhjot dann utzeminusge

lerringeste af de Ting, vi bede om.
(Dan. 9, 18.)

156. Hvorfor ville vi da, at Gud skal
give os baade Synds Forladelse
og andet Godt?

Allene af sin Barmhertighed og
Naade, formedelst Troen paa Hans
Søn Jesum Christum. (Rom. 3, 24.)

157. Naar da Gud beviiser os denne
allerstørste Barmhertighed, i at
forlade os vore Synder, hvortil
skal den igjen bevæge os?

Til af Hjertet at forlade Synden,
og at forlade vor Næste sine Forseel-
fer imod os. (I Joh. 1, 9. Marc. II, 25.
Matth. 6, 14. 15.)

158. Hvorledes viise vi, at vi af
Hjertet tilgive vor Næste
hans Forseelser?

Naar vi for ilde-gjort beviise ham
Belgjerninger. (Matth. 5, 44. See
Sententserne, No. 20.)

159. Hvad

our. musge dain Daamin, mait rokkada-
lshjep.

skal
e. 156. Mandjeti nabbo aigop, atte Ib-
mel galkashji migjidi addet, sikke Sud-
doit andagasfi Looaitujume, ja
jezhja Buuriit?

og
ans
24.) Dushje Armost, ja Armogasvuo-
dastes, Osko bost Barnes Jesus Chri-
stus ali.

enne
at
il. 157. Go nabbo Ibmel zhajet migjidi
dam buok suorramus Armogasvuo-
da, addemest migjidi Suddoidcemel
andagasfi, masa dat galkashji miin
viggatet?

den,
seel-
1,25.) Lwoitet Baimostcemel Suddoit, ja
Lagamudzhji vigides andagasfi.

af 158. Most zhajetep, atte Baimost
Lagamudzhji Vigides addep
andagasfi?

ham
See. Go miu baha Dagoi vuosta, buuriit
Dagoit sudngji zhajetedzhjep. (Sjaet-
zhja dait Bibel Dajadusait, mak hei-
viek vidad Rokkusi, Sentenzerest,
No. 20.)

159. Hvad Dndt bede vi Gud vil
bevare os fra i den sjette Bon?

Sva at begaa nye Synder, hvortil
vi fristes.

160. Frister Gud nogen til Synd?

Nej; Gud frister ingen. (Jak. 1, 13.)

161. Hvo frister os da til Synd og
det Dnde?

Djevelen, Verden og vort eget
Kjod. (Joh. 13, 2. Drdss. 1, 10. 15. 16.
Jak. 1, 14.)

162. Hvad er disse Fienders Hensigt
med deres Fristelser?

De vilse bedrage og forføre os fra
den rette Tro, til Bantro, Fortvivelse,
og andre grove Laster. (2 Tim.
4, 4. 1 Mos. 4, 13. 1 Joh. 2, 16.)

163. Bede vi da i den sjette Bon, at
Gud ej vil tillade os at komme i
nogen Fristelse?

Nej, men at Han ej vil tillade no-
gen Fristelse at overvinde os, at vi
derimod maatte vinde og beholde Se-
jer

159. Man Bahast erit rokkadallap,
vai Jbmel miin varjeliszhi gudad
Rokkusest?

Dakkamest od'd'a Suddoit, masa
gjaetzhjeluwap.

160. Gjaetzhjelago Jbmel Gudege
Suddoi?

Jbmel ii Gudege gjaetzhjal Baha-
busfi.

161. Si uabbo gjaetzhjel miin Suddoi
ja Barai?

Bergalak, Mailbme, ja miin jet-
zhjamek Daadzhje.

162. Mi lee dai Bashaaladzhjai Ulb-
me Gjaetzhjalusaidasesek guoin?

Sii aigok miin boattet, ja dolvot
dam rivtes Oskost erit, Eppe-Oskoi,
Dorvotesvuotti, ja jezhja suorra Sud-
doidi.

163. Rokkadallapgo gudad Rokkusest,
atte Jbmel ii luoitashhi miin mange
Gjaetzhjalusfi boattet?

Ep, mutto, atte ii luoitashhi mai-
dege Gjaetzhjalusait miin vuoitet,
mutto vai mii Gjaetzhjalusain bi-

jer over Fristelserne. (1 Cor. 10, 13.
2 Theff. 3, 3. See Sententserne
No. 21.)

164. Hvad for et Dnde bede vi Gud
om Befrielse fra, i den syvende
Bøn?

Om Befrielse fra alt Dndt.

165. Hvor mange Slags er det Dnde,
som vi bede Gud om Befrielse fra?

Fire Slags, Sjelens, Legemet's,
Guds og Ryktes Dnde. (2 Pet. 2, 9.
Rom. 7, 24. Job. 1, 10. Ps. 3, 4.)

166. Bede vi nu om fuldkommen
Befrielse fra dette Dnde i dette Liv?

Nej, thi dette Liv er et elendigt Liv,
og en Jammerdal. (Joh. 17, 15.)

167. Naar bede vi da om fuldkom-
men Befrielse fra alt Dndt?

Tilfidsst, naar vor Dødstime kom-
mer. (2 Tim. 4, 18.)

168. Hvad bede vi at Gud tilfidsst i
vor Dødstime vil give os?

Et saligt Endeligt, saa vi maa døe
i en sand Tro paa Jesum. (Luc. 2, 9.)

169. Bede

d'ashjeimek, ja dait vuoitashjeimek.
 (Gjætzhja: dait Bibel Dajadusait,
 mak heiviel gudad Rokkusi, Senten-
 zereft, No. 21.)

164. Man Bahast erit rokkadallap
 Bæstujume zhjetzhjad Rokkusest?

Mii rokkadallap Bæstujume buok:
 Bahast erit.

165. Gallelagatzh dat Baha læ, mast:
 erit rokkadallap Bæstujume?

Læ njellagatzh, Sjælo, Rubmash,
 celo, ja Gudne Baha.

166. Rokkadallapgo olles Bæstujur-
 me dain Bahain erit dam ællemest?

Ep, dastgo dat ællem læ aust vat-
 vash ja varnotes ællem.

167. Goas nabbo olles Bæstujume
 buok Bahain erit rokkadalashjep?

Sitta, go miin Jabmem Boddo
 boatta.

168. Mait rokkadalashjep, atte Jb-
 mel Jabmem Boddost migjidi
 addashji?

Mudogas Eop, main jamashjeimek
 dnot Dskoi Jesus ala.

169. Be:

169. Bede vi og, at Gud, ved at gibe os et saligt Endeligt, vil befrie os fuldkommen fra alt Dødt?

Ja, at Han af Naade vil tage os fra denne Jammerdal, til sig i Himmelen. (See Sententserne No. 22.)

170. Hvad indeholder nu Beslutningen af Herrens Bøn?

Den indeholder Lovs Ord, og et Troes Ord.

171. Hvordan lyde Lovs Ordene?

Thi dit er Riget, Magten og Æren i Ævighed.

172. Hvad gibe disse Lovs Ord tilkjende?

De gibe tilkjende de Aarsager, hvorfor Gud baade vil og kan høre vore Bønner.

173. Hvorfor vil da Gud høre vore Bønner?

Thi Hans er Riget og Æren.

174. Hvor-

169. Belago rokkadallay, vai Zbmel,
addededdiin migjidi andogas Lop, mai-
da ollaset miin bæstafshji buok

Bahain erit?

Rokkadallay galle, atte Son Ur-
mostes miin valdashji dant varnotes
cellemest erit, lusas daakkaa Ubbmai.
(Gjætzhia dait Bibel Dajadusait, mak
heiviek zhjetzhjad Rokkusi, Sentenze-
rest, No. 22.)

170. Mait Herra Rokkus Lop Sanek
doaallet fistesek?

Kamadusa Saniit, ja aust Dsko
Sane.

171. Most Kamadusa Sanek,
zhjuoigjet?

Dastgo duu læ Riik, Sabmo, ja
Gudne agaladzh atgai.

172. Mait dak Kamadusa Sanek
addek djettevasfi?

Dak addek djettevasfi dait Ushjiit,
mai djeti Zbmel sikke datto, ja matta
gullat miin Rokkusiiit.

173. Mai ashji djeti nabbo Zbmel
datto miin Rokkusiiit gullat?

Dastgo Suu læ Riik ja Gudne.

174. Man-

174. Hvorfor kan Han høre vore
Bønner?

Thi Hans er Magten.

175. Vil, og kan Gud altid høre
vore Bønner?

Ja, thi Hans Rige, Magt og Ære
væver i Ævighed. (I Kronik. 29, 10. 11.)

176. Hvordan lyder Troes-Ordet?

Amén, og betyder visselig, sandelig.

177. Hvorfor er dette Ord lagt til
Herrens Bøn?

Alt vi skulle være visse paa, at disse
vore Bønner ere antagne og bønhørte
af vor Fader i Himlene.

178. Hvorfor kunne vi være visse
paa Bønhørelse?

Fordi Gud har befalet os at be-
de, og lovet at vilse bønhøre os.
(Ps. 50, 15. Luc. 11, 9. 10. Ef. 65, 24.
Ps. 145, 18. 19. See Sententserne,
No. 23.)

179. Skal det da skee, som de
Troende bede?

Ja,

174. Mandjett Son matta gullat
miin Koffusit?

Dastgo Suur see Sabmo.

175. Datto ja mattago Jbmel juokke
aige gullat miin Koffusit?

Datto ja matta galle, dastgo Suur
Kiik, Sabmo ja Gudne vista gidda
agaladzh aigai.

176. Most Dsko Sadne zhivotgja?

Uinen, ja mcerke ainas duodat.

177. Mandiети dat Sadne Herra
Koffusi see bieigjum?

Bai lifzhjimek visses dasa, atte dat
miin Koffusat see vuostavaldjuu-
vum ja gulljuuvum miin Atzhjest,
gutte Umiin see.

178. Mandiети dasa visses mattep let,
atte miin Koffus see gullum?

Dastgo Jbmel see gotzhjom miin
rokkadallat, ja loppedam, atte aigo
miin Koffus gullat. (Gjatzhja dait
Bibel Dajadusait, mak heiviel Herra
Koffus Lop Samdi, Sentenzerest
No. 23.)

179. Galkago nabbo dat shjaddat,
mait Dskoladzhjak rokkadalashjek?

Galka

Ja, thi Jesus har sagt: Amen
Amen, det er: visseligen, alt hvad I
bede Faderen i mit Navn, det skal
Han give Eder.

180. Hvilke ere Midlerne paa Guds
Side, hvorved Han virker, opholder
og bestyrker hos os Troen og
det aandelige Liv?

Guds Ord, og Sacramenterne.

181. Hvorledes inddeles Guds Ord,
i Henseende til sin Indhold?
I Loven, og Evangelium.

182. Hvad er Loven?

Den Deel af Guds Ord, som læ-
rer os, hvad vi skulle gjøre og lade,
imod Gud, os selv, og vor Næste.

183. Hvad er Evangelium?

Den Deel af Guds Ord, som lærer
os Guds Naade, Retfærdighed og
Salighed, formedelt Troen paa Je-
sum.

184. Hvor mange Sacramenter
håve vi?

To, nemlig: Daabens, og Alte-
rens Sacrament.

185. Er

Galka galle, dasigo Jesus lee zel-
kam: Amen Amen, dat lee: ainas,
Buok mait rokkadallabetet Atzhjest
muo Nabuni, dat galka digjidit addut.

180. Maak laek Gask-Daamek Ibmel
Baelest, mai guoim Son duoigjo, bisot
ja nammod Dsko, ja vuoringaladzh
xellsem miin sifa?

Ibmel Sanek ja Sacramentak.

181. Galle saigjai Ibmel Sadne juok-
kujawa Mattatusas harrai?
Lakki, ja Evangeliumi.

182. Mi Lak lee?

Lak lee dat Mattatus, mi migjidi
mattat, mait mii galkap dakkat ja luoi-
tet Ibmel, Jetzhjamek, ja Lagamud-
zhjamek vuosta.

183. Mi Evangelium lee?

Evangelium lee Mattatus Ibmel
Urmo, Vanhurskesvuoda ja Hudog-
gasvuoda birra, Dsko host Jesus ala.

184. Galle Sacrament miisi lee?

Gouft laeba, namaturvum: Gask,
ja Alter Sacrament.

185. Igo

185. Er Daaben ikke andet, end blot almindeligt Vand?

Jo, den er Vand, som er indsluttet i Guds Befaling, og sammenføjet med Guds Ord. (1 Pet. 3, 21. Eph. 5, 25. 26.)

186. Hvor mange slags Ord henhøre da til Daaben?

To Slags, Befalings og Forjættelses Ord.

187. Hvorledes lyde Befalings Ordene?

Vor Herre Jesus Christus siger til sine Disciple: Gaar hen, gjører alle Folk til mine Disciple og døber dem &c.

188. Hvo har da befalet Daaben?

Vor Herre Jesus Christus.

189. Hvem befalede Jesus den Forretning at gjøre sig Disciple?

Sine egne Disciple, og alle kaldte Lærere, hvilke Han vil være med, indtil Verdens Ende.

190. Hvem skulle de gjøre Ham til Disciple?

Alle

185. Igo Gast jezha lek, go dushje
zhjatze, mi juokke Baikest lae vaad-
zhjomest?

Lae galle; dat lae zhjatze, mi lae bir-
rastattum Ibmel Kotzhjomiin, ja
aufstattum Ibmel Santin.

186. Gallelagatzh Sadne nabbo
Gasti berre?

Gouftlagatzh, Gotzhjom, ja Loppa-
dusa Sadne.

187. Most Gotzhjom Sanek
zhjuwigjet?

Miin Herra Jesus Christus zelka
Mattajeigjidasses: Buolget, dakkat
buok Dhuuit nuuo Mattajeigjen x.

188. Gi lae nabbo gotzhjom gashjet?
Miin Herra Jesus Christus.

189. Gasa Jesus dam Sidno addi
dakkat Mzes Mattajeigjit?

Dam sidno Son addi Mattajeigji-
dasses, ja buok gotzhjuunuum Matta-
teigjidi, get quom Son datto let gidda
Mailine Loppi.

190. Beit galkashji dakkat Matta-
jeigjen Jesusi?

Buok

Alle Folk eller Mennesker, Mand og Kvinde, Store og Smaa.

191. Hvorledes skulde de gjøre Ham dem til Disciple?

Bed at dobe, og ved at lære dem.

192. I hvis Navn skulde de dobe?

I Navn Faders, Sønns og Hellig Aands, det er: til at troe paa Gud Fader, Søn og Hellig Aand, og be-
kjende sig til Hans Lærdom.

193. Hvad skulde de lære Mennesker?

De skulde lære dem at holde alt, hvad Jesus havde befaleet baade at troe og gjøre, om vi vilde blive salige.

194. Hvor mange slags Nytte giver Daaben?

To Slags: 1) Befrier den os fra Synden, Døden og Djevelen. 2) Giver den det aandelige og ævige Liv. (Apost. Gjern. 2, 38. Rom. 6, 3. Hof. 13, 14.)

195. Hvilke giver nu Daaben det ævige Liv?

Alle dem, som troe Guds Ord og Forjættelse. (Gal. 3, 26. 27. I Pet. 3, 21.)

196. Hvor-

Buok Dlmuit, Dlmait ja Nissonit,
shjaddam Dlmuit ja utze Manashjit.

191. Man lakai galkashji Dlmuit
dakkat sudngji Mattajeigjen?

Gastashjem, ja mattatem lakai.

192. Ecen Nabini galkashji Siin
gastashjet?

Ihmel Utzhje, Barne, ja Basse
Vuoinga Nabini, dat lee: ofkot Ih-
mel Utzhje, Barne, ja Basse Vuoinga
ala, ja dobdastet Siin Mattatusa.

193. Mait galkashji mattatet
Dlmuidi?

Siin galkashji sigjidi mattatet buok
dam doaallat, mait Jesus rawim lei,
sikke ofkot ja dakkat, jos audogassan
aigop shjaddat.

194. Gallelagatzh Nuwke Gast adda?

Gouftlagatzh: 1) Baxta miin
Suddost, Jabmemest, ja Bergalagast.
2) Udda vuoingaladzh, ja agaladzh
cellem.

195. Geit Gast adda agaladzh cellem?

Buok dait, gudek ofkot Ihmel Sa-
ne ja Loppadusa.

H

196. Most

196. Hvorledes lyde Forjættelsens
Ord i Daaben?

Vor Herre Christus siger:

Hvo som troer, og bliver døbt,
Han skal blive salig.

197. Hvo er det, som her lover?

Vor Herre Christus, der, som en
almægtig Herre, og barmhjertig op-
perste Præst, baade vil og kan holde,
hvad Han lover.

198. Hvad lover Han?

Salighed, det er Befrielse fra Syn-
den, Døden og Djevelen, og Skæn-
kelse af det aandelige og ævige Liv.

199. Hvem lover Jesus Salighed?

Enhver, som troer og bliver døbt,
det er: formædelsø Daaben og Evan-
gelium antammer den Jesum, som
har befriet os fra dette Onde, og for-
hvervet os dette Gode. (Joh. 1, 12.)

200. Skal da enhver, som ikke bliver
døbt, fordømmes?

Nej,

196. Most Gasta Loppadusa Sanet
zhjuigjek?

Miin Herra Christus zelka:

Gutte osko ja gastashjuwa, Sou
galka shjaddat audogassan.

197. Si dat lee, gutte dabe lopped?

Miin Herra Christus, gutte, dego
Vuokvægaladzh Herra, ja armogas
Bajemudzh Bap, fikke matta ja datto
dam doaallat, mait Son lee loppedant.

198. Mait Christus lopped?

Mudogasvuoda, dat lee: Bæstuiju-
me Suddost Zabmeimest, ja Bergala-
gast erit, vuvingaladzh ja agaladzh
cellem addujume.

199. Gæsa Jesus lopped Mudogas-
vuoda?

Juokhatzhji, gutte osko ja gasta-
shjuwa, dat lee: gutte Gasta ja Evau-
gelium hofst vuostavalda dam Jesus,
gutte dain Bahain erit miin lee bæ-
stam, ja dam Vuorre migjidi fuollam.

200. Galkago nabbo Juokhatzh,
gutte ii gastashjuwo, duobmi-
juvat Helveti?

Nej, ikkun den, som ikke troer, eller er forfættelig Bantro indtil Enden.

201. Kan nu det blotte Band i Daaben give Mennesket saadan Nytte?

Nej, thi Bandet uden Guds Ord er blot Band, og ikke Daab.

202. Hvad er det da, som giver denne store Nytte?

Paa Guds Side, Guds Befalings og Forjættelses Ord, som er i og med Bandet, og gjør det til en Daab; Paa Menneskets Side Troen, som tilegner sig Guds Forjættelse. (1 Pet. 1, 23. Gal. 3, 26.)

203. Hvad kaldes Daaben formedelst det Guds Ord, som den har med sig?

Den kaldes Naadens og Livets Band, og Tjænsfødelsens Bad i den Hellig Aand, (som Paulus kalder den i sit Brev til Titum i det tredie Capitel.)

204. Hvor mange Slags er Daabens Nytte efter dette Pauli Sprog?

Fire

Zi galka, dushje dat, gutte ii osko,
daihe baha cevtost Eppeoskoladzh lae,
gidda Loppi.

201. Mattago dushje zhiatze addet
Dlmuidi daggar Nuvke?

Zi mate, dastgo zhiatze Zbmel Sa-
ne takka, lae dushje zhiatze, ja ii lek
Gast.

202. Mi lae nabbo dat, mi adda dam
stuurra Nuvke?

Zbmel Baest, Zbmel Gotzhjonn
ja Loppadusa Sadne, mi zhiatze mijeld
lae, ja dam Gastan dalka Dlmur Ba-
lest, Osko, mi Zbmel Loppadusa alzes
daamast.

203. Nammen Gast gotzhjunnwa dam
Zbmel Sane djeti, mi dam
mijeld lae?

Dat gotzhjunnwa Urmo ja cellen
zhiatzen, ja Fastrjegadattem Langon
dam Basse Vuvinga boft, (inost Bav-
vel dam gotzhjo: Girjestes Tittusi,
goaalnad Logost.)

204. Gallelagatzh Gast Nuvke lae
dam Bavel Dajadusa mijeld?

Fire Slags: 1) Igjensfoder og fornyer den; 2) Giver den Hellig Aand; 3) Retfærdiggjør den; 4) Gjør den os til det ævige Livs Arvinger.

205. Hvem have vi at takke for saadan vigtig Nytte i Daaben?

Den Tre-enige Gud: Faderens Fromhed og Menneſke-Kjerlighed, Sønnes Fortjeneste, den Hellig Aands Naade-Virkninger.

206. Hvad bevæger den Tre-enige Gud til at gjøre os saa salige?

Ikke de retfærdige Gjerninger, som vi have gjort, men Hans egen blotte Naade og Barmhertighed, og Jesu Fortjeneste.

207. Hvad er da vor Pligt imod en saa naadig og barmhertig Gud?

At takke Gud for disse store Velgjerninger, som Han beviser os, samt oprigtig og bestandig at holde, hvad vi have lovet Gud i Daaben.

208. Hvad

Njeflagatzh. 1) Fastrjegadatta ja odasmatta. 2) Udda Basse Vuoin- ga. 3) Vanhurskesen daffa. 4) Daffa miin agaladzh ælleu arbo- ladzhjan.

205. Gænt miin berrip gïftet daggar sturra Uurke audest?

Golmausteladzh. Ibmel, Utzhje Vuorrevuoda ja Rakkjesvuoda D- muidi. Barne Uusashjeme, Basse Vuoinga Urmo-Vuoihit.

206. Mandjeti golmausteladzh Ibmel daffa miin daggar audogassam?

Ji miin Vanhurskes dagoi djeti, mait miin leimel daffam, mutto jezhyas Urmo ja Urmogasuoda, ja Jesüs Uusashjeme djeti fol.

207. Mi miin Gædnegasvuot ke daggar buorre ja armogas Utzhje vuosta?

Mi berrip Ibmel gïftet dai sturra Vuorre Dagoi audest, mait Gastast- mitgidi daffa, ja dasa vuogadet ja bi- sovadzhat doaallat dam, mait Gastast Ibmeli lep loppedam.

208. Hvad have vi lovet Gud i
Daaben?

1) Alt forsage Djevelen, Synden og
Verden. 2) Alt troe paa Gud Fa-
der, Søn og Hellig Aand. (1 Pet. 3, 21.)

209. Paa hvad Naade kunne vi nu
holde dette Løfte?

Naar vi vise os stittige i at døde og
dræbe den gamle Adam, og i at be-
fordre det nye Menneskes Liv og Bort-
hos os.

210. Hvad er den gamle Adam?

Arve-Synden, som er endnu i os,
efterat vi ere døbte.

211. Hvad skulle vi gjøre med denne
gamle Adam?

Vi skulle dræbe den, tilligemed
alle gjørlige Synder og onde Lyster.
(Rom. 6, 12. Col. 3, 5. 9.)

212. Hvor ofte, og hvorved skulle
vi dræbe den?

Dagliggen ved Poenitense.

213. Hvad er det nye Menneske?

Den Tro og det aandelige Liv, som
Gud i Daaben har givet os.

214. Hvad

208. Mait Jbmeli Gastast. Icedzhjep
loppedam?

1) Heitet Bergalagast, Suddost ja
Mailmest erit. 2) Dskot Jbmel Ut-
zhje, Barne ja Basse Buvinga ala.

209. Man lakat matishjep dam
Loppadusa doaallat?

Go mii alshjet bargap jametet dam
boaares Aldam, ja dasa celetet ja shjad-
datet dam od'd'a Dlmur aldeme.

210. Mi dat boaares Aldam lee?

Dat lee Urbe Suddo, mii ain miiir
sist lee, manglestgo gastashjirvum ley.

211. Mait mii dair boaares Aldamiiir
galkap dakkat?

Mii galkap dam jametet, aufstana-
ga buok dakko-Suddoi ja baha Himoi
guoin.

212. Man davja ja man boft galkap
dam jametet?

Bceive Bceivest Gattamushja boft.

213. Mi dat od'd'a Dlmutzh lee?

Dat lee dat Dsko ja vuvingaladzhh
cellem, mait Jbmel Gastast migjidii
lee addam.

214. Hvad skal der skee med dette nye Menneske?

Det skal dagligen opstaa og leve for Gud, i Hellighed og Retfærdighed her, og i Salighed hisset. (Eph. 4, 24. See Sententserne No. 24.)

215. Hvor bevises den Lærdom, om det gamle Menneskes Dødelse, og det nye Menneskes Opkomst hos os?

I Pauli Brev til de Romere i det fette: Saa ere vi begravne med Christo formedelst Daaben: &c.

216. Hvorledes ere vi begravne med Christo ved Daaben?

Vi ere i Daaben deelagtiggjorte i Christi Døds og Begravelses Velgjeringer.

217. Hvortil ere vi saaledes begravne?

Til Døden, det er: til at døde den gamle Adam, tilligemed alle gjorlige Synder og onde Lyster.

218. Forblev Christus stedsø i Døden og Graven?

Nej,

214. Mi dain od'd'a Dlmuin galka
shjaddat?

Dat galka Bæive Bæivest baigjanet
ja ællet Jbmel audest, Bassevuodast
ja Vanhurskesvuodast dabe, ja Uudo-
gasvuodast dobbe. (Gjætzhja dait
Bibel Dajadusait, mak heiviek Gast
Sacramenti, Sentenzerest No. 24.)

215. Gost dat Mattatus boaares D-
mu Jametæme, ja od'd'a Dlmui Bat-
gjanceme birra duodastuma?

Bavel saddijuvum Girjest Ro-
maladzjhaidi: De mii lep haudaduv-
vum austanaga Christustin Gasta boft.

216. Most mii lep haudaduvum auf-
tanaga Christustin Gasta boft?

Gastast mii lep oaasaladzghan shjad-
dam Christus Jabmem ja Handadæ-
me Vuorre-dagoidi.

217. Mæsa mii must lep haudaduvum?

Jabmemi, dat lee: jametet dain
boaares Adam austanaga buok dak-
ko: Suddoi ja baha Himoi guoint.

218. Arvigo Christus juokke aige
Jabmemest ja Handest?

Nej, Han er opvakt fra de Døde formedelt Faderens Herlighed.

219. Hvad skal Christi Opstandelse lære os?

Vi skulle ogsaa vandre i et nyt Levnet, eller forfremmes i Troen og det aandelige Liv.

220. Hvor og hvorledes faae vi Kraft til saaledes at dræbe den gamle

Adam, og at vandre i et nyt Levnet?

I Forening med Christo, ved Hans Døds og Opstandelses Kraft, som vi i Troen tilegne os.

221. Hvad er nu Midlet til at vedligeholde og bestørke Foreningen med Christo?

Allterens Sacrament.

222. Hvad er det, som gives os i Allterens Sacramente at æde og drikke?

Vor Herres Jesu Christi sande Legem og sande Blod.

223. Hvorunder gives os Christi Legem og Blod?

Under Brød og Vin. (I Cor. 10, 16.)

224. Hvem

Ji orrom. Son bajaszhjuodzhieli
dain Zabmiin erit Utzhjes hervas
Buovcegaladzhvuoda bost.

219. Mait Christus Bajaszhuodzhiel-
sæbme migjidi mattatizhji?

Mii maida galkay jaattet od'd'a
cellemest, daiherak audanet Dskoi ja
vuovingaladzh cellemi.

220. Gost ja man lakat Bæga oaad-
zhjop mist jametet boaares Adam,
ja jaattet od'd'a cellemi?

Austvuodast Christusiin, Gru Zab-
ment ja Bajaszhuodzhielæme Bæga
bost, mait oskoin oaamastep Alzæmek?

221. Man bisotedzhjep ja nannoded-
zhjep Austvuoda Christusiin aldemek?

Alter Sacramentiin.

222. Mi dat læ, mit alter Sacramen-
test migjidi addujurwa borrat ja
jullkat?

Miin Herra Jesus Christus duot
Kuomash ja duot Baar.

223. Man mjeld Christus Kuomash
ja Baar migjidi addujurwæba?

Laiibe ja Wine mjeld.

224. Hvem gives Christi Legem og Blod under Brød og Viin?

Os Christne at æde og drikke.

225. Af hvem er Alterens Sacrament indsat?

Af Christo selv.

226. Hvilke have beskrevet os dette Sacramentes Indstiftelses og Forjættelses Ord?

Evangelisterne: Matthæus, Marcus, Lucas, og Apostelen Paulus.

227. Hvad heder da dette Sacramentes Stifter?

Vor Herre Jesus Christus.

228. Hvad Tiid indstiftede Han det?

I den Nat, Han blev forraadt, eller overleveret i sine Fienders Hænder, af Forræderen Judas.

229. Under hvor mange Slags jordist Ting indstiftede Jesus Sacramentet?

Under to Slags, Brød og Viin.

230. Hvad gjorde vor Herre Jesus med Brødet?

Han

224. Gæsa Christus Kuomash ja
Baar addujuwæba Laibe ja Wine
mjeld?

Migjidi Christaladzhjaidi dam bor-
rat ja juffat.

225. Gest Alter Sacrament asatub-
vum læ?

Christusest aldes.

226. Si migjidi læ zhjaellam dan
Sacrament Asatusa ja Loppadusa
Saniit?

Evangeliium Dlmak: Mathæus,
Marcus, Lucas ja Apostel Pawel.

227. Mi læ dam Sacrament Usa-
teigjest Nabma?

Miin Herra Jesus Christus.

228. Man aige Son dam asati?

Dam Jja, go Son bætujuvai, dai-
herak addujuvai Bashjaladzhjaides
Sabmoi Judasest, gutte Suur bæti.

229. Galle ednamladzh Daame vuol-
lai Jesus dam Sacrament asati?

Gouft daame Laibe ja Wine vuollai.

230. Mait miin Herra Jesus dagai.
Laibiin?

Son

Han tog det, takkede, brød det og gav sine Disciple.

231. Men hvad sagde og befalede Jesus, da Han gav dem Brødet?

Han sagde: Tager, æder.

232. Var det allene Brødet, de kunde see, som de skulde tage og æde?

Nej, det var tillige Jesu Legem, som de ikke kunde see, forenet med Brødet.

233. Hvoraf veed du det?

Uf Jesu Ord, som siger: Dette er mit Legem.

234. Siger da Jesus, at Brødet var Hans Legem?

Nej, men at det Han gav dem tilligemed Brødet, det var Hans Legem.

235. Gav Jesus sit Legem allene til at æde i Sacramentet?

Nej, Han gav det og i Døden for os, til en Igsienløsnings Betaling.

236. Siden vi vide det, hvad er da vor Pligt, naar vi æde Jesu hellige Legem?

Uf

Son valdi Laibe, giyti, doihi dam ja
addi Mattajecigjidassēs.

231. Mutto mait Jesus addedædiines
Laibe, sigjidi zæski ja gotzhjoi?

Son zæski: Baldet, borrat.

232. Leigo dushje Laibe, mi oinut
süst, mait galkashji valdet ja borrat?

Ji, lei maida Jesus Kuomash aust-
stattujumum Laihiin, mait ei mattant
oinet.

233. Mast dam djedak?

Jesus Samiin, gutte zelka: Dat
læ muo Kuomash.

234. Zeltago nabbo Jesus, atte Laibe
lei Suur Kuomash?

Ji zæske, mutto, atte dat, mait Sor
austanaga Laihiin sigjidi addi, lei
Suur Kuomash.

235. Addigo Jesus Kubmashjes dir-
shje borrat Sacramentest?

Ji, Son addi dam maida Zabme-
mi miin andest, Laanastusa Makson.

236. Go miit dam djettep, mi læ nabbo
miin Gædnegasvuot, go miit borrap

Jesu basse Kubmash?

Muitet

Alt erindre os denne Jesu Kjerlighed efter Hans egen Befaling: Gjør dette til min Hukommelse.

237. Hvad tog Jesus foruden Brodet?

Han tog ogsaa Kalken, eller Bægeret med Vin udi.

238. Naar tog Han da Kalken?
Efter Aftens Maaltid.

239. Hvad gjorde Jesus i det Han tog Kalken?

Han takkede, og efter at have takket, gav dem den.

240. Hvad sagde og befalede Jesus, i det Han gav dem Kalken?

Tager hen, og drikker alle heraf.

241. Var det allene Vinen, den de kunde see, som de skulde drikke?

Nej, det var tillige Jesu Blod forment med Vinen, som de ikke kunde see.

242. Hvoraf veed du det?

Uf Jesu Ord, som siger: Dette er mit Blod det nye Testaments.

243. Si

Muitet dam Jesus Kalkjesvuoda,
Suu Jezhjas Gotzhjom mjeld: Daf-
kat dam muo muitem djetti.

237. Mait Jesus cereb Laibe valdi?
Son valdi maida Gjera daiherak
dam Litte, man sifst Vine lei.

238. Goacs Son Gjera valdi?
Mangel Ekjedes Mallast.

239. Mait Jesus dagai valdedædiines
Gjera?

Son giiti, ja manglestgo giitant
lei, addi sigjidi dam.

240. Mait Jesus zelki ja gotzhjot
addedædiines sigjidi Gjera?
Waldet ja jukkat Buokat dast.

241. Leigo dushje Vine, mi oinui sifst,
mait Sii galkashji jukkat?

Ji lem dushje Vine, lei maida Je-
sus Baar aufstattum Viniin, mait
Sii ei mattam oinet.

242. Mast don dam djedak?
Dam mon djedam Jesus Sanin,
gutte zelka: Dat læ muo Baar, dam
od'd'a Testament Baar.

243. Zel-

243. Siger da Jesus, at Vinen var Hans Blod?

Nej, men at det, Han gav dem tilligemed Vinen, det var Hans Blod.

244. Gav Jesus sit Blod allene til at drikke i Alterens Sacramente?

Nej, Han lod det og udgyde for os, til Syndernes Forladelse.

245. Siden vi vide det, hvad er da vor Pligt, naar vi drikke Jesu hellige Blod?

Alt erindre os denne Jesu Kjerlighed efter Hans egen Befaling: Gjør dette, saa ofte, som I det drikke, til min Hukommelse.

246. Hvilke Ord vise os nu den store Nytte, som vi faae, om vi værdeligen æde og drikke Christi Legem og Blod i Sacramentet?

Desse Ord: Det er mit Legem, som gives for Eder; Det er mit Blod, som udgydes for Eder til Syndernes Forladelse.

247. Hvad

243

auf

Su

244

du

c

gof

jur

245

m

c

S

Su

kat

bet

246

stuc

gæl

c

ma

læ

tum

me

243. Zeskago nabbo Jesus, atte Wine
lei Suu Baar?

Ji zelke, mutto atte dat, mait Son
auftranaga Biniin sigjidi addi, dat lei
Suu Baar.

244. Uddigo Jesus migjidi Baaras
dushje jukkaf Alter Sacramentesi?

Ji, Son dam maida miin audest
golgati, Suddoit andagasfi Loaitu-
juume djeti.

245. Go miin dam djettep, mi lee nabbo
miin Gadnegasvuot, go miin jukkaf
Jesu basse Baara?

Muitet dam Jesus Rakkjesvuoda
Suu Jezhjas Gotzhjom mjeld: Dak-
kat dam muist davja, go dii dam jukka-
betet muo muitem djeti.

246. Mak Sanit zelkef migjidi dam
stuorra Muvke, mait oaadzhjop, jos
gaelboladzhiat borashjey ja jugashjey
Christus Rubmash ja Baara?

Dak Sanek: Dat lee muo Ruo-
mash, mi diin audest addujuwa. Dat
lee muo Baar, mi diin audest golga-
tuwa Suddoit andagasfi Loaituju-
me djeti.

247. Mait

247. Hvad Nytte faae vi da med Jesu Legem og Blod i Sacramentet, efter disse Ord?

Vi faae Syndernes Forladelse, Liv og Salighed. (Eph. I, 7. Joh. 6, 54.)

248. Hvorfor siger du ogsaa Liv og Salighed, da dog Ordene kun tale om Syndernes Forladelse?

Fordi, hvo der har Synds Forladelse, den har og Livet og Saligheden. (Ps. 32, I. 2.)

249. Kan nu den blotte legemlige Vden og Drikken give os saa stor Nytte?

Den blotte legemlige Vden og Drikken giver os vist ikke saadan Nytte. (I Cor. IO, 3. 4. 5.)

250. Hvad er det da, som giver os denne Nytte?

Noget paa Christi Side, og noget paa vor Side.

251. Hvad giver os denne Nytte paa Christi Side?

Hans Forjættelses Ord: Det gives

247. Mait Huvkiit nabbo, dai Sami
mjeld, oaadzhjop Jesus Rubmashjin
ja Baarain Sacramentest?

Mii oaadzhjop Suddoit andagasfi
Loaaitujune, cellem ja Hudogas-
vuoda.

248. Manne zelkaſ maida cellem ja
Hudogasvuoda, go dadded Saneſ du-
shje Suddoit andagasfi Loaaitu-
june birra farnok?

Dastgo, Gest Suddoit andagasfi
Loaaitujubine lae, dast lae maida cel-
lem ja Hudogasvuot.

249. Mattago dushje rubmashladzh
Borram ja Jukkam, daggar stuorra
Huvke migjidi addet?

Dushje rubmashladzh Borram ja
Jukkam ii galle dam Huvke migjidi
adde.

250. Mi lae nabbo dat, mi migjidi
dam Huvke adda?

Miskege Christus Baelest, ja miſ-
kege miin Baelest.

251. Mi Christus Baelest migjidi
dam Huvke adda?

Suu Loppadusa Saneſ: Dat diin
audeſt

ves for Eder, det udsøses til Synder-
nes Forladelse. (Joh. 6, 63.)

252. Hvorledes ere da disse Ord at
anseer i dette Sacramente?

De ere, tilligemed den legemlige
Æden og Drikken, Hovedstykket i
dette Sacramente. (I Cor. 10, 16.)

253. Hvad er det paa vor Side, som
giver os denne store Nytte?

Troen, som tilegner sig disse Ords
Nytte. (Joh. 6, 35.)

254. Hvad faar da den, som saaledes
troer disse Ord?

Han faar det, de love, som er Syn-
dernes Forladelse. (Joh. 6, 47.)

255. Hvad maa den, som vil gaae
værdig til Alsterens Sacramente,
gjøre?

Han maa ret berede sig. (I Cor.
II, 28.)

256. Er det nok, at man med Fasten,
og udvortes allene paa Legemet
har beredt sig?

Nej, dette er kun udvortes, men
Gud anseer Hjertet og det indvortes
i Men-

audest addujuwa, dat golgaturwa Sud-
doit andagassi Loaitujume djeti.

252. Mamen dat Saneſ dam Sa-
cramentest læſ adnemest?

Dat læſ, auſtanaga dain rubmaſh-
ladzh Borramiin ja Juffamiin,
Daaibe Gappalaſ dam Sacramentest.

253. Mi miin Bœleſt læ, mi migjidi
dam ſtuorra Nuvke adda?

Oſko, mi oaamaſt alzes dat Sani
Nuvke.

254. Mait dat, gutte dait Saniit
jakka, oaadzho?

Son oaadzho dam, mait loppedeſ,
mi læ Suddoit andagassi Loaitu-
jubme.

255. Galkago dat, gutte gælboladzhjat
aigo mammat Alter Sacramenti, rieſ-
toi jezhhjaſ daſa rakadet?

Galka galle.

256. Gallego læ daſa, atte Nlmutzh
boraketta læ, ja duſhje olgoldaſat
Rubmaſhjeſ læ rakadam?

Ji læſ galle, daſtgo dat duſhje olgol-

i Mennesket. (I Cor. 14, 40. Ordspr. 23, 6.)

257. Hvo er da ret værdig og vel beredt?

Den, som troer disse Ord: Det gives for Eder; det udoses til Syndernes Forladelse. (Gal. 2, 20.)

258. Hvo er da uværdig og u-beredt?

Den, som ikke troer disse Ord, eller tvivler om dem. (I Cor. 11, 29. See Sententserne No. 25.)

259. Hvorfor er den, som ikke troer disse Ord, uværdig?

Fordi det Ord: For Eder, kræver et Hjerte, som troer Gud.

260. Hvad følger efter de fem Parter i Catechismus?

Lærdom om Skriftemaal.

261. Hvor mange Stykker indbefatter Skriftemaal i sig?

To Stykker: Alt bekjende Synden, og at annamme Forladelse for den.

262. Hvo

das læ, mutto Ibmeli gjætzhja Vat-
mo ja olmu Siffeldasvuoda.

257. Si nabbo viestoi gælboladzh ja
rakaduvum læ?

Dat, gutte dait Saniit jakka: Dat
diin andest addujunva, dat golsatunva
Suddoit andagassi Loaitujume djeti.

258. Si nabbo gælbotebme ja rakad-
fetta læ?

Gutte dait Saniit ii jake, daiherak
dai birra epped. (Gjætzhja dait Bi-
bel Dajadusait, mak heiviek Alter Sa-
cramenti Sentenzerest, No. 25.)

259. Manne dat, gutte dait Saniit ii
jake, gælbotebme læ?

Dastgo dat Sadne: Diin andest,
gaibed Bauno, mi Ibmeli jakka.

260. Mi boatta mangel dam vit
Gappalaga Catechismus sifi?

Mangel dam, Rippashjæbme boatta.

261. Galle Gappalaga Rippashjæb-
me siftes doaalla?

Gouft Gappalaga, dobdastet Sud-
doit, ja dai andagassi Loaitujume
vuostavaldet.

262. Hvo skal bekjende sine Synder?
Den, som gaar til Skrifte. (Sak.
5, 16.)

263. Af hvem skal han annamme
Synds Forladelse?

Af Skrifte-Faderen eller Præsten.
(Matth. 9, 2.)

264. Hvorledes skal man annamme
Synds Forladelse af Skrifte-
Faderen?

Ligesom af Gud selv, fordi Skrifte-
Faderen forlader Synderne efter
Guds Befaling, i Guds Sted, og ved
Guds Medarbejdelse. (Joh. 20, 23.)

265. Skal man saa tvivle om den af
Skrifte-Faderen annammede
Synds-Forladelse?

Nej, men stadelig troe, at Synderne
derved ogsaa ere forladne for Gud i
Himmelen. (Matth. 18, 18.)

266. Maa man endeligen først bekjen-
de sine Synder for Gud, førend man
bekjender dem for Præsten?

Ja, ellers kan man ikke faae sine
Synder forladte. (Ps. 32, 5. Drdspr.
28, 13.)

267. Hvilke

262. Si Suddoides galka dobdastet?

Dat, gutte Skristi lee mannamen.

263. Gest Suddoides andagassi Loaitujume galka vuostavaldet?

Skrist Utzhjest daiherak Bapast.

264. Most Olmutzh Skrist Utzhjest Suddoides andagassi Loaitujume galka vuostavaldet?

Dego Ibmelest aldes; Dastgo Skrist Utzhje adda Suddoit andagassi Ibmel Gotzhjom mjeld, Ibmel saijest, ja Ibmel Bækkje boft.

265. Galkago Son eppedet dait Suddoit andagassi Loaitujume birra, mait Son Skrist-Utzhjest oaadhjo?

Si galka, mutto vissaset jakket, atte Suddok, go Bap dait andagassi adda, maida Ibmel audest Almest læk andagassi addujurum.

266. Galkago Olmutzh aimas Ibmel audest vuost Suddoides dobdastet, audego dait dobdast Bap audest?

Galka galle, dastgo dobdastetta Suddoides Ibmel audest, ti mate oaadhjot dat andagassi Loaitujume.

267. Hvilke Synder skulle vi da be-
kjende os skyldige i for Gud?

For Gud skulle vi bekjende os skyldige i alle Synder, fordi Tilbøjelighed til alle Synder ligger i alle Menneskers Hjerter. (I Joh. I, 8. 9.)

268. Skulle vi bekjende os skyldige for Gud kun i alle de Synder, som vi vide af?

Nej, ogsaa i de Synder, som vi ikke vide af, ligesom vi gjøre i Herrens Ben, hvor vi bede: Forlad os vore Synder, (baade bekjendte, og u-bekjendte.) (Ps. 19, 13.)

269. Hvilke Synder skulle vi da be-
kjende for Skrifte-Faderen?

Allene de Synder, som vi vide, og som nage eller besvære vor Samvittighed. (Jaf. 5, 16.)

270. Hvad skal man da gjøre for at komme til Rindskab om sine Synder?

Man skal prøve sit Levnet efter de ti Bud. (Rom. 3, 20.)

271. Hvor-

267. Mait Suddoidi nabbo Jbuel
 audest galkap dobdastet jezhjaide-
 mel asbjaladzhjan?

Buok Suddoidi, dastgo Mjedesbuok
 buok Suddoidi miin. Buokai Baimo
 sifst lae.

268. Galkapgo dobdastet jezhjaide-
 mel asbjaladzhjan Jbuel audest buok
 dait Suddoidi fol, mait djettep ja
 douwdap?

Ep dushje dait, maida dait, mait ep
 djede, mostt mi dalkap Herra Rokur-
 fest, gost mi rokkadallap: adde migst-
 di Suddoidi mel andagasst (sikke djette-
 teles, ja djette mettom Suddoit.)

269. Mait Suddoit galkap dobdastet
 Skrist Atzhje audest?

Dushje dait Suddoit, mait djettep,
 ja mak vaivedet Daame-dobdo.

270. Mait nabbo Dluutzh galka
 dalkat, vai boadashji Suddoides
 djettet?

Son galka cellenes gjetzhjelet dan
 laage Bakkom mjeld.

271. Hvordan har man da at ansee sig i saadan sin Prøve?

Enten som en Christen, eller som en Lem af Tre-Standen, Lære- og Huus-Standen.

272. Hvorefter skal man prøve sig som en Christen?

Efter alle Budene, hvad ondt man har gjort, hvad godt man har forsomt. (Rom. 7, 7.)

273. Hvorefter skal man prøve sig som en Lem af de tre Stænder?

Efter det fjerde Bud, hvordan man har forholdt sig, som Øvrighed eller Underdan, Lærer eller Tilhører, Fader eller Son, Moder eller Datter, Herre eller Tjener.

274. Hvordan kan man have opført sig som en af disse?

Man kan have forurettet og skadet nogen med Ord eller Gjerning.

275. Hvordan kan man have opført sig som Fader, Moder, Herre, Frue?

Man kan have forsomt at op-
tugte

271

E
skal
væl

272

S
hæ
luo

273

sh

S
læd
W
taje
dai
274tan
275
do

271. Mannen Dlnutzh, gjætzhjelad-
dedædiines, galka jezhhias adnet?

Son galka jezhhias adnet daihe Chri-
skaladzhjan, daihe Servoladzhjan Eis-
valde, Mattatusa, ja Guatte Dillai.

272. Man mijeld jezhhias galka gjætz-
zhjelet dego Christaladzh?

Buok Bakkomi mijeld, mait Ba-
hait lædzhja dakkam, mait Buuritt
luoitam.

273. Man mijeld galka jezhhias gjætz-
zhjelet dego Servoladzh dam golin

Dillai?

Mieljad Bakkom mijeld, most Son
lædzhja ællam, dego Eisvalde daihe
Buolebudzh, Mattateigje daihe Mat-
tateigje, Utzhje daihe Barne, Edne
daihe Njeid. Ised daihe Balvaleigje.

274. Most Dlnutzh lei mattet ællet
dego Nuttom buok dain?

Son lei mattet Gudege vahaggat-
tam Sani ja Dagoi quoin.

275. Most Son lei mattam ællet
dego Utzhje, Edne, Isjed, Emed?

Son lei mattam luoitet bagadæ-

tugte sine Børn og Familie til Guds
 Ære.

276. Hvordan som Barn eller
 Tjener?

Man kan have været ulydig, utro.

277. Men om nogen ikke finder sig
 besværet med saadanne, eller større
 Synder, hvad skal han saa
 ikke gjøre?

Han skal ikke opføge eller opdigte
 Synder, paa det Han kan have no-
 gen at bekjende for Præsten.

278. Hvad skal han da gjøre?

Han skal enten lade det være nok
 med at nævne een eller anden Synd,
 som Han veed, eller og ingen nævne,
 men tage imod Forladelsen efter en
 almindelig Bekjendelse for Gud, til
 Skrifte-Faderen. (See Sententserne
 No. 26.)

279. Hvad bekjender du da i Almin-
 delighed om dig?

At jeg er en elendig Synder, som
 er

mest Manait ja Suolkides Jbmeli
Gudnen.

276. Most Son lei mattet cettet dego
Maenna daihe Balvaleigje?

Son lei mattam let eppeguloladzj,
bættoladzj.

277. Mutto jos guttege ti vaivedurwo
daggar, daiherak sturorab Suddoi
quoin, mait dalle ti galka dakkat?

Ti galka Vairiin otzat, daihe gjela-
stallat Suddoit baigjelasses, vai aldes
lifzhji, mait dobdastifzhji Bap audest.

278. Mait nabbo dakkat galka?

Son daihe dom dam djetteles Sud-
do galka zekket, daihe ti maidege Sud-
doit galka bæggotet, mutto vuostaval-
det andagasfi Loaiturjune mangel
auvtasadzj dakkam Dabdasusa Jb-
mel audest, Skrift-Altzhjai. (Gjæt-
zhja dait Bibel Dajadusait, mak hei-
viek Mattatusfi Rippashjocine birra,
Sentenzerest, No. 26.)

279. Mait auvtasadzj Dobdastusait
jezhjad birra nabbo dagak?

Mon dobdastam, atte arkjes Sud-

er besmittet med oprindelig og gjor-
lige Synder.

280. Hvad bekjender du i Særdeles-
hed om din oprindelige Synd?

At jeg er født i Synden, og har en
ond Natur, som er udnyttig til alt aan-
deligt Godt, og tilbøjelig til alt Dndt.
(Ps. 51, 7. Eph. 2, 1. Rom. 7, 14.)

281. Hvad bekjender du om dine
gjorlige Synder?

At jeg min ganske Livs Tid, ofte
har forført min Gud og Herre i
mange Maader, med Tanker, Ord og
Gjerninger. (1 Mos. 6, 5. cap. 8, 21.
Matth. 15, 19. Ps. 51, 5. 6. Ps. 38, 5.)

282. Hvad Dndt kunde da den ret-
færdige Gud gjøre dig for dine
Synders skyld?

Han kunde med Rette forskyde og
fordomme mig til evig Tid. (Rom.
2, 9. Gal. 3, 10. Ps. 143, 2.)

283. Men hvad Godt gjør den gode
og barmhjertige Gud dig i dets
Sted?

Han giver mig endnu Tid og Lei-
ghed

dogas lem, gutte bajasbotzideigje ja dalko Suddoi guoin lem beiffshjuv-
vunt.

280. Mait erintaamazhjet bajasbot-
zideigje Suddod birra dobdastak?

Mon dobdastam, atte Suddosi lem rjegadam, ja muust baha Luondo lce, mi dofkemettos lce buok vuongaladzj Buuridi, ja mjedees buok Bahajdi.

281. Mait dalko Suddoidad birra dobdastedzhjak?

Atte Mon obba allemam ajge, davjarak ja ednak lakai Jbmelam ja Herram lem vashjaskattam, Jurdagi, Sami ja Dagot guoin.

282. Mait Bahait dat vanhurskes Jbmel mati dudngji dalkat Suddoidad djetti?

Son mati buok Vuogadvuodain muo suppit, ja Helveti duobmit agaladzj aigaj.

283. Mutto mait Buurit dat buorre ja armogas Jbmel dalka dudngji dam saigjai?

Son adda mudngji ain ajge ja Dile

lighed til Omvendelse, og vil, efter sine naadige Forjættelser, ogsaa give mig Kraft og Naade dertil. (Es. 55, 6. Ezech. 33, II. cap. 36, 26.)

284. Hvad gjør du da, for at blive friest fra dine Synder?

Jeg beder Hans grundløse Barmhjertighed, at Han formedelsk sin Hellig Aand, vil virke, opholde og bestorke i mit Hjerte en alvorlig Mishag i Synden, og en sand Tro paa Jesum. (Jerem. 31, 18. Joh. 16, 8. Ps. 51, 19. Marc. 1, 15. Rom. 10, 10.)

285. Hvad har da Jesus gjort for dig?

Han er død for mine Synder, og opstanden til min Retfærdighed. (Rom. 4, 25.)

286. Hvad Godt tilbeder du dig af Gud for Jesu skyld?

Alt Han vil være min allerkjæreste Fader, og tilgive mig alle mine Synder. (2 Cor. 6, 17. 18. Gjern. 10, 43.)

287. Vil Gud da vel henhøre dig hert, og forvise dig om dette store Gode?

Ja, thi har Gud ikke sparet sin egen
Søn,

Boidngjalæburai, ja armogas Loppa-
dusaidas mjeld, datto maida mudngji
addet Urme, ja Bæga dasa.

284. Mait nabbo dagak, vai Suddoj-
nad erit matashjit bæstjuuwat?

Mon rokkadalam Sui bodnetes
armogasvuodast, vai Son Basse
Buoingas boft duotjoshit, bisotifzhji
ja nammodifzhji muo Baibmoi rivtes
Suddo Fastashjæme, ja rivtes Dsko
Jesus ala.

285. Mait Jesus duu andest læ
dakkam?

Son læ jabmam muo Suddoi djetti,
ja bajaszhjuodzhhelam muo Banbur-
stesvuoda djetti.

286. Mait Buuriit rokkadalaþ alþad
Ibmelest Jesus djetti?

Mon rokkadalam, vai lifzhji muo
rokkasamus Itzhje, ja buok Suddoj-
dam addashji mudngji andagasst.

287. Dattogo Ibnel maida dam duu
Rokkus gullat, ja vissasmattet duu
dai stuorra Buuri birra?

Datto galle, dastgo jos Ibnel je-
zhjas

Søn, men givet Ham hen for os alle, hvorledes skulle Han ikke ogsaa skjænke os alle Ting med Ham. (Rom. 8, 32)

288. Men hvad vil du gjøre til at faae den Forvisning?

Til Forvisning om mine Synders Forladelse og Bestørkelse i min Tro, agter jeg at ville annamme min Herres Jesu Christi sande Legem og Blod i Sacramentet. (I Cor. 16, 13. Matth. 26, 28.)

289. Tjener det og til Forvisning om Syndernes Forladelse, at annamme Afløsning af Skrifte-Faderen i Skrifte-Stolen?

Ja, derfor beder jeg, at I paa Guds Begne ville tilsiige mig alle mine Synders Forladelse. (2 Cor. 5, 20. I Cor. 3, 9.)

290. Ja, men hvad lover du igjen Gud, og din Skrifte-Fader, som er i Guds Sted?

Jeg elendige Synder vil og af mit Hjerter forlade alle Synder, og tilgive alle dem, som have forset sig imod mig.

zhas Barne ii lef festam, mutto lce
 addam Suu miin Vuokai saijest, most
 Son ii maida addashji miigidi buok
 Buurüt auftanaga suin.

288. Mutto mait don aigol dakkat,
 vai dam Bissesvuoda oaadzhyoshjit?

Suddoidam andagassi Loaituju-
 me ja Dskom Nanoduffan, muust lce
 mjeel vuostavaldet Herram Jesus
 Kristus duot Rubmash ja Baara
 Sacramentest.

289. Dokkego datag Bissesvuottan
 Suddoit andagassi Loaitujuune bir-
 ra, atte olmutzh zhjovudem vuostaval-
 da Skrist-Altzhjest Skrist-Stolast?

Dokke galle, damdjeti rokkadalani,
 vai don Ibmel saijest mudngji gula-
 tifzhjit buok Suddoidam andagassi.

290. Dam mon dagam galle; Mutto
 mait don fast Ibmeli loppedal, ja
 Skrist-Altzhjassad, gutte Ibmel
 saijest lce?

Mon arkjes Suddogas aigom mai-
 da Baimostrak buok Suddoin erit
 heitet, ja buok dait mæddadusafesek
 addet

mig. (Es. I, 16. Joh. 5, 14. Matth. 6, 14. 15.)

291. Vil du, i det du faar dine Synder forladte, allene lade af at gjøre ondt?

Nej, jeg vil og legge Bind paa en sand Gudsfrygtighed. (Tit. 2, II. 12.)

292. Formaar du at gjøre det fuldkommen og ved egen Kraft?

Nej, men ved Guds Naade vil jeg stræbe at gjøre saa meget godt, som et syndigt, men ved Naaden omvendt Menneske i dette skrøbelige Liv formaar. (2 Cor. 3, 5. 6. I Tim. I, 12.)

293. Vil du og bestandigen udbede dig Guds Naade hertil?

Ja, hvortil Jeg saa vilde hjælpe mig med Eders Bøn til Gud i den Herres Jesu Navn. (Ap. Gjern. 8, 24. See Sententserne No. 27.)

294. Hvad følger efter Skriftemaal i Catechismus?

Huus-Tavlen.

295. Hvad

addet andagassî, gœk muo vuosta læd-
zhjêk mæddadam.

291. Aligokgo, oandzhjodæditir Sud-
doidad andagassî Loaitujumie,
dushje Bahain erit heitet?

Im dam aigo sol, mutto maida
duot Ibmelboaloladzhvuoda ala vis-
shjalet bargat aigom.

292. Vætiakgo dam ollaset dakkat ja
jezhjad Samoi guoin?

Im væije, mutto Ibmel Urmo bofst
mon aigom bargat dam made Bui-
riit dakkat, man made suddoladzh,
mutto Ibmel Urmo bofst voidugja-
lam Olmutzh, dam heijos ællemest
vætijsih.

293. Aligokgo maida alelassî rokkadal-
lat Alzad Ibmel Urmo dasa?

Aligom galle; Masa don maida muo
vætkjetifzhjêk Rokkadusainad Ibmeli
dam Herra Jesus Nabmi. (Gjætzhja
dait Bibel Dajadusait, mak heiviek
skrift Rokkusi, Sentenzereft No. 27.)

294. Mi boatta mangel Rippashjæ-
me Catechismusest?

Guate. Savel.

295. Mait

295. Hvad indeholder Huus-
Tablen?

Nogle Sprog af den Hellige Skrift, ved hvilke alle Hellige, eller af Gud indstiftede Stænder i Guds Huus eller Kirke, paamindes om deres Pligter.

296. Hvor mange ere Stænderne i Guds Huus eller Kirke?

De ere Tre. Lære-Standen, Dyrigheds-Standen, Huus-Standen.

297. Hvilke henhøre til Lære-Standen?

Lærere og Tilhørere.

298. Hvad forståes ved en Biskop?

Enhver Præst, som bør have Dyrsyn med sig selv og sine Tilhørere.

299. Hvori bestaar en retmæssig kaldet Lærers og Præstes Pligt?

I at lære vel, og leve vel.

300. Hvad udfordres af ham i Henseende til Lærdommen?

Han

295. Mait Guatte Tawel fistes
doaalla?

Dat fistes doaalla moaade basse-
zhjalag Dajadusait, mai quoin buof
basse, dat lae Ibmelst asaturvum Bir-
get, maek Ibmel Guaadest daiherak
Serve-goddest laek, muitaturvek Gaed-
negasvuodaidesek birra.

296. Galle Dille Ibmel Guaadest
daiherak Servegoddest lae?

Golm. Mattatusa-Dille, Eisvalde-
Dille, ja Guaatte-Dille.

297. Mat Dsmuit berriek Matta-
tusa Dillai?

Mattateigjek, ja Guldaleigjek.

298. Mait Bispa Nama vuold arve-
dedzhjak?

Mon arvedam juokke Bapa, gutte
Jetzh jezhhias ja Guldaleigjides berre
gjactzhjak.

299. Mast rivtes Mattateigje ja
Bapa Gaednegasvuot lae?

Son galka buurist mattatet, ja
buurist cellet.

300. Maggar galka let matta-
tceditnes?

Son

Han skal være beqvem til at lære andre; Han skal ikke være en, der nyelig er bleven en sand Christen; Han skal holde fast ved den sande Tale, som er til Lærdom.

301. Hvorfor maa en Lærer i sin Lærdom være saaledes beskaffen?

Paa det han kan være beqvem til baade at formane med den sunde Lærdom, og at overbevise dem, som imodfige den sande Lærdom.

302. Hvorledes maa en Lærer være beskaffen i sit Levnet?

I Allmindelighed skal han være ustraffelig, eller leve saaledes, at ingen kan overbevise ham nogen forferlig og herskende Synd, som han er hengiven til og elsker.

303. Hvorledes maa en Lærers Levnet i Besynderlighed være beskaffen?

Han maa iagttage de Pligter, som han er sig selv, sit Huus, og andre skyldig.

304. Hvad er han da sig selv skyldig?

Han skal være ædru, maadelig, sædelig

Son galka let doffkaladzh Jetzhiasit mattatet; Zi galka let daggar, gutte cessa chrishtaladzhjan lce shjadam; Son galka nannoset doaallat dam duot Sarne, mi mattatussi dokke.

301. Manne Mattateigje mattate diines daggar galka let?

Vai doffkaladzh lizhji sikke raivit dain djervases Mattatusain, ja Duotvuoda sigjidi zhajetet, gudek dam duot Mattatusa vuostazelket.

302. Maggar Mattateigje galka let cellemestes?

Must Sanin galka let laitemettos, daiherak must cellet, atte Zi Mustege mate Sudngji zhajetet maidege cexto-Suddoit, mait cenza.

303. Maggar Mattateigje cellem erinaamazhjet galka let?

Son galka vishjalet dakkat dait Gædnegasvuodait, mait Son Alzes, Dallosses, ja Jetzhiasidi lce Gædnegas.

304. Mait nabbo Alzes lce gædnegas?

Son galka let zhjelgos, mæreladzh, buorre-

delig; Han skal ikke være en Dranker,
ikke Pengegjerrig.

305. Hvad er han sit Huus skyldig?

Han skal, om han vil leve i Vægte-
stand, være een Hustrues Mand; Han
skal vel forestaa sit Huus, have lydige
Børn med al Verbarhed.

306. Hvad er han andre skyldig?

Han skal være billig, ikke trætte-
tjær, ikke begjærlig efter frem Bin-
ding, han skal være en, som gjærne
laaner Huus.

307. Hvad ere nu Tilhørere deres
Lærere skyldige?

Fornemmeligen disse fire Ting:
Lyndighed, Ebr. 13, 17. Ære, 1 Tim.
5, 17. Kjærlighed, 1 Thess. 5, 12. 13.
Underholdning, 1 Cor. 9, 14. Gal. 6, 6.

308. Hvilke høre nu til Øvrigheds
Standen?

Øvrighed og Undersaatter.

309. Hvo

buoi
ii D

E
Uff
bur
ladz
dair
30

E
las,
gar,
307

S
Cat
Ma
lola
fjes
308

G
bud

buorredabaladzh; Si galka let Jukka,
ii Rutta hanes.

305. Mait Son Dalosses lae
gaednegas?

Son galka, jos naitelstruwa, let aust
Alka Boaidngje; Son galka Dalos
bunrist doinatet, suust galket let gulo-
ladzh Manak buok Gudnaladzhvuod-
dain.

306. Matt Son Jetzhiasidi lae
gaednegas?

Son galka let Vuogad, ii baekka-
las, ii newres Vuoitto halideigje; Dag-
gar, gutte mijelastes Guade loaika.

307. Mait dal Guldaleigjet laet Mat-
tateigjidassafet gaednegasaf?

Bavel Apostel Dajadusat mijel
Catechismusest, berriek Guldaleigjet
Mattateigjidassafet zhajetet: 1) Gu-
loladzhvuoda. 2) Gudne. 3) Ka-
hesvuoda. 4) Elatusa-dait fuollat.

308. Mat Olmuit Eisvalde Dillai
berriek?

Dasa berriek Eisvalde ja Vuole-
budzhjak.

R

309. Si

309. Hvo har beskiftet Dyrighed?

Der er ingen Dyrighed uden af Gud, og de Dyrigheder, som ere til, ere beskiftede af Gud.

310. Hvem til Gode har Gud indsat Dyrighed?

Undersaatterne til Gode.

311. Hvad er da Dyrighedens Pligt imod deres Undersaatter?

At befordre deres legemlige og aandelige Belsfard.

312. Hvad skal Dyrigheden forbyde og affkræfte deres Undersaatter fra?

Fra at gjøre Ondt. Regentere ere at frygte for de onde Gjerningers Skyld.

313. Hvad skal de befale og opmuntre deres Undersaatter til?

Til at gjøre Godt. Regentere ere ikke at frygte for de gode Gjerningers Skyld; Gjør det, som godt er, og du skal have Lov af dem.

314. Hvad er Dyrigheden de Undersaatter pligtig, som gjøre godt?

At

309. Si læ asatam Eisvalde?
Eisvalde ii lek gostegen, cerebgo Ib-
melest, ja dak, gudet Eisvalden læk,
Ibmelest læk asaturvum.

310. Gæsa Buorren Ibmel læ
asatam Eisvalde?

Buolebudzhjaidi Buorren.

311. Mi læ nabbo Eisvalde Gædnegas-
vuot Buolebudzhjaidæsek vuosta?

Sii galket audedet Siin rubmash-
ladzh ja vuoingaladzh Daasaladzh-
vuoda.

312. Mait Eisvalde galka gjeldet ja
zaggat Buolebudzhjaidæsek?

Bahait Duoiitit. Kad'd'ieigjet læk
boallamest baha Dagoi djeti.

313. Mæsa Eisvalde galka rawit ja
viggatet Buolebudzhjaidæsek?

Sii galket Siin viggatet Buuriit
dakkat. Kad'd'ieigjet ei lek boallamest
buuri Dagoi djeti; Daga dam, mi
buorre læ, ja Maino stist oaadzhjot
galkak.

314. Mait Eisvalde dait Buolebud-
zhjaidi læ gædnegas, gudet buuriit-
dakkak?

At beskytte dem, deres Liv og Gods, imod indenlands og udenlands Fjender, og at befordre deres Vel. Den er Guds Tjener dig til gode.

315. Er Dyrigheden ogsaa pligtig til at straffe dem, som gjøre ondt?

Ja. Den bær ikke Sverdet forgjæves; Den er Guds Tjener, en Hæver til Straf, for den, som gjør ondt.

316. Hvad ere Undersaatter deres Dyrighed skyldige?

Lydighed, Vre, Skat og Forbøn.

317. Skulle Undersaatter adlyde allene den højeste Dyrighed?

Nej, ogsaa Under-Dyrigheden. Værer al menneskelig Forordning underdanige for Herrens skyld, være sig Kongen, som den Ypperste, eller Befalingsmand, som de, der sendes af ham.

318. Er

Son galka Siin suoigjelet, Siin
Hægga ja celo, siskebæld ja olgobæld
Ednam vashjaladzhjat vuosta, nust
maida andedet Siin Daasaladzhduo-
da. Son læ Ibmel Balvaleigje dudn-
gji Buorren.

315. Lægo Ejsvalde maida gædnegas
Siin rangastet, gudel Bahait dakket?

Læ galle. Dat ii guodde Mjette du-
shjedjeti. Dat læ Ibmel Balvaleigje,
biegjujuruun dan rangastet, gutte
Bahait dakka.

316. Majt Vuolebudzhjak Ejsvalde
dassaset læt gædnegasak?

Sii læt gædnegasak dajt guldalet,
gudnjettet, væro addet, Siin andest
rokkadallat.

317. Galketgo Vuolebudzhjak gulda-
let aleb Ejsvalde fol?

Ej dan fol, nutto majda vuoleb
Ejsvalde. Lækkjet buok olmutzhladzh
Siomadusfi vuolebudzhjak, Herra dje-
ti, lædzhjago Bonogas gutte Baje-
mudzh læ, dajhe Ednam Herrak, gu-
del Suust læt vuolgaturuun.

318. Er altsaa Oprør og Dpsettsighed
imod Dyrigheden ubillig, syndig
og skadelig?

Ja. Thi den, som setter sig imod
Dyrigheden, han setter sig imod Guds
Forordning, og de, som imodstaa, de
skulle faa Dom (retfærdig Straf)
over dem selv.

319. Skal man dog adlyde Dyrighe-
den allene af Frygt for Straffen?

Nej, ogsaa for Samvittighedens
Skyld, da man ved at adlyde Dyrighe-
den, adlyder Gud, som har befaleet
Lydigbed imod Dyrigheden.

320. Hvorledes skulle Undersaatter
cere deres Dyrighed?

De skulle agte den højt i deres
Hjerte, og vise den Høiagtelse i ud-
vortes Ord og Gjæringer.

321. Hvorfor skulle Undersaatter be-
tale Dyrigheden Skat og Told?

For Guds Befalings skyld, (Matth.
22, 21. Rom. 13, 6. 7.) og for deres
egen Nyttens skyld, thi Dyrigheden er
Guds Tjener, som tjene til det sam-

me,

318. Leedzhiago nabbo Mojsve ja vuo-
stahakkimvuot Ejsvalde vuosta,
vuoigadmettom, suddoladzh ja
vahagladzh?

Lae galle. Dastgo, gutte Ejsvaldaj
eppegullo lae, Son lae Jbmel Usatusa
vuosta, ja dak, gudel' dam vuosta lae-
zhjel, Sii Kangastusa gallek oaad-
zhjot bajjelassafek.

319. Balkapgo dadded guldalet Ejs-
valde duzhje Kangastusa Boalost?

Ep, majda Daame dobdo djetti,
dastgo guldalcediin Ejsvalde, guldalep
Jbmel, gutte Guloladzhvuoda Ejs-
valde vuosta lae gotzhjom.

320. Man lakaj Vuolebudzhjak gal-
lek gudnjettet Ejsvaldesek?

Sii gallek sagga Siin dottelet Baj-
mostcesek, ja dam Dattelceme zhjajetet
olgoldas Sani ja Dagoj guojm.

321. Manne Vuolebudzhjak Ejsval-
didi Bero ja Duolo gallek makset?

Jbmel Gotzhjom djetti, ja jezhhaj-
daefek Nuvke djetti, dastgo Ejsvalde Jb-
mel Balvalejgje lae, gudel' balvalek

me, nemlig til at befordre Undersaatternes Gavn.

322. Hvorfor skulle Undersaatter bede for deres Dyrighed?

Paa det de maa leve et roligt og stille Levnet, i al Gudfrygtighed og Bønhørlighed.

323. Hvilke henhøre nu til Huisstanden?

Egte-Folk; Forældre og Børn; Huisfædre og Huismodre, Tjenestefolk; De Unge; Enker; Alle og enhver i Menigheden.

324. Hvorledes skulle Egttemænd opføre sig imod deres Koner?

1) Skulle de boe hos deres Hustruer med Forstand. 2) Skulle de give dem den tilbørlige Ære. 3) Skulle de elske dem, og ikke være bitre imod dem.

325. Hvorfor skulle Egttemænd saaledes opføre sig imod deres Koner?

1) Fordi Kvinderne ere skrøbeligere Kedsæbe, som paa Legemet, saa og paa Sjelen. 2) Ære de Naadens

Med-

Dam varren, vai Vuolebudzhjaj Nuvke
andedtzhji.

322. Mamne Vuolebudzhjak Ejsval-
didcesek andest galket rokkadallat?

Vaj Sii alashji ravhaladzh ja ja-
skes cellem, buok Zbmelboasoladzh-
vuodast ja Gudnaladzhvuodast.

323. Mak Dlnuit Guatte Dillat
berriet?

Maitelam Dlnuk; Vanheimak ja
Manak; Zfedak, Zmedak; Balva-
lejjek; Nuorak; Looskak; Vuokak
Serve-goddest.

324. Most Boajdingjet galket cellet
Alkajdcesek guojm?

1) Kalket orrot Siin lusa gjarme
mjeld. 2) Dam gudne sigjidi addet,
mi sigjidi berre. 3) Galket Siin
otzet, ja ej galka let boarkak Siin
vuosta.

325. Mamne Boajdingjet Alkajdassa-
fek dam galket dakkat?

Dastgo Nissonak 1) leet heijob, go
Dlnak, most Rubnashjest, must majda
Sicelost. 2) Nissonak leet Armo

R 5

nyeld

Medarbejder til Livet. 3) Vaa det ikke deres Bønner og ganske Guds Tjeneste, om de opførte sig anderledes, skulde forhindres.

326. Hvorledes skulde Ægtehustruer opføre sig imod deres Mænd?

1) Skulle de være underdanige og lydige i alle de Ting, som ikke ere imod Guds Villie. 2) Vere dem, som de, der ere satte dem af Gud til Hoved og Herre. 3) Gjøre vel, beslitte sig paa alle de Dyrer, som Guds Ord befaler gudfrygtige Kvinder. 4) Skulle de i paakommende Nød og Farer ikke være saa frygtagtige.

327. Hvem skulde nu christelige Ægtekvinder med saadan deres Opførsel søge at efterligne?

Sara Abrahams Hustru, som var Abraham lydige, og kaldede, eller ærede ham som sin Herre.

328. Hvad

det
uds
des,
uer
og
nod
de,
ved
fig
Ord
4)
og
gte
sel
var
rede
d

njeld Arboladzhyak sellemi. 3) Anna-
set Siin Nokku, ik, ja obba: Ibmel
Baivalus haettijuwat, mi shjadda-
shji, jos baha lakaj Alkajdaseset guojm
celashji.

326. Most Alkak galket sellet
Boaajdngjidaseset guojm?

1) Si galket let vuolebudzshjak,
dat lee: guloladzhyak buok dajn Daa-
miin, mak ej let Ibmel Dato vuosta.
2) Boaajdngjidaseset gudnjettet, dastgo
Daajven ja Herran Ibmelest figjidi
lae bieggjuuwunn. 3) Galket buu-
rist dakkat, vishjalet bargat daj buuri.
4) Birgi ala, majt Ibmel Sadne got-
zhjo ibmelboaaloladzhy Nissonidi. 4)
Go mikkege haedit dappatuwash, ei
galka let nuff arget.

327. Een kristaladzhy Alkak daggar:
buurim sellemiin galket viggat
lagadallat?

Sara Abraham Alka, gutte
Boaajdngjasses Abraham guloladzhy
lei, ja gotzhjoi, daiherak gudnjetti ja
ant Suu Herrannes.

328. Hvad forbyder Apostelen Paulus Forældre?

Alt opirre deres Børn til Brede.

329. Hvorledes kunne Forældre opirre deres Børn til Brede?

Bed at lade Børnene see og høre af dem Brede, Trætte, Skjældsord, og bed at tugte dem umaadeligen.

330. Hvad befaler Apostelen Forældre?

Alt opdrage Børnene i Tugt og Herrens Formanelse.

331. Hvorledes i Tugt?

Saa man afholder Børnene fra det Onde, og holder dem til det Gode, og naar de efterlade det sidste, og gjøre det første, da tugte dem med Maade.

332. Hvorledes skulle Forældre opdrage deres Børn i Herrens Formanelse?

De skulle selv oplære, og lade dem oplære i Guds og vor Herres Jesu Christi saliggjørende Kundskab, paa det

328. Majt Apostel Barwel gjelda
Banhemin?

Hattimest Manajdæsef Moaarraj.

329. Man lakaj Banhemaf Manaj-
dæsef moaarraj matishjef hattit?

Go Sii oinetek ja gulatek Manaj-
dassafek Moaare, Bælkajt, Sojina-
dusa Samit, go Sii dajt muddoteb-
met bagadef.

330. Majt Apostel Banhemidi rawe?

Son rawe Siin Manajdæsef ba-
jasgjæssef Bagadusast ja Herra Mat-
tatusast.

331. Most Bagadusast?

Must atte Sii dajt zagget Bahajt
dakkamest, ja vuokkadattef Siin buu-
riit dakkat, ja go luojtishjef Buuriit,
ja dagashjef Bahajt, de galket Siin
muddo mjeld bagadet.

332. Most Banhemaf Manajdæsef
galket bajasgjæssef Herra.

Mattatusast?

Sii jezhhjal galket mattatet, ja dif-
tet Jezhhjastit Siin mattatet, Ibmel
ja miin Herra Jesus Christus audo-

det de kunne lære at frygte og elske
Hant, og af Frygt for og Kjærlighed
til Gud og Jesum, at skye det Onde,
og gjøre det Gode.

333. Hvad vil Gud at Børn skulle
vise deres Forældre?
Lydighed og Ære.

334. Hvori skulle Børnene adlyde
Forældrene?

I Herren, eller i alle Ting, som
ikke ere imod Guds Bud og Billie.

335. Hvorledes skulle de ære deres
Forældre?

Saa de agte dem højt i deres Hjer-
te, og i udvortes Gæbærder, Ord og
Gjerninger vise den Højagtelse.

336. Hvorfor skulle Børn adlyde og
ære deres Forældre?

1) Fordi det er billigt; 2) for
Guds Befalings skyld; 3) for Hans
Forjættelses skyld.

337. Hvilke Pligter skyldte Tjeneste-
folk deres Husbønder og Husb-
modre?

Lydig-

gassan dakke Dobdoi, vat Manak matashji Suu cetzet ja Suust boallat, ja must Jbmel ja Jesus Boalost, ja Rakjesvuodast, matashji Bahait luojtet, ja Buuriit dakkat.

333. Mi lœ Manaj Gœdnegasvuot
Vanhemidesek vuosta?

Sii galket Vanhemidesek guldalet,
ja gudnjettet.

334. Mast Manak galket guldalet.
Vanhemidesek?

Herrast, dahherak dajm Daamiin,
maŕ ej lek Jbmel miin Herra Dato
ja Bakkomi vuosta.

335. Most Manak galket gudnjettet.
Vanhemidesek?

Muŕt, atte Sii dajt sagga dottelek
vajnostæsesek, ja olgoldas Mærkaj, Sa-
mi ja Dagoj grojm zhiäjeteŕ dam.
Dottelceme.

336. Manne Marak galket guldalet.
ja gudnjettet Vanhemidesek?

Dasigo 1) vuoigad lœ, 2) Jbmel
Gotzhiom ja Loppadusa djett.

337. Mast Balvaleygjel lœk Jsedidi
ja Umedidassasek gœdnegasak?

Sii

Endighed, Ære, Gliid og Tro-
skab.

338. Hvilke skulde de adlyde?

Deres kjædelige Herrer, som have
at byde kuns over Legemet, og i det
legemlige fornemmeligen.

339. Hvorledes skulde de adlyde
dem?

I deres Hjertes Eenfoldighed, saa
de gaa ikke efter deres eget Hoved,
men efter deres Herkabs Willie.

340. Hvad indbefatter den Ære, Tje-
nere ere deres Herrer skyldige?

En Frygt, eller Hojagtelse og Ær-
bødighed for dem, og Nædsel, saa de
ere bange for at fortørne dem.

341. Naar skulde Tjenestefolk viise
Gliid og Troskab?

Baade naar deres Herkabs er nær-
værende og see derpaa, og naar de ere
fraværende og ikke see dem.

342. Hvad Hensigt skulde de have
med deres Gliid og Troskab?

Alt

Sii laet goednegasak Siin guldalet,
Siin gudniettet, vishjal ja ofkaldas
let Siin Balvalisast.

338. Best Galket guldalet?

Rubmashladzh Herrajdaesek, gejn
Balde ja Rad'd'imush lee dushje
Rubmash baigjeli, ja rubmashladzh
Daamin erinaamajhet.

339. Most galket siin guldalet?

Bajmosek Mustgjerdasadzhuodast,
must atte Sii ei daga jetzhiasek Meje-
la, mutto Isedidesek Dato mjeid.

340. Most Balvalejgjet galket gudn-
iettet Isedidesek?

Boalojn ja angervuodajn, must atte
boallet Siin vashjassatteimest, ja an-
gerak laet Siin Dato dalkamest.

341. Goas Balvalejgjet galket zhja-
jetet Vishjalvuoda ja Dskaldas-
vuoda?

Sikke Isedi lak-aarodadlin ja erik-
aarodadlin, sikke Siin oajunedcediin
ja Siin oajneketta.

342. Mait Balvalejgjet galket gjaet-
zhat Vishjalvuodajn ja Dskaldas-
vuodajnaesek?

Sii

Alt de ikke ville tænktes Mennesker allene, men Gud og Christus.

343. Skulle da altsaa Tjenestefolk ogsaa være gudfrygtige?

Ja, de skulle tjene deres Herrer, som Christus selv. De skulle, som Christi Tjenere, gjøre Guds Villie af Hjertet, tjenende Herren med Belvillighed.

344. Hvad skal bevæge Tjenestefolk til at iagttage deres Pligter?

Guds Befaling, Guds Forjættelse; Hver, hvad godt han gjør, det skal betales ham af Herren; Guds Nærværelse og Opsyn.

345. Hvad skulle Farsfædre, og Farsindre gjøre imod deres Tjenestefolk?

De skulle bevise Tjenere det, som ret og billigt er, saa de af Kjærlighed sørge for deres Sjæl og Legem.

346. Men hvad skulle de lade?
Trusel,

Sii ej galka viggat Dinnidi dokkit
fol, mutto Sii galket viggat dokkit
Ibmeli ja Christust.

343. Galketgo nabbo Balvaleygjet
majda let ibmelboasoladzhyak?

Galket galle. Sii galket balvalet
Iseidesek dego Christus jezhyas; Sii
galket, dego Christus Balvaleygjet,
dakkat Ibmeli Dato Bajnostsesek,
palvalamen Herra buorre Mejelast.

344. Mi galka viggatet Balvaleygjit
gaednegasvuodajdesek dakkat?

Atte Ibmeli dam lae gotzhyom, atte
Son lae loypedam: Inotbatzh, majt
Buuriit Son dagash, dam Herra
sudngji galka makket; Vela, atte Ib-
mel lae lak, ja dam oaajuna.

345. Majt Isedak, ja Umedak galket
dakkat Balvaleygjidasesek vuosta?

Sii galket sijidi dam dakkat, mi
vanhurskes ja vuojgad lae, must atte
Sii Rakjesvuodast suol adnek Siin
Sjælo ja Rubnash audest.

346. Mutto majt Isedak, ja Ume-
dak galket luojtet?

Sii

Trusel, Skjælden, Slaen.

347. Hvad skal bevæge Huusfædre
og Huusmødre til at iagttage
deres Pligter?

Dette, at de og have en Herre i
Himmelen, hos hvilken der er ingen
Person's Anseelse.

348. Hvorledes skulle unge Menne-
sker opføre sig imod Gud?

De skulle ydmyge sig under Hans
verldige Haand, og ikke hofinode sig af
deres Ungdoms Størke.

349. Hvorfor skulle de saaledes
ydmyge dem?

Paa det Gud kan opheje dem i sin
Tiid.

350. Hvorledes skulle unge Menne-
sker opføre sig imod de Gamle?

De skulle være de Gamle underda-
nige, gjerne tage imod deres Under-
viisning og Bestraffelse, samt ære
dem.

351. Hvordan skulle alle være imod
hverandre?

De

Sii galket luojtet Njtagiit, Sojma^o
dceme ja zabnem.

347. Mi galka viggatet Isediit, ja
Emediit dakkat Gædnegas-
vuodajdcæsek?

Dat, atte Siistgen aust Herra M-
mest læ, gutte Dlmuj Dokkasvuodast
ii ane Logo.

348. Mi læ nuorra Dlmuj Gædne-
gasvuot Ibmel vuosta?

Sii galket vuoledet jezhjaidæsek
Suu buokcegaladzj Gjedra Vuollaj,
ja ej goarotassat Nuorravuoda Ap-
pidæsek djeti.

349. Manne nuorra Dlmuj must
galket jezhjaidæsek vuoledet?

Baj Ibmel aigestes matashji Siin
aledet.

350. Mi læ daj Nuoraj Gædnegas-
vuot Vuorras vuosta?

Sii galket let dajt Vuorrasidi vuo-
lebudzhjak, dat læ: buorren adnet
Siin Bagadusa ja Veratusa, ja
Siin gudnjettet.

351. Maggar Vuokak galket let
Guojm guojmidæsek vuosta?

Sii

De skulle være hverandre underdanige, og beprydede med Ydmyghed.

352. Hvorfor skulle de det?

Fordi Gud staar de Hoffærdige imod, og giver de Ydmyge Raade.

353. Hvordan maa rette Enker være beskafne?

De skulle være i Eenlighed, føre et stille og indgetoget Levnet.

354. Hvad skulle de gjøre?

Haabe paa Gud, holde sig allene til Ham, og vente al deres Hjælp af Ham.

355. Hvad videre skulle Enker gjøre?

Blive ved i ydmyge Begjæringer og Bommer Nat og Dag; det er: Bommer og den øvrige Gudstjeneste, maa være deres fornemteste og behageligste Forretning.

356. Hvorfra maa rette Enker vogte sig?

Fra et vellystigt Levnet.

357. Hvorfor maa de vogte sig derfra?

Fordi

Sii galket let guojm guojmidassafek vuolebudzhjak, ja zhjengatuvum Vuollegadzhvuodajn.

352. Manne daggar galket let?

Dastgo Ibmel dajt goaradiit vashjot, mutto dajt vuollegadzhjast armet.

353. Maggar rivtes Laeskak galket let?

Sii galket cellet jaskes ja anvtasskas cellem, ej galka viggat baha Gadzii guojm cellet.

354. Majt Sii galket dakkat?

Drbesvuodastafek galket dojvot Ibmel ala, rokkadallat, ja vuordet Sunst buok Bakkjesek.

355. Majt vela Laeskak galket dakkat?

Ej galka lajtet adnomest ja rokka-dalamest Ija ja Baejve, dat lee: Rokkus ja buok jezhja Ibmel Balvalus galka let Siin varassamus ja hauskasamus fidno.

356. Mast erit rivtes Laeskak galket jezhjadafek varotet?

Daadzhje himoladzh cellemest erit.

357. Manne dast erit jezhjadafek galket varotet?

Dastgo

Gordi den, som er belystlig, him er
levende død, det er: endstønt Sjelen
er i Forening med Regneret, saa er
den dog stit fra Gud og Skrifto, og
altsaa aandelig død, endstønt him
lever det naturlige Liv.

358. Svad befaler nu Gud alle og
enhver i Menighedem?

1) St ikke sin Næsse som sig selv.
2) St bede stittig for alle Mennesker.

Cententfer,

eller

Sprog af den hellige Skribt, som
indeholde og passe sig til
Catechismus' Lærdom.

I.

Sags mig de Sprog op, som passe sig
til det første Bud?

Sag er Herren din Gud, derfor skal
du ikke sjende nogen Gud foruden
mig,

S
lad
dat
Mun
død
gald
mae
358.

I
set
lat

Sa
m

Sog

S
djet

Dastgo dat, gutte oaadzhje himo-
ladzh lae, son aledædiines lae jabmam;
dat lae: josjo Sjælo lae Quotvuodast
Rubmashjin, Ibmelest ja Christusest
dadded lae ærotuvuum, ja nufst vuoin-
galadzhjat jabmam lae, josjo rub-
mashladzhjat ælla.

358. Majt Ibmel sitta Vuokafdi ja
Inokhatzhji serve goddest rawe?

1) Etzet Lagamudzhjas nufstgo
jetzh jezhjas, 2) vishjalet rokkadal-
lat buok Dkmuj andest.

S e n t e n z e r,

dat lae,

Dajadusaf dam basse=Ihjallegeft,
maf doaallet sistesef Catechismus
Matatusa, ja dasa hejvief.

I.

Loga unudngji dajt Dajadusajt bajas,
maf hejvief vuostes Bakkomi?

Mon lem Herra duu Ibmel, dam-
djeti ik galka douvdat majdege Ibme-
len,

L

mig, thi der er ingen Frelser uden mig. (Hos. 13, 4.)

Børn lille! vogter eder selv for Afguder. (1 Joh. 5, 21.)

Herrens Frygt er at hade Ondt. Herrens Frygt skal formere Dagene. Herrens Frygt er Livets Kilde, at vige fra Dødens Snarer. (Ordspr. 8, 13. cap. 10, 27. cap. 14, 27.)

Du skal elske Herren din Gud i dit ganske Hjerte, og i din ganske Sjel, og i dit ganske Sind, og af din ganske Kraft. (Matth. 22, 37. Luc. 10, 27.)

Herre Zebaoth! Saligt er det Menneske, som forlader sig paa Dig. (Ps. 84, 13.)

2.

Læs mig de Sprog, som passe sig til det andet Bud?

Hvilken som helst, der bander sin Gud, han skal bære sin Synd, og hvilken som taler ilde om Herrens Navn, skal visseligen dødes. (3 Mos. 24, 15.)

Jeg

len, cereb muo, dastgo ii lef auftege
Bæste, cerebgo Mon. (Zelka Ibmel.)

Utze Manashjak! varotet jezhhaj-
dæddel Epye. Ibmeliin erit. (dajgia
Apostel Johannes.)

Herra Boallo læ vasshotet Baha.
Herra Boallo galka lafetet ællem
Bæjviit. Herra Boallo ællem aja
læ, majn Olmutzh Jabnem Sjelajn
erit gajda. (Zelka Bonogas Salomon.)

Don galkak Herra Ibmelad ætzet
obba Rajmostad, ja Sjelostad, ja
obba Mjelaftad, ja obba Jamostad.
(raue Jesus.)

Herra Zebaoth! dat Olmutzh læ
audogas, gutte dru ala dorvast. (dajgia
David.)

2.

Loga muidngji dajt Dajadusajt bajas,
mak mibbe Bakkomi hejviek?

Gutteikkenes Ibmeles garroded-
zhia, Son galka Suddos guoddet, ja
Gutte Herra Namma lajta, Son
ajnas galka jabmet. (dajgia Ibmel
Moses boft.)

L 2

Mon

Jeg siger Eder: I skulle aldeles intet sværge, men Eders Tale skal være Ja, Ja, Nej, Nej, thi hvad der er over disse Ord, er af den Dnde. (Matth. 5, 34. 37.)

De Bantro og Troldfolk, Afgudsdyrkere og alle Løgnere, deres Deel skal være i Søen, som brænder med Ild og Svovel. (Aabenb. 21, 8.)

Vi ere ikke, som de mange, der forfalste Guds Ord, men vi tale i Christo, som af Retfærdighed, som af Gud, for Guds Ansigt. (2 Cor. 2, 17.)

I de sidste Dage, skal der være Mennesker, som have Gudsfrygtigheds Skin, men nægte dens Kraft. (2 Tim. 3, 5.)

Rald paa mig paa Nødens Dag, jeg vil udfrie dig, og du skal prise mig. (Psalm. 50, 15.)

Beder, saa skal Eder gives, leder, saa skulle I finde, banker, saa skal Eder oplades. (Matth. 7, 7.)

Lover

Mon zælkam digjidi: dti epped ejs-
sege galka vuornot, mutto diin sarne
galka let: lee, lee, ii leē, ii leē, dastgo mi
dam bajgjeli bieigjuuwa, dam Ba-
hast boatta. (Zelka Jesus.)

Eppe-ostkoladzhiak ja Noaaides,
Eppe-Ibmel Balvaleigjek ja buok
Gjellafak, daj Daasse galka let Jauvre
fist, mi Dolaju ja Nishjain buella.
(Zelka Jesus.)

Ep mit leē daj Ednaki lakaj, gudel
Ibmel Sane falskiet, mutto mi sar-
nep Christusfest, Vuojgadvuodast, Ib-
melest, Ibmel Nuodo audest. (Dajgia
Bawel.)

Daj mængemudzh Bæjvi Shinnē
galket let, gudel ibmelboaloladzhiar
orrok fol, mutto Ibmelboaloladzhuo-
da Bæk dajn ii leē. (Dajgia Bawel.)

Ibjuorvo muo Hætte Bæjve, mor
dnu bæstet aigom, ja don muo rane-
det galkak. (Dajgia Ibmel David hofst.)

Kokkadallat, de digjidi galka addu-
juwat, otzat, de galkashjeides gavnat,
goaalkotet, de alme ufs rappaset galka.
(Zelka Jesus.)

Lover Herren, thi det er godt at synge vor Gud Psal. 147, 1. er, thi det er lifligt, saadan Lov er smukt. (Psalms. 147, 1.)

Eger altid Gud og Faderen Tak for alle Ting, i vor Herres Jesu Christi Navn. (Eph. 5, 20.)

3.

Læs mig de Sprog op, som passe sig til det tredie Bud?

Lader os ikke forlade vor egen Forsamling, som nogle have for Skik. (Ebr. 10, 11.)

Den Person, som foragter Herrens Ord og bryder Hans Bud, den skal aldeles udryddes, hans Misgjerning skal være paa hans Hoved. (4 Mos. 15, 31.)

Hvo som er af Gud, han hører Guds Ord. (Joh. 8, 47.)

Jesus sagde: Salige ere de, som høre Guds Ord og bevare det. (Luc. 11, 28.)

4. Læs

Kamedet Herra, dastgo buorre læ
laulot Ibmeli Psalmajt, læ haustegen,
daggar Kamadus zhhjabbes læ: (rawe
David.)

Gijtet juokke ajge Ibmel ja Utzhje
buok Daami audest, miin Herra. Je-
sus Christus Nabmi.

3.

Loga mindngit dajt Dajadusajt bajas,
mak hejviek goaalnad Bakkomi?

Willop aigjataddo jetzhjamel zhhjog-
gancemest erit, most Nuttomiin læ
Lakje. (dajgja Bawel.)

Dat Dlnutzh, gutte Herr. Santit
hajjelgjeetzhja ja Sun: Bakkomit:
doaaigja, Son aibas galka jautadiv-
vat, Sun Verredakko galka let Sun
Daajve ald. (zelka Ibmel Moses boft.)

Gutte Ibmelst lædzhja, Son gul-
dal Ibmel Sane. (zelka Jesus.)

Jesus zelki: Dat læk audogasak,
gudet Ibmel Sane gullek ja dam
vuorkiek.

Læs mig de Sprog, som passe sig til
det fjerde Bud?

Et Dje, som spotter Fader, og
foragter Lydighed imod sin Moder,
det skulle Ravne ved Bækken ud-
hakke, og Orne-Unger skulle æde det.
(Salomo Ordsp. 30, 17.)

Om en Mand haver en modtvillig
og gjensfridig Son, som ikke lyder sin
Faders og sin Moders Røst, og de
tungte ham, og han vil ikke lyde dem
ad, saa skulle alle Mændene i hans
Stad sene ham med Stene, og han
skal doe. (5 Mos. 21, 18, 21.)

J. Børn! værere Eders Forældre
lydige i Herren. (Eph. 6, 1.)

Børn og Børne-Børn skulle lære at
øve Gudsfrygtighed i deres Hums, og
vederlegge Forældrene, thi dette er
godt og behageligt for Gud. (1 Tim.
3, 4.)

4.

Loga mudngji dajt Dajadusajt, mak
hejviel nieljad Bakkomi?

Zhjaline dan Dlmust, gutte hijed
Altzhjes, bajgelgjaetzhja ja ii ajgo gul-
dalet Ednes, Buldogasak Sjelma gad-
dest galket olgosroggat, ja gnaaskem
zhjvugak dan galket borrat. (dajgia
Gonogas Salomon.)

Jos Dlmust lœ eppeguloladzh ja
gadzhjeres Barne, gutte Altzhjes ja
Ednes Sjena ii guldal, ja Soj бага-
dæba Sun, ja Son ii ajgo Sodno
guldalet, de buok Dlnak Surr Siidast
galket Surr ged'gi guojm zabmet, vaj
jamashji. (nust Jbmel rawi Moses
boft.)

Dii Manak! lækkjet Vanhemidas-
sadek guloladzhjak Herrast. (dajgia
Bavel.)

Manak ja Manaj Manak galket
mattat ællet ibmelboaalodzhjat je-
zhjaidæset Gnaadest, ja makset Van-
hemidi, dasigo dat læ buorre ja dokka-
ladzh Jbmel audest. (rawe Bavel.)

L 5

5. Loga

5.

Læs mig de Sprog, som passe sig til
det femte Bud?

Manddraberes Deel skal være i
Egen, som brænder med Ild og Svo-
vel. (Aabenh. 21, 8.)

Rjødets Gjærninger ere aabenbare,
som ere: allehaande Fiendskab, Riv,
Misundelse, Brede, Trette, Had,
Mord. (Gal. 5, 19, 20.)

Mine Børn lille! Lader os ikke el-
ske med Ord ej heller med Tungen
allene, men med Gjærning og i Sand-
hed. (I Joh. 3, 18.)

Den som omvender Synderen fra
sin Vejs Bildfarelse, han skal frelse
en Sjæl fra Døden. (Jak. 5, 20.)

Bør dig ikke at deele dit Brød med
den hungrige? Og skal du ikke lade
komme de elendige og ynkværdige i
dit Hus? Naar du seer en nogen,
skal du klæde ham, og ikke skjule dig
for dit Rjød. (Ef. 58, 7.)

6. Læs

5.

Loga mudngji dajt Dajadufajt, maſ
hejviek vidad Bakkomi?

Dlmutzh Goddi Daasse galka let
Zaureſt, mi dolajn ja Kishjajn buella.
(dajgja Jeſus.)

Djetteles laek Daadzhe Dagoſ, maſ
laek: buoklagatzh Baſhjaladzhyuot,
Baeko, Gadatzhyuot, Moaarre, Kli-
do, Baſſhje, Sorimin. (dajgja Ba-
vel.)

Muo utze Manashjak! ceſſoy aetzo
Sani guojm ja Njuovzhjamine fol,
mutto Dagojn ja Duotvuodast. (rave:
Johannes Apoſtel.)

Gutte bojdngjalatta Suddogas ge-
nos zhjajadufast erit, Son Sjaelo
galka beſtet Zabmemest erit. (dajgja
Apoſtel Jakob.)

Ikgo berre Lajbad addet borastuv-
vaj? ja ikgo galka valdet varnotcemit
ja arkut Guattassad? go muttom
alas olmur oajmishjak, de Suru biſte-
ſtet galkak, ja guojmestad erit cele:
zhjega jezhiad. (muſt Zbmel. dajgja.)

L. 6

G. Loga

Læs mig de Sprog, som passe sig til
det fjette Bud?

Horeri og al Urenhed nævnes end
ikke iblant Eder, som det sømmer de
Hellige; Thi dette maa I vide, at
ingen Skjorlevner, eller Ureen, haver
Ard i Christi og Guds Rige. (Eph.
5, 3.)

Lader os ikke bedrive Horeri, lige-
som nogle blant Israelliterne bedrove
Horeri, og faldt paa en Dag tre og
tve tusinde. (1 Cor. 10, 8.)

Ingen raadden Snak udgaa af
Eders Mund, men dersom nogen Tale
er god til fornøden Opbyggelse, at den
kan være nyttig og behagelig for dem,
som høre derpaa. (Eph. 4, 29.)

Dette er Guds Villie eders Hel-
tiggjorelse, at I skulle fiye Horeri, saa
hver af eder skal vide at besidde sit
eget Legem i Helliggjorelse og Ære.
(1 Thess. 4, 3. 4.)

7. Læs

6.

Loga mudngii dajit Dajadusajit, maš
hejviek gudad Bakkomi?

Suorravuot ja vuok Buttesmettos-
vuot celloš namaturwo diin gaski,
most dajit Basidi saaeppa, dastgo dam
šedzhabetet djettet, atte ii auftege
Bazish, dajhe buttesmettos mate ar-
bit Christus ja Ibmel Krika. (Dajgja
Bavel.)

Ušloš dakko Suorrajit, most Mut-
tomak Israełitaladzhjain suorrastigje,
ja dajit aufst Baejve njeli goaalmed
lokkaj duhat jabine. (Dajgja Bavel.)

Ušloš mikkege baha Sagajit olgoš-
manno diin Njalmeš, mutto još mik-
kege Sagajit buorre šedzhja, ja buor-
red Žetzhjasit, go dat še auvkaladzh
ja dokkaladzh dajit, gudak dam gušlek,
dam šarnot. (ravve Ušpostel Bavel.)

Ibmel dato diin Bassen-dakkuj-
me, vaj fastashjifzhjidek Suorravuo-
da, ja vaj Šuokhatzh diist bargashji
Kubmashjes adnet basse ja gudna-
ladzh cellemi. (Dajgja Bavel.)

Læs mig de Sprog, som passe sig til
det syvende Bud?

J gjøre Uret og besvige, og det
Brodrene; Vide J ikke, at de Uret-
færdige skulle ikke arve Guds Rige;
farer ikke vild, hverken Tyve, ej hel-
ler Røvere skulle arve Guds Rige.
(I Cor. 6, 8, 9.)

Jngen skal undertrykke, eller for-
fordele sin Broder i Handelen, fordi
Herren er en Hævner over alt dette.
(I Theff. 4, 6.)

Kong Josias domte en Elendiges
og en Fattiges Sag, da gik det vel
til, han gjorde Ret og Retfærdighed,
da gik det ham vel. (Jerem. 22,
15, 16.)

Den, som haver denne Verdens
Guds, og seer sin Broder at trænge
til det, og lukker sit Hjerte for ham,
hvoreledes bliver Guds Kjærlighed i
ham. (I Joh. 3, 17.)

For=

7.

Boga mudngji dajt Daiadusajt, mak
zhjetzhjad. Bakkomi berriet?

Dii Berriet dakkabetet ja bättebæ-
tet majda: Belhajt; eppedgo djede,
atte Vanhurskestæmek ej galka arbit-
Ibmel Riika; Ellset bættatallo, Ei
Suolagak; eige Rjeverak galka arbit-
Ibmel Riika. (dajgja Bavel.)

Ji austege galka narrit ja bættet
guojmes mange Mcenost, dastgo Her-
ra dam ajgo rangastet. (dajgja Apo-
stel Bavel.)

Konogas Joffias vuojgaden duobmi
dam Barnotæme ja Baibash vuoj-
ges Ushje, dalle buorre lei Ednant
Dille, Som dagaj Vuojgadvuoda ja
Vanhurskesvuoda, dalle jetzhgen buu-
rist æli. (nuft Ibmel sarno Bropheet
Jeremias bost.)

Gest læ dam Mailine Elllo, ja Som
oaajnish guojmes dam darbashjæ-
men, ja soklad Bajnos Som audest,
most Ibmel Rakjesvuot dam sif-
orro? (dajgja Apostel Johannes.)

Gotzhjo

Forfynd dem, som ere rige i denne nærværende Verden, at de gjøre godt, blive rige i gode Gjæringer, gjerne give meddeele med andre. (1 Tim. 6, 17. 19.)

8.

Læs mig de Sprog, som passe sig til det ottende Bud?

Af Hjertet udkomme onde Tanker, falske Vidnesbyrd, Bespottelser; Desse ere de Ting, som gjøre Menneſket ureent. (Matth. 15, 19.)

Dommer ikke, saa skulle J og ikke dommes, fordømmer ikke, saa skulle J ikke fordømmes. (Luc. 6, 37.)

Herren fordærver dem, som tale Løgn; Han haver Bederslyggelighed til en blodgjerrig og falsk Mand. (Ps. 5, 7.)

Du sidder, du taler imod din Broder, du bagtaler din Moders Son. Desse Ting haver du gjort, og jeg haver taugt, du haver tænkt, at jeg skulde aldeles være, ligesom du, men jeg vil

Gotzhjo dajt Riggajt dam Mail-
mest buurist dakkat, vai buuri Dagoj
Riggeseu shjaddashji, gotzhjo Siin
mjelastafek addet, cerasi guojm juok-
ket. (dajgia Bawel.)

8.

Zoga mudngji dajt Dajadufajt, mak
gautzad Bakkoni hejwiek?

Bajmost boattet baha Jurdagak,
varre Duodastufak, Bilkadufak; dak
Lattosak dakket Dlinu buttesinnetto-
sen. (dajgia Jesus.)

Willet dii duobme, de diigis epped
galkashji duobmijuwat. Willet Hel-
veti duobme geenge, de diigis Helveti
epped galkashji duobmijuwat geste-
gen. (dajgia Jesus.)

Herra dajt hawot, gudek Sjella-
siit sarnot, Son fastash Sormiejgie
ja brettoladzj Dlinu. (dajgia David.)

Don manak sarnot guojmad vuo-
sta, ja selge-beeld sarnot Lagamud-
zhjad; dajt dakkik don, ja mon im-
rangastam, de jurdik, atte mon galka-
shjim let dan sakajrak. Wutto mon
ajgom.

wil straffe dig, og stille det ordentligen frem for dine Øjne. (Ps. 50, 20. 21.)

Den, som aabenbarer hemmeligt Raad, er som en Bagvasker. (Drdsps. 20, 19.)

Haver for alle Ting en hæftig Kjærlighed til hverandre, thi Kjærlighed skal skule Syndernes Mangfoldighed. (I Pet. 4, 8.)

Opfød din Mund for en Stum, til alle deres Sag, som ere nær ved at omkomme. (Drdsps. 31, 8.)

Jonathan taledede godt om David til Saul sin Fader, og sagde til ham: Kongen synde ikke imod sin Tjener David, thi han haver ikke syndet imod dig, saa ere og hans Gjærninger dig meget gode. (I Sam. 19, 4.)

Kjærlighed fordrager alle Ting, troer alle Ting, haaber alle Ting, taa-ler alle Ting. (I Cor. 13, 7.)

9.

Læs mig de Sprog, som passe sig til det niende Bud?

Wæ

Itgen
(.2I.)
religt
rdsp.

æftig
erlig-
igfol-

tum,
e ved

David
ham:
jener
imod
r dig

ting,
,taa-

ig til

æe

aigom duur rangastet ja zhielgaset
dudngji dant daajnetet. (Dajgja Zb-
mel jetzh.)

Salomon dajgja: Gutte zhielko-
ses ashjit alinostatta, ii lek buoreb,
go Saelge-boeld farno.

Stzet guojm: guojmidæddet sag-
garak, dastgo Rakjesvuot ednak Sud-
dojt zhielka. (Dajgja Apostel Beder.)

Bieja buorre Gjele Gjeolacme:
audest, ja farno daj Alshje, gudek raap-
pancemen lædzhjek. (Dajgja Salomon.)

Jonathan buurist farnoi David bir-
ra Alzhjasses Sault, ja zeelki: æle:
Gonogas! suddod Balvalejgiad Da-
vid vuosta, dastgo Son ii duu vuosta
lek suddodam, dasa majda Suu Da-
gok hui buorek dudngji læk. (nuft lok-
kap audeb Samuel Girjest.)

Rakjesvuot gicerda buok, jalka:
buok, dojvo buok, adna buok Lagamud-
zhjastes, majt matta, buorren. (Dajgja:
Bawel.)

9.

Eoga mudngji dait Dajadusajt, mak
hejviel autzad Bakkomi?

Woj

Væ dem, som optænke Uret paa deres Leje, og begjære Ugre og rove dem, og Huuse og tage dem bort, og undertrykke Mand og hans Huus, Hver og hans Urv. (Mich. 2, 1. 2.)

De, som ville vorde ritige, falde i Fristelse og Snare, og mange daarligere og skadelige Begjæringer, som nedsenke Mennesker i Odeleggelse og Fordærvelse; thi Gjerrighed er en Rod til alt Ondt. (I Tim. 6, 9. 10.)

Tjener hverandre ved Kjærlighed. (Gal. 5, 13.)

Jungen søge sit eget allene, men Hver og det, som er den andens. (I Cor. 10, 24.)

10.

Læs mig de Sprog, som passe sig til det tiende Bud?

See her er jeg, sagde Samuel til Israæl: svarer imod mig for Herren, og Hans Salvede: Hvis Dre og Usen haver jeg taget? Hvem haver jeg

Boj sigjidi, gudet Bæriit hud'kek
vælhain saiestæsesek, gjeddiit anestunvek,
ja dait rjewedet, gvaadiit, ja dait val-
dek, Vuollassæsesek viggatet Olma auf-
tanaga gvaadiines, Juokhatzh aufsta-
naga ælojnes. (dajgja Jbmel mut-
tom Brophet host.)

Dak, gudet riggostuvek, boattet
Gjætzhhjalusajdi ja Gjælajdi, ja ednak
jallas ja vahagladzh Anestunidi, mak
boadetek Olmujt Hæwatussi, ja Ga-
dotusssi. Dastigo Hanesvuot buok Ba-
hai Knotas læ. (dajgja Bawel.)

Balvalet guojm guojmidæddet Ra-
kjesvuodajn. (rawe Bawel.)

Ællos Austege jezhhias fol otzo,
mutto Juokhatzh otzos damag, mi
nubbe Olmu læ. (rawe Bawel.)

10.

Eoga mudngji dajt Dajadusajt, mak
hejviel laagad Bakkomi?

Kjætzh! dast lem, zætki Brophet
Samuel Israeli: vastedet mudngji,
Herra ja Gonogasa audest: Gæen
Vuauvsa ja Hæрге lem valdam?
Gæsa

jeg gjort Bold, hvem haver jeg fortrykket? saa vil jeg give Eder det igien. (I Sam. 12, 3.)

Vi formane Eder Brødre! paa-minder de Ustkiffelige. (I Theff. 5, 14.)

Din Broders Creature, sem ere fordrevne, skal du føre tilbage til ham; og saaledes skal du gjøre med hans Klæder, og med alt det, som din Broder haver tabt. (5 Moseb. 22, 1. 3.)

Hver fristes, naar han drages og loffes af sin egen Begjærlighed, derefter, naar Begjærligheden haver undfanget, føder den Synd, men naar Synden er fuldkommen, føder den Død. (Jak. 1, 14. 15.)

Salig er den Mand, hvis Lyst er til Herrens Lov, og som grunder paa Hans Ord Dag og Nat. (Ps. 1, 1. 2.)

Salige ere de, som hungre og tørste efter Retfærdighed, thi de skulle mættes. (Matth. 5, 6.)

for-
det
Gesa Bæriit lem dakkam, geen lem
vahaggattam, de digjidi fast dam mak-
set ajgom.

Mii rawiep diin Beeljak! næwot
dajt bahadabaladzhjajt, (rawe Apo-
stel Bawel.)

Beljad Shjebetiiit, mak zhjajadalla-
men læk, galkak buftet fast Suni lusa,
ja nufst majda galkak dakkat Suni Bis-
tasi guojm, ja buok daj Daanii guojm,
majt Beljad lædzhja lappana. (Zelka
Ibmel.)

Zuekhatzh gjætzhjeluwa, go Son
gjæstetalla ja villetalla jezhas baha
Anestumest, dastmangelest, go Ane-
stube læ sakkannattam, de Suddo rje-
gadatta, mutto, go Suddo ollaset læ
dakkum, Zabnem rjegadatta. (Dajgia
Apostel Jakob.)

Audogas dat Dlimutzh læ, Bæn
Hibmo læ Herra Lakki, ja gutte Jia
ja Bæjve Suni Saniit zuratalla.
(Zelka Gonogas David.)

Audogafak dak læk, gudek borastuv-
vek ja goikaluwef Banhurstesvuoda
djetti, dastgo dak gallanet galkak. (Zelka
Jesus.)

II.

Læs mig de Sprog, som passe sig til
Besslutningen af de ti Bud?

Du, som gjør Missundhed imod
Lusinde, og som betaler Fædrenes
Misgjerning i deres Børns Barm
efter dem; Du store, du vældige Gud,
hvis Navn er Herre Zebaoth (siger
Jeremias, Jerem. 32, 18.)

See jeg legger i Dag for Eders
Ansigt Belsignelsen og Forbandelsen,
Belsignelsen, naar I lyde Herrens
eders Guds Bud, som jeg byder Eder
i Dag, men Forbandelsen, dersom
I ikke lyde Herrens eders Guds
Bud (siger Moses til Israël, 5 Mos.
II, 26. 27. 28.)

Sandelig, der er ikke et Menneſte
retfærdigt paa Jorden, som gjør godt,
og ikke synder. (Salomo Prædik.
7, 20.)

Gak ikke i Dom med din Tjener,
thi ingen, som lever, kan være retfær-
dig for dig. (Ps. 143, 2.)

Intet Kjød eller Menneſte skal
blive

II.

Loga nuudngji dajt Dajadufajt, mat
hejviel laage Bakkom Lop Sanidi?

Don, gutte armogasvuoda dagak
Duhati vuosta, ja gutte rangastak
Vanhemi Suddoijt Manaj Manaj
ala Siin mangel; Don suorra, Vuok-
vagaladzj Ibmel, gœn Nabma lœ
Herra Zebaoth. (dajgja Prophet Je-
remias.)

Gjætzj odne diin audi bieggjam
Buuristivnadusa ja Garrotusa, Buu-
ristivnadusa, go dii guldalepped Her-
ra Ibmelœddek Bakkomiit, majt odne
digjidi gotzhjom, mutto Garrotusa, jos
epped guldal Herra Ibmelœddek Bak-
komiit. (must Moses zelka Israeli.)

Duodai, ii auftege Dlnutzj Ed-
namest lek vanhurskes, gutte buuriit
dakka, ja ii suddod. (dajgja Salomon.)

Ele mana duobmit Balvaleiggjad,
dastgo ii auftege œledœdiines mate lek
vanhurskes duu audest. (dajgja David.)

Ji auftege Dlnutzj mate vanhur-

N

skesen

Blive rettfærdiggjort af Lovens Gjerninger. (Gal. 2, 16.)

Uden Troen er det umueligt at behage Gud. (Ebr. II, 6.)

Den Rettfærdige af sin Tro, skal leve. (Habak. 2, 4.)

12.

Læs mig nu de Sprog, som passe sig til den første Artikel?

Hør Israel! Herren vor Gud, Herren er een. (5 Mos. 6, 4.)

Himlene ere gjorte ved Herrens Ord, og al deres Hær ved Hans Munds Aand. (Ps. 33, 6.)

Der ere Tre, som vidne i Himmelen, Faderen, Ordet og den Hellig Aand, og disse Tre ere eet. (I Joh. 5, 7.)

Jeg højer mine Kne for vor Herres Jesu Christi Fader, af hvilken al Faderlighed kaldes i Himmelen og paa Jorden. (Eph. 3, 14. 15.)

Seer! hvor stor en Kjerlighed Faderen

Bjer-
 yt at
 skal
 Te sig
 Gud,
 rrens
 Hans
 mine-
 Jellig
 Joh.
 Her-
 ten al
 m og
 d Ga-
 ren

Skesen dakkujuwat, Laga Dagoj boft.
 (dajgja Apostel Barwel.)

Dskoketta, Dlmatzh ii eissege Ib-
 meli dokke. (dajgja Barwel.)

Banburstes Dskostes, esellet galka.
 (zelka Ibmel muttom Prophet boft.)

12.

Loga mudngji dajt Dajadufajt, maſ
 hejviek vuostes Artikeli?

Gula Israael! Herra miin Ibmel,
 Herra læ aufst. (dajgja Moses.)

Allmek Herra Sane boft dakkum
 læk, ja buok Allme Bæk Suu Njalme
 Buojnga boft. (dajgja David.)

Golmas læk, gudek Allmest duoda-
 stek, Altzhje, Sadne ja Basse Buojgn,
 ja dak Golmas læk aufst. (dajgja Apo-
 stel Johannes.)

Mon zhjibbi ala manam miin Her-
 ra Jesus Christus Altzhje audi, Gutte
 Buokaj Altzhje læ, daihe lædzhiek All-
 mest, daihe Ednamest. (dajgja Apo-
 stel Barwel.)

Rjætzh! majt stuorra Rakjesvuo-
 dajt Altzhje mrigidi læ addam, atte miit

M 2

galkap

deren haver givet os, at vi skulle kaldes Guds Børn. (I Joh. 3, 1.)

Jeg er den almægtige Gud, vandre for mit Ansigt, og vær fuldkommen, sagde Herren til Abraham. (I Mos. 17, 1.)

Hos Gud er ingen Ting umulig. (Luc. 1, 37.)

I sex Dage gjorde Herren Himmelen og Jorden, Havet og alt det, som er i dem. (2 Mos. 20, 11.)

Den, som bereder alle Ting, er Gud. (Ebr. 3, 4.)

Gud skabte Mennesket i sit Billede, Han skabte det i Guds Billede. (I Mos. 1, 27.)

Gud Herren dannede Mennesket Støv af Jorden, og blæste en levende Aand i hans Næse, og Mennesket blev til en levende Sjel. (I Mos. 2, 7.)

Støvet maa komme til Jord igjen, som det var før, og Aanden maa komme til Gud igjen, som gav den. (Salomo Pred. 12, 7.)

Gud Himmels og Jordens Herre,

le kal-
van-
kom-
ham.
ulig.
Him-
t det,
g, er
Bille-
Uede.
aeskot
vende
aeskot
2, 7.)
igjen,
maa
den.
Her-
re,

galkay gotzhjuuwat Zbmel Maen-
nan. (dajgja Apostel Johannes.)

Mon leni dat Buokvegaladzh Zb-
mel, jaade muo muodo audest, ja laege-
olles. (zaelki Herra Abrahami.)

Zbmelest ii mifkege lek vaejeiret-
tos. (zaelki Engel Mariaj.)

Gut Baxvi Herra dagaj Alline ja
Ednam, Marrait ja buok, mi dai sst
le. (zaelki Zbmel Israeli.)

Zbmel dat les, gutte buok Daamitt
fivned. (dajgja Bavel.)

Zbmel dagaj Dluur Gowaffes,
Eon dam fivnedi Zbmel Gorn.
(dajgja Moses.)

Zbmel Herra dagaj Dluur Kuth-
mash Muoldast, ja celle Buoingan
Suu Djuine Kajgi mjeld bossoli, de
Dhmitzh celle Sjellou shjaddaj. (daj-
gja Moses.)

Knonnash laedzhja boattet Ednam:
fast, gost audest lei, ja Buoingan laedzhja
boattet Zbmeli fast, gutte dam addi.
(dajgja Salomon.)

Zbmel Alline ja Ednam Herra,

re, giver alle Liv og Nænde; og alle Ting. (Apost. G. 17, 24. 25.)

Mon den, som plantede Dret, skulde ikke høre? eller den, som dannede Djet, skulde Han ikke see? (Psalm. 94, 9.)

Gud Fader, ligesom Guds Søn, bærer alle Ting med sit kraftige Ord. (Ebr. 1, 3.)

Herre min Gud! skjuler du dit Ansigt fra Creaturene, da forsværes de; samler du din Nænde fra dem, da opgiver de Nænden, og de komme til deres Stov igjen. (Psalm. 104, 29.)

Jeg Jesus siger eder: Bekymrer eder ikke for eders Liv, hvad I skulle æde og drikke, ikke heller for eders Regem, hvad I skulle iføres. Ansæer Himmelens Fugle, hvilke eders himmelske Fader foder; ere I ikke meget mere, end de? Klæder Gud Græsset paa Marken, skulde Han ikke meget mere klæde eder? (Matth. 6, 25, 26, 30.)

Gud

adda Buokaidi Hæga ja Buojnganas ja buok Buurrit. (dajgja Apostel Bawel.)

Jogo Son, gutte Bælje stoned, ti galkashji gullat? Jogo Son, gutte zhjalne dagaj, ti galkashji oaamet? (dajgja David.)

Ibmel Atzhje, mistgo Ibmel Barne, guodda buok Daamit buokboegaladzh Samines. (dajgja Bawel.)

Herra Ibmelam! jos Muodod zhjegashjak Sibnadusajn erit, de suorganek, jos Buojngad Siist erit valdishjak, de jabmek, ja Muoldassæsek boars tek fast. (dajgja David.)

Mon digjidi zælkam: ællet moerashst Hæggadek djeti, majt borashjedek, ja jagashjedek, ælletge Rubmashæddek djeti, majt garvodishhidet. Gætzhjat Allne Loddit, gest diin almasladzh Atzhje hiebma; eppedgo Diishjegast buoreb lek, go dak Loddek? Jos Ibmel hervat Ednam Rasit, itgo Son ednat embo galkashji diin bistestet? (zælka Jesus.)

Gud, som haver gjort Verden og alle Ting, som ere derudi, Han haver gjort, at al Menneskens Stægt boer paa den ganske Jordens Kredss af eet Blod, og haver bestemt forordnede Lider, og deres Boligers bekkifkede Grændser. (Apost. G. 17, 26.)

En forstandig Qvinde kommer fra Herren. (Ordsp. 19, 14.)

Den levende Gud giver os rigeligen alle Ting at nyde. (I Tim. 6, 17.)

Den, som boer i den Højestes Skjul, han skal blive om Natten i den Almsægtiges Skygge. — Han skal befale sine Engle om dig, at bevare dig paa alle dine Veje; De skulle bære dig paa Hænderne, at du skal ikke støde din God paa en Steen. (Ps. 91, I. II.)

Herren er den, som bevarer dig, Herren er din Skygge over din højre Haand. Herren skal bevare dig fra alt Ondt, Han skal bevare din Sjel. (Psalm. 121, 5. 7.)

Jeg

Ihmel, gutte Majlme lœ dakkam ja
buok Daamiit, mak Mailmest læd-
zhjel, Son lœ dakkam, atte buok Dlmur
Saak orro obba tam jorba Ednam
ald aust Baarast; Songis lœ asatam
djetteles aigiit, ja Dlmur orrom Saiji
Kajait.

Gjærmaladzj Nisson boatta Her-
rast. (zella Gonogas Salomon.)

Dat ælle Ihmel adda migjidi ar-
vaset buok Daamiit nauvdashjet.
(dajgja Apostel Barwel.)

Dat, gutte dam Alenus Suoijest
orro, Son Ikkogis galka orrot dam
Buokvægaladz Suoigjelæmest. Ib-
mel galka gotzhjot Engeliides, gudek
durr birra læk, varjelæmesek duu, buok
geinojdad ald. Sii galket duu gjedajdæ-
sek ald quoddet, amad Inolgad ged'ge
vuosta nuordastet. (dajgja David.)

Herra dat lœ, gutte duu varjel, Her-
ra lœ duu olgish gjelda bæld vækksjen.
Herra buok Baham erit duu galka
varjelet, Son galka duu Sjælo varje-
let. (dajgja David.)

Jeg er ringere, end alle de Mis-
skundheder, og end al den Trofast-
hed, som Du haver gjort imod din
Tjener. (I Mos. 32, 10.)

Det er Herrens megen Misskund-
hed, at vi ikke ere forterede, thi Hans
Barmhertigheder have ingen Ende.
(Jerem. Begræd. 3, 22.)

Jeg vil takke Dig, fordi jeg er un-
derliggen bleven til, underlige ere Di-
ne Gjerninger, min Sjæl kjender det
saare vel. (Psalm. 139, 14.)

Siger Gud og Faderen Tak for
alle Ting, i vor Herres Jesu Christi
Navn. (Eph. 5, 20.)

Al Verden raabe med Glæde for
Herren! Tjener Herren med Glæde.
(Psalm. 100, 1. 2.)

13.

Læs mig nu de Sprog, som passe sig
til den anden Artikel?

Vi troe paa Jesum Christum, at
vi skulle blive retfærdiggjorte af Chri-
sti

miin Bærre-Dagoj djetti, ja giffeshjuv-
vum miin Suddoj djetti. Kangastus
Suu Bajgjelest aaros, vaj miit Kavhe
oaadzhjoshjeimek, ja Suu Havest Daj-
gas ja Djervasmæbme migjidi boatta.
(Muft Prophet Esajas Kristus birra
farno.)

Ja go Sii dam Bajkaj botte, mi
gotzhjujuna Daajve-Skalzhjo-Baj-
ken, de nauvliejgje Suu Ruossi, ja
gouft Bærre-dakke austanaga suin,
nubbe olgish gjeda, ja nubbe guro gje-
da Bællaj. (dajgja Evangelium. D-
maj Lucas.)

Im mon suollam majdege djettet
diin gaskast, cerebgo ruossinauvlijuv-
vum Jesus Kristus. (dajgja Apostel
Bavel.)

Jesus sagga Gjenajn zhuorvoj ja
zælti: Utzhjam! Mon ravim Vuojn-
gam diin Gjetti, ja go Son dam lej-
zælkain, de Vuojngas olgosaddigen.
(dajgja Evangelium Dmaj Lucas.)

Christus lee jabmam miin Suddoj
djetti zhjaellagi mijeld. (dajgja Bavel.)

Joseph

Joseph tog Jesu Legem, og svøbte det i et reent fint Linclede, og lagde det i en nye Grav. (Matth. 27, 59. 60.)

Christi Udgange, (det er Fødsel,) er fra fordum, fra Evigheds Dage. (Mich. 5, I.)

Christus blev levendegjort efter Manden, i hvilken Han og gik bort og prædikede for Manderne, som vare i Forvaring. (1 Pet. 3, 18. 19.)

Jesum af Nazareth oprejste Gud tredie Dag, og lod Ham blive aabenbaret, ikke for alt Folket, men for de Vidner, som vare tilforn udvalgte af Gud, som er for os, vi som aade og drak med Ham, efter at Han var opstanden fra de Døde. (Gjern. 10, 40. 41.)

Der Jesus dette havde sagt, blev Han optagen, da de saae derpaa, og en Sky tog Ham bort fra deres Øjne. (Gjern. 1, 9.)

Christi

Joseph valdi Jesus Kubmash, ja
dam gieffali muttom buttes siines Lii-
ne-Bistass, ja de od'd'a haudadem sai-
gijat biejaj. (Dajgja Evangelium Ol-
maj Mattheus.)

Christus Olgosmannam, (dat lœ
Kjegadæbme) lœ audel Maisme Ol-
go, agaladzih Uigest. (Zelka Prophet
Michas.)

Christus cellen dakkujuvaj Vuojnga
mield, man mield Son vuolgiger, ja
farnedi dajt Vuojngajdi, gudek Hel-
vetest leigje. (Dajgja Apostel Beder.)

Ibmel goaalmad Bæive bajas-
bouvti Jesus Nazarethest, ja oajneti
Suur, ii buok Olmujdi, mutto dajt
Duodasteigjidi, gudek Ibmelest audel
leigje olgosvallijurvum, dat lœ: mi-
gjidi, mi, gudek borajmet, ja jugajmet
Suur Baldast, manglestgo bajas-
zhjuodzjhjeli dajin Jabmiin erit. (Daj-
gja Apostel Beder.)

So Jesus dam lej zellam, de bajas-
valdujuvaj Mattajejaji ojnadest, ja
muttom Bolv jauladi Suur Siist.
(Dajgja Evangelium Olmaj Lucas.)

Chri-

Christus, efterat Han er opfaret til Himmelen, er i Guds højre Haand, saa Englene, og Myndigheder, og Magterne ere Ham underdanige. (I Pet. 3, 22.)

Denne Jesus, som er optagen fra eder til Himmelen, skal komme igjen, ligesom I have seet Ham fare til Himmelen. (Ap. Gjern. I, II.)

Jesus bod os at prædike for Folket, og at vidne, at Han er den af Gud bestilket Levendes og Dødes Dommer. (Gjern. 10, 42.)

Guds Søn elskte mig, og gav sig selv hen for mig. (Gal. 2, 20.)

Jesus Kristus er alles Herre. (Gjern. 10, 36.)

Menneskens Søn er kommen at søge og gjøre salig det fortabte. (Luc. 19, 10.)

Paa hvilken Dag du æder af Kundskabets Træ paa Godt og Ondt, skal du døe Døden. (I Mos. 2, 17.)

Jesus

Christus, dastosgo Allmaj lce man-
 nam, lce Jbmel olgish gjeda bæld, gost
 Engela, ja suorramus ja oajvamus-
 sak dajn, lcef sudngji vuolebudzhjak.
 (Dajgja Apostel Beder.)

Dat Jesus, gutte lce bajasvaldum
 diist erit Allmaj, must galka fast boat-
 tet, most dii lepped oajmam Sum-
 mannamen Allmaj. (must dak gouft
 Engel sarnojga Jesus Matatajeigidi.)

Jesus gotzhjoj miin sarnedet Ol-
 mujdi, ja duodastet, atte Son Jb-
 melest lce asaturvum Velt ja Jabni.
 Duobnaren. (zelka Apostel Beder.)

Jbmel Barne arzi muo, ja addi
 Jeth jehhjas (Jabmemi) muo au-
 dest. (Dajgja Apostel Bavel.)

Jesus Christus Buokaj Herra lce.
 (Dajgja Apostel Beder.)

Dlinx Barne lce boattam otzat ja
 andogassan dakkat dan, mi lej lap-
 pum. (zelka Jesus.)

Man Bæjve borashjak Vuorre ja
 Baha douvdam Morast, ajnas gal-
 kat jabmet (zelki Jbmel vuostes Ol-
 muj.)

Jesus

Jesu Christi Guds Søns Blod renser os af al Synd. (I Joh. 1, 7.)

Vor Frelser Jesus Christus gjorde Døden til intet, og førte Liv og Uforkrænkelighed til Lyset formedelst Evangelium. (2 Tim. 1, 10.)

Dersom nogen holder mit Ord, han skal ikke see Døden evindeligen, siger Christus. (Joh. 8, 51.)

Dertil er Guds Søn aabenbaret, at Han skal afskaffe Djevlelsens Gjerninger. (I Joh. 3, 8.)

Jesus er bleven deelagtig i Kjød og Blod, at Han formedelst Døden skulde tage Magten fra den, som havde Dødens Kraft, det er Djevelen, Og befrie dem, saa mange, som formedelst Dødens Frygt vare skyldige til Trældom af deres Livs Tid. (Ebr. 2, 14. 15.)

Vider, at I ikke med forkrænkelige Ting, Sølv eller Guld, ere forløste fra eders forfængelige Dmg'ængelse, men med Christi dyrebare Blod, som et
ustraf-

Jesus Christus Jbmel Barne Baar
buttest miin buok Suddost erit. (daj-
gja Apostel Johannes.)

Miin Laanesteigje Jesus Christus
dagaj Tabmem famotcebmien, ja bet-
stemettos cellem zhjougasi buvvi,
Evangelium bost. (dajgja Bavel.)

Jos Guttege muo Samit doaalla,
Son ii galka oaginet agaladzj Tab-
mem. (zelka Jesus.)

Dasa Jbmel Barne lae almostur-
vum, vaj dushjen dagashji Bergalaga
Duojit. (dajgja Apostel Johannes.)

Jesus lae valdam Daadzhje ja
Baarra bajgjeli, vaj Tabmemes bost
dam aepetuttashji, gest Tabmem
Bæf lae, dat lae Bergalak; ja buok
dajt olmuin bæstafshji. gudek buok cel-
lemæsef Njige leigje Suddo ja Berga-
laga Balvaleigjiet, ja dast Tabmemest
boallajeigje. (dajgja Bavel.)

Djettet, atte dii epped gælbotes
Daami guojin, Silvain ja Gollin, lek
laanesturvum, suddoladzj Cellemeste-
dek erit, mutto Christus divrasses Baa-
raja,

ustraffeligt og ubesmittet Lamis Blod.
(1 Pet. I, 18, 19.)

Dersom Døden regjerede forme-
delst eens Fald, ved den Eene, da
skulle de meget mere, som annamme
Naadens og Retfærdighedens Gaves
Oversflodighed, regjere i Livet, ved
den eene Jesum Christum. (Rom.
5, 17.)

Christus er Lovens Ende, til Ret-
færdighed for hver, som troer. (Rom.
10, 4.)

Jeg agter alle Ting at være Ska-
de, for Christi Jesu min Herres
Kundskabs Ypperlighed, at jeg kan
vinde Christum, og findes i Ham.
(Philipp. 3, 8, 9.)

Jeg vil ikke, at I skulle have Sam-
fund med de onde Aander. (1 Cor.
10, 20.)

I ere dyrekjøbte, vorder ikke Men-
neshens Trælle. (1 Cor. 7, 23.)

Den store Gud og vor Frelser Je-
sus

od. rajn, dego laitemettos ja vigetes Lab-
ba Baarain. (dajgia Apostel Beder.)

me- Jos Zabnem valdastalaj aust Olmu
da Suddo = Gatzhiam boft buok Olmu
me bajgiel, de ednak embo dak, gudek vuo-
ves stavaldel dam bajgielmeraladzh Ar-
ved mo, ja addujuvum Banhurskesvuo-
m. da, galkel rad'd'it dam vuoingaladzh
ja agaladzh cellemest, dam aust Jesus
Christus boft. (dajgia Apostel Bavel.)

let- Christus lae Laga Lop Banhurskes-
m. vuottan Juoohatzhji, gutte osko. (zelka
Apostel Bavel.)

ka- Mon anam buok Daamiit Baha-
res gen Christus Jesus Herram hervas
kan Dobdo Estoj, vaj juvsashjim Chri-
m. stus, ja Sungis lifzhjim Daame
Daabmen. (dajgia Apostel Bavel.)

am- Im dato, atte dii galkabetet let daj
lor. baha Vuojngaj Servest. (zelka Apo-
stel Bavel.)

ten- Dii lepped divraset aastujuvum,
cellet shjadda dushje Olmu
Je- leigien. (zelka Bavel.)

S Dat stuorra Jbnel ja miin Laane-
steigje

sin Christus gav sig selv for os, at Han maatte forløse os af al Uretfærdighed, og rense sig selv et Sjedomis Folk. (Tit. 2, 14.)

Naar vi vare forløste af vore Fjenders Haand, skulle vi tjene Gud uden Frygt, i Hellighed og Retfærdighed for Ham alle vore Livs Dage. (Luc. 1, 74. 75.)

Takker Faderen, som gjorde os dygtige til de Helliges Arvedeel i Lyset. Som friede os fra Mørkets Magt, og oversatte os i sin elskelige Sønns Rige. I hvilken vi have Forløsning formedelst Hans Blod, nemlig Syndernes Forladelse. (Coll. 1, 13. 14.)

Det er en troværdig Tale; dersom vi ere døde med Ham, skulle vi og leve med Ham. (2 Tim. 2, 11.)

Jeg er Opstandelsen og Livet; Hvo som

steig
zhja
buot
Dln
Par
C
vum
erit
boal
hurf
Q
rias
C
Dac
saj
Sev
jai
gutt
ja fi
tju
D
nag
tanc
gja

at
cer-
ms
len-
bud
cer-
ige.
os
E-
ets
lige
for-
em-
l. I,
som
og
Hvo
n

steigie Jesus Christus addi Jeth je-
zhjas miin audest, waj beestashji miin
buok Berrevuodast erit, ja basotifzhji
Dluujt Alzes Daabmenes. (daigja
Pawel.)

Go miti lejmet shjaddam laanestuv-
vum Bafhjaladzhjajdemef Sjedast
erit, de galkashjeimet Suu balvalet
boalaketta, Bassevuodast ja Ban-
hurskesvuodast Suu audest, buok miin
Ellem Beevi. (daigja Bap Zacha-
rias.)

Gijtet Atzhje, gutte miin dagaj
Daasaladzhjan daj Basi Urbe Daas-
saj zhjougafest, gutte beesti miin
Seuvnjadvuoda Famost erit, ja bje-
jai miin etzaladzh Barnes Nikki,
gutte miin lae laanestam Vaaras boft,
ja fuollam Suddoht andagassi Loaa-
tujume. (daigja Apostel Pawel.)

Dskaldas Sarne dat lae, jos austa-
naga Sijn laedzhjap jabmam, de auf-
tanaga Sijn galkap celletgen. (da-
gja Pawel.)

Mon lem Bajaszhuodzhjelabine

N

ja

som troer paa mig, om han end døer, skal han dog leve; og hver den, som lever og troer paa mig, skal ikke døe ævindeligt. Troer du dette? (siger Jesus til Martha Joh. II, 25. 26.)

Christus er død for alle, at de som leve, ikke skulle fremdeles leve sig selv, men Ham, som er død og opstanden for dem. (2 Cor. 5, 15.)

14.

Læs mig nu de Sprog, som passe sig til den tredie Artikel?

Jeg vil bede Faderen, og Han skal give eder en anden Talsmand, at Han skal blive hos eder ævindeligt; den Sandheds Mand, hvilken Verden ikke kan annamme. (Joh. 14, 16. 17.)

Peder sagde: Ananias! hvorfor haver Satan fyldt dit Hjerter, at du skulde lye imod den Hellig Mand. Du haver ikke lojet for Menneskene, men for Gud. (Gjern. 5, 3. 4.)

Paa

ja Ellen; Gutte osko muo ala, josjo
 Son jabma, de dadded cället galka, ja
 Tuokhatzh, gutte cella ja osko muo
 ala, ii agaladzh Niggaj galka jabmet.
 Oskotgo dam? (zætki Jesus Marthaj.)

Christus Vuokaj audest læ jab-
 man, vaj dak, gudek cället, ej galkashji
 jezhjasdæsek Dato mjeld cället, mutto
 Sun Dato mjeld, gutte jabman, ja
 bajaszhjuodzhjelam læ Siin djett.
 (dajgia Apostel Pawel.)

14.

Poga mudngji dal dajt Dajadusajt,
 mak hejviek goaalmað Artikeli?

Mon aigom rokkadallat Atzhje-
 stam, vaj addashji digjidi jezhja Ruua-
 do-Dlma, gutte aaroshji diin lusa aga-
 ladzh Niggaj. Dat læ Vuotvuoda
 Vuojn, geen Meajlbnie ii mate vuo-
 stavaldet. (dajgia Jesus)

Apostel Peder zætki: Ananias!
 manne Bergalak duu Bajmo læ deuv-
 dam, atte gjelastallat galkik Basse
 Vuojni. Jk don Dlnnij audest læ
 gjelastallam, mutto Jbmel audest.

Paa denne Klippe vil jeg bygge min Menighed, og Helvedes Porte skulde ikke faae Overhaand over den. (Matth. 16, 18.)

Christus elskede Menigheden, og gav sig selv hen for den, paa det Han skulde hellige den, efter at Han havde rensset den formedelst Vandbadet i Ordet. (Eph. 5, 26.)

Værer flittige til at bevare Aandens Eenighed i Fredens Baaud, efterdi I ere eet Legem og een Aand, ligesom I og ere kaldede til eet Haab i eders Kald; Ligesom der og er: een Herre, een Troe, een Daab, een Gud og alles Fader, som er over alle, ved alle og i eder alle. (Eph. 4, 3. 4. 5. 6.)

Hos dig, Herre! er Synds Forladelse, paa det Du maa frygtes. (Psal. 130, 4.)

Den Time kommer, paa hvilken alle de, som ere i Gravene, skulde høre Guds Søns Røst; Og de skulde
gaae

Dam Gallaj aigom Serve goddant
dakkat, ja Helvet Garvelvuot ja Gab-
mo ej galka væjgjet majdege dam vuo-
sta. (dajgia Jesus.)

Christus æzi Serve godde, ja addi
jetzh jezhas dam audest, vaj Son dam
basotifzhit, dastosgo Son dam lej but-
testam zhjaze Laugoin, daiherak Ga-
stain ja Jhmel Saniin. (dajgia Apo-
stel Pavol.)

Bargat Kavhe hofst bisötet Vuojir-
ga Serve. Dastosgo duffhje aust Kav-
mash ja aust Vuojgn læ, nuftgo maj-
da Gotzhjunnestedet aust Dojwagi læ-
ped gotzhjunnunur; Nuft lægen, dus-
shje aust Herra, aust Dsko, aust Gass,
aust Jhmel, ja Vuokaj. Utzhje, gutte
læ bajgiel Vuokaj, Vuokaj guojm ja
Vuokaj sist læ. (dajgia Pavol.)

Don Herra! matak addet Suddojt
andagassit Loasjtujume, duust nabbo
galkap boallat. (dajgia David.)

Dat Boddo boatta, go buok dak,
gudet Handi sist læt, galket gullat Jh-
mel Barne Sjena, ja olgos boattet,

gaae ud, som have gjort godt, til Livets Opstandelse, men de, som have gjort ondt, til Dommens Opstandelse. (Joh. 5, 28.)

Lovet være Gud og vor Herres Jesu Christi Fader, som efter sin store Barmhertighed haver igjensødt os til et levende Haab, formedelst Jesu Christi Opstandelse fra de Døde, til en uforvisnelig, ubesmittet og uforænkkelig Arb, som er bevaret i Himmelen til eder. (I Pet. I, 3. 4.)

Iden Troen er det umueligt at behage Gud, thi det bør den, som kommer frem til Gud, at troe, at Han er, og at Han bliver deres Belønner, som opsøge Ham. (Ebr. II, 6.)

Det naturlige Meermeske fatter ikke de Ting, som høre Guds Aand til. (I Cor. 2, 14.)

Vi ere ikke dygtige af os selv at tænke noget, som af os selv. (2 Cor. 3, 5.)

Ingen kan kalde Jesum en Herre, uden

Li-
ha-
an-
res
ore
os
fesit
til
for-
im-
be-
om-
jan
ner,
ikke
til.
at
lor.
re,
a

dat, gudek Bunnit læk dakkam, Welle-
mi galket bajaszhuodzhjelet, ja gudek
Bahajt læk dakkam, Duometusfi gal-
ket bajaszhuodzhjelet. (dajgia Jesus.)

Kameduwum lækos Zbnel, ja miin
Herra Jesus Kristus Altzhje, gutte
stuorra armogasvuodas djeti læ miin
fastrjegadattam celle Dojvagi, maist
Jesus Kristus Bajaszhuodzhjelæb-
me dajn Zabmiin erit migjidi adda,
bejsteketta, bajneketta ja nogaketta. Ur-
be birra, mi Allmest Digjidi læ vuorki-
juwum. (dajgia Apostel Peder.)

Dskofetta Dshmitzh ii eissege doffle
Zbneli, dastgo dat, gutte Zbnel luffa
boatta, berre iakket, atte Son læ, ja
orro dai Balkashjeigjen, gudek otzet
Surr. (zelka Apostel Pawel.)

Luondostes billeshjuwum Dshmitzh
ii fitte da't Ashjit, maist Zbnel Wuojgu
læ almostattam. (da gia Pawel.)

Mii ep læk doffkaladzhjak jetzhalde-
mek ja jetzhjamel Samost majdege
jurdet. (dajgia dattanaga Apostel.)

Zi aufstege mate gotzhjot Jesus Her-

uden ved den Hellig Aand. (I Cor. 12, 3.)

Gud er trofast, ved hvilken I ere kaldte til Hans Søn Jesu Christ vor Herres Samfund. (I Cor. 1, 9.)

Gud kaldte eder formedelst vort Evangelium til at bekomme vor Herres Jesu Christi Herlighed. (2 Thess. 2, 14.)

Vor Herres Jesu Christi Gud, vor Herligheds Fader, give eder Wiisdoms og Aabenbarelses Aand udi Hans Kundskab, som er eders Forstands oplyste Dine, at I kunne kjende, hvilket det Haab er, som Han kaldte eder til. (Eph. 1, 17. 18.)

I ere afstoede, I ere helliggjorte, I ere retfærdiggjorte i den Herres Jesu Navn, og ved vor Guds Aand. (I Cor. 6, 11.)

Jeg er forfikkret om, at den, som haver begyndt den gode Gjærning i eder,

van
Bu
?

læ
zhn
stue

liu
Jes
Pa
?

mel
dig
Br
add
vui
mi
got

vai
bat
sus
hof

gu

ran, ja Sun ala ofkot, cerebgo Basse.
Buoinga bost. (daigja Pawel.)

Vela daigja dat Apostel: Ibmel
lä ofkaldas, gaen bost dii lepped got-
zhjuuwum Sun Barnes Jesus Chri-
stus miin Herra. Servaj.

Ibmel gotzhjoj diin miin Evange-
lium bost oadzhjoshjet miin Herra
Jesus Christus Herbasvuoda. (Zelka
Pawel.)

Miin Herra Jesus Christus Ib-
mel, Herbasvuoda Atzhje, addashji:
digjidi Viisesvuoda ja Almostusa.
Buoinga, vaj dii Sun douvdashjeidek,
addashji vela digjidi bajaszhjougjuu-
vum Sjærme, majn douvdashjeidek,
mi dat lä Dojvagiit, masa. Son diin
gotzhjoj. (nuft Pawel rokkadalla.)

Dii lepped eritbaassium, dii lepped
vanhurskesen-dakkjuuwum, dii lepped
bassen-dakkjuuwum dan Herra Je-
sus Nabmi, ja miin Ibmel. Buoingaj
bost. (daigja Apostel Pawel.)

Neon lem visses dasa, atte Dat,
gutte lä algatam dan buorre. Duojje:

eder, skal fuldkomme den indtil Jesu Christi Dag. (Philip. I, 6.)

Gud byder nu alle Mennesker alle vegne at omvende sig. (Apost. Gjern. 17, 30.)

Ordet, (den anden Person i Guddommen) var det sande Lys, som oplyser hvert Menneske, der kommer i Verden. (Joh. I, 9.)

All Naadens Gud, som kaldte os til sin evige Herlighed i Christo Jesu, Han selv skal fuldkommeligent berede, styrke, bekræfte, grundfæste eder, som lide en liden Tiid. (I Pet. 5, 10.)

Jesus sagde til den Bærkbrudne: Bær frimodig min Søn! dine Synder ere dig forladne. (Matth. 9, 2.)

Hvo er en Gud som Du, som borttager Misgjerninger, og gaar Overtrædelser forbi. Han skal igjen forharme

diir
pat
raf

buc
(da

da
juo
boe
Jo

mi
stu
rat
dit
dal
dal

ga
ar
du

D
lu

diin sist. Son maajda galka dam laap-
patet gidda Jesus Christus Baape-
rajgaj. (dajgja Pawel.)

Ibmel dal gotzhjo buok Dluujt
buok Bajkest, vaj bojdngjalifzhji.
(dajgja Pawel.)

Sadne (mubbe Berson Ibmelvuo-
dast) lej dat duot zhjowgas, gutte
juokke oluu zhjowge, gutte Maishmaj
boatta. (dajgja Evangelium Dluuj
Johannes.)

Buok Urmo Ibmel, gutte gotzhjop
miinagaladzh. Hervasvuottasses Chri-
stusfest Jesusfest Son Jetzj ollaset diin
rakadifzhji, bisotifzhji, uannodifzhji,
diin jattam, gudet oaanekassi gjer-
dabetet. (muft Apostel Peder rokka-
dalla.)

Jesus zelki dam Dauvti Sergata-
gast Vuotzaj: laege, Barnashjam!
arvok, duu Euddok laek dudngji ad-
diin andagasst.

Si Ibmeladzhjam! duu lakaj lae?
Don gutte valdak Berredagojt, ja
luojtak maeddadufajt andagasst. Son

Barne sig over os, Han skal under-
trykke vore Misgjerninger; ja Du skal
taste alle deres Synder i Havets
Dybhed. (Mich. 7, 18. 19.)

Min Sjel! lov Herren, somt for-
lader dig alle dine Misgjerninger.
(Psal. 103, 3.)

Det ligger Menneffene paa, at de
eengang skulle døe. (Ebr. 9, 27.)

Guds Aand haver gjort mig, og
den Almægtiges Aand skal lade mig
leve. (Job. 33, 4.)

Det er Faderens Villie, som mig
ndsendte, at hver den, som seer Gen-
nen, og troer paa Ham, skal have
et ævigt Liv, og Jeg skal opvække
ham paa den yderste Dag. (siger Je-
sus, Job. 6, 40.)

15.

Læs mig de Sprog, som passe sig til
Fortalen af Herrens Bøn?

Jeg bøjer mine Kænc for vor Her-
res Jesu Christi Fader, at Han skal
give

galka fast miin armetet, Son galka
jaggat miin Berre-dagoit, ja Don
galkak suppit buok Siin Suddoist
Mera Gauraj; (dajgia Brophet Mi-
cheas.)

Sjalom! ramed don Herra, gutte
adda dudngii buok Suddeidad anda-
gass. (dajgia Gonogas David.)

Dat lae asaturwum Dlimjdi, atte
austi galket jabmet. (zella Apostel
Pawel.)

Ibmel Buojgr muo lae sibnedam;
ja dam Buokveagaladzih Buojgr galka
bisotet muust Herga. (zella Job.)

Dat lae Atzhjam Datto, gutte muo
vuolgati, atte Juokhatzh, gutte Barne-
oajna, ja ofko Sun ala: galka oad-
zhjot agaladzih Ellem, ja Mon gal-
kam bofstet sun bajas mangemudzh
Bajve. (dajgia Jesus.)

15.

Loga mudngii dajt Dajadusajt, ma-
hejviel Herra Rokkus Allgo-Sanidi?

Mon manam Zhjibbi ala miin Her-
ra Jesus Christus Atzhje audi, vaj

N. 7.

adda.

give eder efter sin Herligheds Rigdom, at I kunne blive mægteligen bekræftede ved Hans Aand til det indvortes Menneſke, at Christus maa boe formedelſt Troen i eders Hjerter. (Eph. 3, 14. 16. 17.)

Herren ſagde til Iſrael: Min Fader ſkal du kalde mig, og ikke vende tilbage fra mig. (Jerem. 3, 19.)

Have vi ikke allesammen een Fader? haver ikke een Gud ſkabt os? (Malach. 2, 10.)

Er jeg kun en Gud nær hos, ſiger Herren, og ikke en Gud langt borte? Mon nogen kan ſkjule ſig i ſaa lønlige Steder, at jeg kan ikke ſee ham, ſiger Herren? Er jeg ikke den, ſom opfylder Himmelen og Jorden, ſiger Herren? (Jerem. 23, 23. 24.)

Ligesom en Fader forbarmer ſig over ſine Børn, ſaa forbarmer Herren ſig over dem, ſom frygte Ham. (Pſal. 103, 13.)

Dersom jeg er Fader, hvor er min
 Dre?

addashji digjidi herbas Riggesbuoda-
stres, vaj Suu Buojnga boft nanno-
setrak appasmiszjhidel dam siskaldas
Dlmuj (de lae, Dskoj) vaj Christus
dajn Dskojn aaroshji bisovadzhat diin
Bajmoj sist. (nuft rokkadalla Apo-
stel Pawel.)

Herra zelkt Israeli: Don galkak
muv gotzhjot: Utzhjenam, ja ik galka
muust erit jorgalet.

Igo auft Utzhje miust Buokajn lek?
Igo auft Zbmel lek miin sivnedam?
(dajgja Bropheet Malachias.)

Lakkago fol Zbmel laedzhjam, zelka
Herra? Ingo majda gukkjen laedzhja
Zbmel? Mattagosk Guttege daggar
zhjekkoses Bajki sifa zhjekkadallat, atte
mon im mataashji Suu oajnet, zelka
Herra? ingo mon dat lek, gutte deuv-
dam Alline ja Ednam? (zelka Herra
Bropheet Jeremias boft)

Moost Utzhje armet Manajdes, nuft
Herragis dajt armet, gudel suust boal-
lek. (dajgja Gonegas David.)

Allina Mon lem diin Utzhje, gvaal
nabbo

Herre? Og er jeg Herre, hvor er mit Frygt? (siger den Herre Zebaoth Malach. 1, 6.)

Lader os træde frem med Frimodighed til Naade-Stolen, paa det vi kunne faa Barmhertighed, og finde Naade til vel-belejlige Hjælp. (Ebr. 4, 16.)

16.

Læs mig de Sprog, som passe sig til den første Bøn?

Hellig, Hellig, Hellig er Du Herre Zebaoth! (Es. 6, 3.)

Herrens Navn er helligt og forføredeligt. (Ps. III, 9.)

Helliger den Herre Gud i eders Hjerter. (I Pet. 3, 15.)

Efter den Hellige, som eder kaldte, vorder og I hellige i al Dmgjængelse. (I Pet. 1, 5.)

Hellige dem i din Sandhed, dit Ord er Sandhed. (Joh. 17, 17.)

Lader sia eders Lys skinne for Menneskene, at de see eders gode Gjer-

nabbo muo Gudne læ? Ultima Mon
lein diin Herra, goaal nabbo Boallo
muo audest læ? (Zelka Herra Zeba-
oth Brophet Malachias boft.)

Mannop roaakkadet Armo Udde
kusa, vaj armogasvuoda oaadzhojhje-
mek, ja armojt gavnashjejmek, dasa
majda dam Bækkje, majt darbafshjed-
zhjep. (raue Apostel Pawel.)

16.

Loga mudngji dajt Dajadufajt, mak
hejviek vuostes Rokkusi?

Basse, Basse, Basse lek Don Herra
Zebaoth! (dajgjet Engelak.)

Herra Nabma læ basse ja boala-
tatte. (dajgia Sonogas David.)

Bafotet dam Herra Jbmel Baj-
model sist. (raue Apostel Peder.)

Dam basse Jbmel lakaj, gutte diin:
gotzhjoi, shjaddat diinag bassen huok
Ullmestedeft. (raue Apostel Peder.)

Bafot Siin Duotvuottassad, diin
Sadne læ Duotvuot. (dajgia Jesus.)

Zhjouwgielkos must diin zhjouwgas
Ulmurj audest, vaj oaajnashti diin buu-
riit

Gjerninger; og ære eders Fader, som er i Himmelen. (Matth. 5, 16.)

Gud er den, som virker i eder, baade at vilse og gjøre efter Hans Velbehagelighed. (Philip. 2, 13.)

Dersom og vi, eller en Engel af Himmelen prædiker Evangelium for eder, foruden det, vi prædikede eder, han være en forbandet Ting. (Gal. 1, 8.)

Du, som roser dig af Loven, vanærer du Gud, formedelst Lovens Overtrædelse? Thi for eders Skyld, bespottes Guds Navn iblant Hedningerne. (Rom. 2, 23. 24.)

Vend fra mig en falsk Vej, og skænk mig din Lov. (Ps. 119, 29.)

17.

Læs mig de Sprog, som passe sig til den anden Bon?

Guds Rige er nær, omvender eder, og troer Evangelium. (Marc. 1, 15.)

Dersom jeg uddriver Djævel ved
Guds

riit Dagost, ja gudnjettashti diin Ut-
zhe, gutte Almiin lae. (raue Jesus.)

Ibmel lae dat, gutte duoigjo diin
sist, sille dattot ja dakkat buorre Datoš
nijeld. (daigja Apostel Pawel.)

Jos mi, daihe Engel Almešt sarne-
dedzha digjidi Evangelium, aereb-
dam, majt mi digjidi sarnedep, Sen
laetos garotuvum Helvetti. (daigja
Apostel Pawel.)

Don, gutte ramadalak Lagast, eppe-
gudnjettakgo Ibmel Laga Baigiel-
duolinamad hofst? dastgo diin djeti Ib-
mel Nabma hiedurva Bakeni gaskast.
(daigja Apostel Pawel.)

Lagga muo varre Gejnost erit, ja
adde mudngji Lagad. (daigja David.)

17.

Loga mudngji dajt Dajadusajt, maš
hepviek nubbe Rokkusi?

Ibmel Miik lakka lae, bojdngjalet
mabbo, ja jakket Evangeliumi. (raue
Jesus.)

Jos baha Buoingajt olgosmana-
tair:

Guds Finger, da er jo Guds Rige kommen til eder. (Luc. II, 20.)

Efterdi I, som ere onde, vide at give eders Born gode Gaver, hvor meget mere skal Faderen, som er i Himmelen, give dem den Hellig Aand, som Ham bede. (Luc. II, 13.)

Vi takke Gud, at da I toge imod Guds Horelses Ord af os, I da antogte ikke Menneſkens Ord, men (ligeſom det i Sandhed er) Guds Ord, ſom og kraftig viſer ſig i eder, der troe. (I Theſſ. 2, 13.)

Hvorned ſkal en Ung holde ſin Beyreen? At han holder ſig efter dit Ord. (Pſ. 119, 9.)

Derſom I paakalde den Fader, ſom dommer uden Perſons Anſeelse efter enhveres Gjerning, da omgaaes med Frygt, ſaa længe I ere her til Huuſe. (I Pet. I, 17.)

Jeg

tam
Kiiſ

gia

D

ped,

buur

Altzh

dajt

dam

M

daedit

stava

ne vi

mel

diin

ſtel

M

mes

rikte

I

gutte

vuod

mijelt

go d

Apol

tam Zbmel Snorma boft, de Zbmel
 Niiſt guſto diin luſa lee boattam. (daj-
 gja Jeſus.)

Daffosgo dit nabbo, gudeſ bahaf lepp-
 ped, djettebetet Manajdaſſadeſ addet
 buurtit Aldaldagajt, man ednak embo
 Atzhje, gutte Almiin lee, gaſka addet
 dajt Baſſe Buoiugas, gudeſ Suuſt
 dam rokkadalleſ. (dajgja Jeſus.)

Mii giſtep Zbmel, atte, go dii guſa-
 dcediinceddet Zbmel Sane miuſt vuo-
 ſtavalbided, dii dalle epped Dlnuij Sa-
 ne vuoftavaldam, nutto duodaj Zb-
 mel Sane, mi majda lee voegaladzh
 diin fiſt, gudeſ ofkobetet. (dajgja Apo-
 ſtel Pawel.)

Man laſaj nnora Dlnutzh Wlle-
 mes gaſka butteſtet? go Son dam
 rikte diin Sani miſeld. (dajgja David.)

Jos dii dam Atzhje zhjuorvobetet,
 gutte gjactzhjaketta Dlnuij Dokkas-
 vuoda, Juokhatzh duobme dagojdes
 miſeld, de jaattet Boaloſt, nuſt guſka,
 go dii dabe lepped ællemen. (raue
 Apoſtel Peder.)

Jeg vil vandre ideligen for Herrens Ansigt i de Levendes Lande. (Psal. 116, 9.)

18.

Læs mig de Sprog, som passe sig til den tredie Bøn?

Vor Gud er i Himmelen, Han gjør alt, hvad Han behager. (Psal. 115, 3.)

Herre! lær mig at gjøre din Behagelighed, din Aand er god, lad Han føre mig i det jævne Land. (Psal. 143, 10.)

Fredens Gud skal snart knuse Satan under eders Fødder. (Rom. 16, 20.)

Herre! beder David, gjør Achitophels Raad til Daarlighed. (2 Sam. 15, 31.)

Rjødet begjærer imod Aanden, og Aanden imod Rjødet; men de samme ere satte imod hverandre, at I ikke gjøre de Ting, som I ville. (Gal. 5, 17.)

Denne Verdens Gud har forblindet
det

Mon aijom auvtelasfi jaattet Her-
ra Nuodo audest, daj xelli Ednamest.
(dajgja David.)

18.

Loga mudngji dajt Dajadusajt, maſ
hejviet goaalmað Rokkusi?

Mein Ibmel Alimest læ, Son buoſ
dalka, maſt datto. (dajgja David.)

Herra mattat mudngji dalkat buor-
re Datod injeld; Duu Buoign læ
buorre, dolvos Son muo jalges Edna-
mi. (dajgja Sonogas David.)

Mutto Karhe Ibmel galka forg
Bergalaga zuvkit diin Juolgi vuollaj.
(dajgja Apostel Pawel)

Herra! daga Achitophel Kad'it
Jaellavuottan. (nuſt Sonogas Da-
vid rokkadalla.)

Daadzhje dam aneſturva, mi læ
Buoinga vuosta, ja Buoign dam, mi
Daadzhje vuosta læ. Daſ gouvtes læ-
ba kvabba guomes vuosta, nuſt atte
dii exped oaadzhjo dalkat dam, maſt
datobetet. (dajgja Apostel Pawel.)

Dam Majlme Ibmel læ zhjalme-
tuttam

det de Vantroes Sind, paa det at Evangelii Dplysning om Christi Herlighed ikke skulde skinne for dem. (2 Cor. 4, 4.)

Den ganske Verden ligger i det Onde. (1 Joh. 5, 19.)

Vi gjorde forduum Rjødets og Tankernes Billie. (Eph. 3, 3.)

Al Naadens Gud, som kaldte os til sin ævige Herlighed i Christo Jesu, Han selv skal fuldkomneligen berede, styrke, bekræfte og grundfæste eder, som lide en liden Tiid. (1 Pet. 5, 10.)

Jesus Christus skal stadfæste eder indtil Enden, at I skulle være ustraffelige paa vor Herres Jesu Christi Dag. (1 Cor. 1, 8.)

19.

Læs mig de Sprog, som passe sig til den fjerde Bøn?

Giv mig ikke Armod eller Rigdom, men uddeel til mig mit beskillede Bred. (Ordspr. 30, 8.)

Gudsfrygtighed med Nøjsomhed er
en

tuttam dai Eppeoskoladzhaj Gjer-
me, amas Evangelium zhjovgas
Christus Hervasvuoda birra sigjidi
zhjovgat. (dajgia Apostel Pawel.)

Obba Majlbme Bahaj sist orro.
(dajgia Apostel Johannes.)

Mii oaamed dagajmek Daadzhje
ja Jurdagi Dato. (dajgia Pawel.)

Buok Urmo Jbmel, gutte miin got-
zhjoj agaladzh Hervasvuottasses Chri-
stusest Jesusest, Son jeczgalka diin
ollaset rakadet, bisotet ja nannodet,
diin jattam, gudet oaanekassi gjerda-
betet. (dajgia Apostel Peder.)

Jesus Christus galka bisotet diin
gidda Loppi, vaj dii lifzhjidek laitemet-
tosen miin Herra Jesus Christus
Beivest. (dajgia Pawel.)

19.

Loga mudngji dajt Dajadusajt, mak
heiviek nieljad Rokkusi?

Ele adde mudngji Bajvashvuoda,
celege Riggesvuoda, mutto adde mudn-
gji asaturwum Lajbam. (rokkadalla
Ugur.)

Jbmelboaloladzhvnot austanaga
D Dutta-

en stor Binding; thi vi have Intet indført i Berden, saa er det aabenbar, at vi kunne ej heller udføre noget; Naar vi derfor have Føde og Klæder, skulle vi dermed lade os nøje. (1 Tim. 6, 6. 7.)

Vi høre, at nogle omgaaes iblant eder uskikkeligen, som arbejde ikke, men drive u-fornøden Handel. Saa-danne byde vi og formane formedelst vor Herre Jesum Christum, at de arbejde med Stilhed, og æde deres eget Brød. (1 Thess. 3, 11. 12.)

Eders Fader i Himmelen lader sin Soel opgaae over Onde og Gode, og lader regne over Retfærdige og Uretfærdige. (Matth. 5, 45.)

Hun (Israël) vidste ikke, at jeg havde givet hende Kornet, Mosten og Olien, og havde givet hende meget Sølv og Guld. (Hos. 2, 8.)

All Guds Skabning er god, og intet er at forskyde, som annammes med
Laf.

Duttavadzhvuodajn læ stuorra Jusso;
dastgo ep majdege shjaddadædiinæ-
mek Mailbmai læ buftam, de læ nab-
bo djetteles, atte epge majdege, jame-
dædiinæmek, nijeldemek mate valdet.
Go nabbo Borramush ja Bivtas
miist læ, de dasa duttat galkap. (Daj-
gja Apostel Pawel.)

Bela dat Apostel zelka: Mii gul-
lap, atte Nuttomak diist baha lakaj
ællek, gudæk bargæ ej, mutto newres
Duojit dækkæk. Daggaradzhhjæjt got-
zhjop ja rawiep miin Herra Jesus
Christus Nabmi, vaj jæk bargashji,
ja jeczhhjæfæk Lasbe borashji.

Diin Utzhje Alnest Bæjves baj-
gjanatta Bahaj ja Buuri bajgjeli, ja
arvet Vanhurskæst, ja vanhurskæstæ-
mi bajgjeli. (dajgja Jesus.)

Israël ij djettam, atte mon leiggim
südngji addam Gornit, Vine, ja Ol-
jo, ja leiggim addam südngji shjegast
Silbe ja Golle. (dajgja Jbmel.)

Buok Jbmel Sivnadus buorre læ,
ja ii mikke læk suppimest, go Olmutzh

Taksigelse, thi det bliver helliget
formedelst Guds Ord og Forbon.
(I Tim. 4, 4. 5.)

De skulde alle vente paa Dig, og
Du skal give dem Mad i sin Tid.
(Psal. 104, 27.)

Jeg vil komme igjen, og tage mit
Korn og min Most, og jeg vil bort-
tage min Uld og min Hør, som hun
havde at skjule sin Blufel med. (Hos.
2, 9.)

Jeg formaner først for alle Ting,
at der gjøres ydmygelige Begjærin-
ger, Bønner, Forbønner, Taksigelser
for alle Mennesker, for Konger og
alle dem, som ere ophøjede (over
andre,) at vi maa leve et roligt og
stille Levnet i al Gudfrygtighed og
Erbarhed. (I Tim. 2, 1. 2.)

Herren lover Israel, om de vilde
holde Hans Bud: Jeg vil give Fred
i Lan-

dann vuostavalda gitojn, dastgo Zbmel
Saniin ja Rokkusiin basotuma. (daj-
gja Apostel Pawel.)

Buok Siwnadusat galket duu vuor-
det, ja don galkak dajt Borannushja
addet rivtes Njge. (dajgja Bonogas
David.)

Mon ajgom fast boattet, ja valdet
muo Gornit ja muo Vine, mon aj-
gom majda valdet ullom ja Bistasi-
dam, mak Suust leigje, ja maj guojin
Kubmashjes bifesti. (dajgja Zbmel
Prophet Hoseas boft.)

Mon andemusat buok oaami andel
rawiin, vaj vutolleges adnomak, Rok-
kusak, audest-Rokkadusat, Gijtolusak
shjaddashji buok Dlmuj audest, Goro-
gasaj ja buok alla. Umat-Dlmuj au-
dest, vaj rawhaladzj ja jakes Zel-
lem celashjejnok, buok Zbmelboalo-
ladzhvuodast ja Gudnaladzjhvuodast.
(dajgja Pawel.)

Herra lopped Israel Dlmujdi, jos
ajgo Suu Bakkomitt doaalat: Mon
ajgom Ravhe addet Ednami, vaj

i Landet, at I maa ligge, og ingen skal forferde eder. (3 Mos. 26, 6.)

O Zion! pr is Herren, lov din Gud, thi Han beskikker Fred i dine Landemerker, Han m etter dig med den bedste Hvede. (Psal. 147, 12. 14.)

20.

L es mig de Spr g, som passe sig til den femte Bon?

Derfor vi bekjende vore Synder, er Gud troe og retf rdig, at Han forlader os Synderne, og vil rense os af al Uretf rdighed. (1 Joh. 1, 9.)

Derfor I forlade Menneskene deres Fejl, saa skal eders himmelske Fader og forlade eder; Men forlade I Menneskene ikke deres Fejl, skal eders Fader ikke heller forlade eder eders Fejl. (Matth. 6, 14. 15.)

Skjul dit Ansigt for mine Synder, og udset alle mine Misgjerninger. (Psaln. 51, 11.)

Eders

aaroshjesdek, ja Zi auftege galka. diin
boaldet.

D Zion! gijte Herra, ramed Ib-
melad, dastgo Son Ravhe adda duu
Ednami, son duu gallet buorrennis
Bjergojn. (zelka Bonogas David.)

20.

Loga nuudngji dajt Dajadnsajt, mak
hepwiek vidad Koffusi?

Jos dobdastedzhjep Suddoijdaemel,
de Ibmel lae ofkaldas ja vanhurstes,
atte Suddoijt miigjidi adda andagasst,
ja ajgo miin buttestet buok Suddoijt
erit. (dajgja Apostel Johannes.)

Dastgo, jos dii addishjeppeid Al-
muuji vigidcesek andagasst, de diin al-
maladzh Itzhje digjigidis Suddoij-
daeddek galka addet andagasst; Mutto
jos dii epped addish Almuuji vigidce-
sek andagasst, de diin almaladzh It-
zhje iige digjidi Suddoijdaeddek addet
galka andagasst. (dajgja Jesus.)

Izhjega Muodod muo Suddoij au-
dest, ja sikkod buok muo Berre-dagojt
erit. (nuft Bonogas David rokkadalla.)

D 4

Diin

Eders Misgjerninger gjøre Skilsmisse imellem eder, og imellem eders Gud, og eders Synder gjøre, at Han skjuler Ansigtet for eder, at Han horer eder ikke. (Es. 59, 2.)

Vi lade vore ydmyge Begjæringer falde for dit Ansigt, ikke for vore Retfærdigheders skyld, men for dine store Barmhertigheders skyld. (Dan. 9, 18.)

Vi støde alle an i mange Stykker. (Saf. 3, 2.)

Herre! dersom Du vil tage vare paa Misgjerning, Herre! hvo kan kan da bestaa? (Ps. 130, 4.)

Vi blive retfærdiggjorte ufor skyldt af Guds Naade, ved den Forløsning, som er i Christo Jesu, hvilken Gud haver fremsat til en Naade-Stol, for medelst Troen i Hans Blod. (Rom. 3, 24. 25.)

Naar I staa og bede, da forlader, dersom I have noget imod nogen, at og eders Fader, som er i Himmelen,
skal

Diin Værre-dagok cerotek diin Jb-
melestede erit, ja diin Suddok dakket,
atte Son Nuodos diin audest zhjekkaj,
ja atte diin ij gula, go rokkadalabetet.
(dajgja Prophet Esajas.)

Mii boadetep vuolleges Adnomi-
demek Duu Nuodo audi, ep jethja-
mel Vanhurskesvuodaj djete, mutto
duu stuorra Armogasvuodaj djete.
(dajgja Prophet Daniel Jbmeli.)

Mii Brokak ednak lakaj inceddep.
(dajgja Jacob Apostel.)

Herra! jos gjætzhjaashgoadaek Vær-
redagojt, Herra! gi dalle aigaj matta
boattet? (dajgja Sonogas David.)

Mii shjaddap vanhurskesen Jbmel
Armost ansashketta, dan Laanastusa
djete, mi Christusest Jesusest læ, Geer
Jbmel læ audenbjegjam Armo Gjætz-
hjam-Daabmen, Dsko boft Guu
Baarri. (jælka Apostel Pawel.)

Go dit gostegen zhjuodzhjebetet rok-
kadallamen, addet andagassi, jos gæen-
ge vuosta diist læ vajdamushjan, vaj
diin Utzhjegis, gutte Allnest læ, adda-

skal forlade eder eders Fald. (Marc. II, 25.)

Elsker eders Fiender, velsigner dem, som eder forbande, gjører dem godt, som eder hade, beder for dem, som gjøre eder Skade, og forfølge eder. (Matth. 5, 44.)

21.

Læs mig de Sprog, som passe sig til den sjette Bøn?

Gud fristes ikke af de onde Ting, men Han frister heller Ingen. (Jak. I, 13.)

Herren er trofast, som skal styrke og bevare eder fra det Onde. (2 Thess. 3, 3.)

Djevelen havde skudt i Judas Simons Soms Hjerter, at han skulde forraade Jesum. (Joh. 13, 2.)

Søn! naar Syndere lokke dig, da samtyk ikke. Min Søn! vandre ikke paa Bejen med dem, hold din God til.

shji digjidi Suddojdæddel andagasst.
(dajgia Jesus.)

2. Stzet Vashjaladzhjajdæddel, buur-
ristivnedet dajt, gudel diin garrotek,
dakkat Buurvit daj vuosta, gudel diin
vashjotek, rokkadallat daj audest, gu-
del diin vahaggatek ja doaaradallet.
(rave Jesus.)

21.

Loga mudngji dajt Dajadusajt, maſ
gudad Rokkust hejviek?

Ibmel ij gjætzjhjeluvo dajir baha
Daamiin, mutto ijge Gænge gjætz-
jhjel. (dajgia Apostel Jacob.)

Herra læ ofskaldas, gutte galka diin
bisotet ja varjelet Bahajn erit. (daj-
gia Apostel Pawel.)

Bergalak addi Judas Simon Bar-
ne Bajbmoj dam baha Jurdag, atte
galkaj bættet Jesus. (dajgia Jo-
hannes.)

Barne! go Suddogasak diin villsæ-
stuvek, de æle don mjedet. Barna-
shjam! æle aust Gejnost daj guojna
jaade. Gjalde jvolgad mannamest

tilbage fra deres Sti, thi deres Fødder løbe til det Døde. (Ordsp. 1, 10. 15. 16.)

Hver fristes, naar han drages og lokkes af sin egen Begjærighed. (Jak. 1, 14.)

De skulle vende Ørene fra Sandhed, og henvendes til Fabler. (2 Tim. 4, 4.)

Min Misgjerning er større, end jeg kan bære, sagde Cain. (1 Moseb. 4, 13.)

Alt det som er i Verden, som er Kjødets Begjæring, og Dinenes Begjæring, og Livets Hoffærdighed, er ikke af Faderen, men af Verden. (1 Joh. 2, 16.)

Gud er trofast, som ikke skal lade eder fristes over eders Fornue, men skal og gjøre Udgangen med Fristelsen, at I det kunne taale. (1 Cor. 10, 13.)

22.

Læs mig de Sprog, som passe sig til den svvende Bon?

Jeg beder ikke, at Du skal tage dem

Si
get
gag

gja
An

Di
Ap

me
Di

De
æll
mi
Jo

luc
Ap
saj
da

Lo

Siin Balga mjeld, dastgo Siin Juol-
get Bahajdi ruottadek. (nust Sono-
gas Salomon rawe.)

Juokhatzh gicetzhjelunva, go Son
gicestetalla, ja villetalla jezhas baha
Anestumest. (dajgia Apostel Jacob.)

Olmut galket Bahlidaset jorgalet
Duotvuodast erit, Majnasid. (dajgia
Apostel Pawel.)

Muo Berre-dakko sturrah lee, go
mon dam matam guoddet. (dajgia
Olmutzh-Godde Cain.)

Buok, mi Majlmest lee, mi lee:
Daadzhje Hibmo, zhjalini Hibmo, ja
ellem Goaradvuot, ii lek Utzhjest,
mutto lee Majlmest. (dajgia Apostel
Johannes.)

Ibmel ofkaldas lee, gutte ij galka
luojtet diin gicetzhjeluwat, bajjel
Appardedek, mutto nust Gicetzhjalu-
sajt galka laappatet, vaj dii dam gjer-
dashjeidek. (dajgia Apostel Pawel.)

22.

Loga mudngji dajt Dajadusajt, mak
hejviel zhjetzhiad Rokkusi?

Im mon rokkadala, vaj valdashjie

dem af Verden, men at Du skal bevare dem fra det Onde. (Saaledes beder Jesus til sin Himmelske Fader for sine Disciple. Joh. 17, 15.)

Jeg elendige Menneſke! Hvo ſkal frie mig fra dette Dods Legem? (Rom. 7, 24.)

Herren veed at frie de Gudſrygtige fra Friſtelse. (2 Pet. 2, 9.)

Haver Du ej ſadt Gjærde om Job, om hans Huus og om alt det han haver? ſiger Satan til Herren. (Job 1, 10.)

Du Herre! er mit Vre, og den, der ophøjer mit Hoved. (Pſ. 3, 4.)

Herre! nu lader du din Tjener fare til Fred. (Luc. 2, 9.)

Herren ſkal frie mig fra al ond Gjærning, og frelse mig til ſit himmelske Rige. (2 Tim. 4, 18.)

23.

Hvordan lyde de Eprog, ſom paſſe ſig til Herrens Bøns Beſlutnings-Ord?

David lovede Herren og ſagde: Lovet

Siin Mailmest erit, mutto Mon rof-
kadalant, vaj Bahajn erit Siin varje-
lizhjit. (Dam Jesus Utzhjestes rof-
kadalaj Mattajejgides audest.)

Mon arkjes Dlnutzh! gi galkashit
muo bæstet dam jamoladzih Rubma-
shjest erit. (dajgja Apostel Pawel.)

Herra djetta bæstet dajt ibmelboa-
loladzihjast Gjetzhjalusast erit. (daj-
gja Apostel Peder.)

Ikgo Garde lek dakkam Job, Siin
Viceso, ja buok dam birra, mi suust
le? (dajgja Satan Ibmedi.)

Don, Herra! lek muo Gudne ja
dat, gutte bajeda? muo Daajve. (daj-
gja Gonogas David.)

Herra! dal divtak Balvalejgjad
Kavhaj meannat. (dajgja Simeon.)

Herra galka muo bæstet buok baha
Duoijest erit, ja bjejgjad almaladzih
Riikasses. (dajgja Apostel Pawel.)

23.

Most dat Dajadusak zhjuojgjet, mak
hejviel Herra Rokkus Lop Sanidi?

Gonogas David ramedit Herra, ja
zellet:

vet være du Herre, Israels vor Faders Gud, fra Ewigbed og til Ewigbed! Dig Herre! her Majestæt og Bælde, og Herlighed, og Sejer, og Ære til, thi alt i Himmelen og paa Jorden, ja Riget er Dit, Herre! (I Kronik. 29, 10. II.)

Det skal skee, førend de raabe, da vil Jeg svare, naar de endnu tale, da vil Jeg høre. (Es. 65, 24.)

Herren er nær hos alle dem, som kalde paa Ham, hos alle, som kalde paa Ham i Sandhed; Han gjør det, som de Gudsfrygtige begjære, Han hører deres Skrig og hjælper dem. (Psal. 145, 18. 19.)

Kald paa mig paa Nødens Dag, jeg vil udfrie dig, og du skal prise mig. (Psal. 50, 15.)

Beder, og eder skal gives, leder, saa skulle I finde, banker, saa skal eder oplades. (Luc. II, 9. 10.)

zaelki: Læge Don Herra! rameduv-
vunt agaladzh Nigest gidda agaladzh
Nigaj, Don, gutte lee Israet miin Nt-
zhje Ibmel. Dudngji Herra! berre
Majestæetaladzhvuot, ja Balde, ja Her-
vasvuot, ja Vuojto, ja Gudne, dastgo
buok, mi lee Alimest ja Ednamest duur
lee, ja Riik duur lee. (dajgja Sonogas
David.)

Dat galka shjaddat, andelgo zhjuor-
vogoattet, de mor aigom vastedet, go
Sii ain faruomen lee, de gullat aj-
gom. (dajgja Ibmel.)

Herra lee Vuok daj lak, gudek Sur
zhjuorvok, Vuok daj lak, gudek vajno-
ladzhjat Sur zhjuorvok. Son dakka
dam, majt ibmelboaloladzhjat anestuv-
vek, Son gulla Sii Rokkusit, ja daj
vækkjet. (dajgja Sonogas David.)

Zhjuorvo muo Hætte Bæive, mor
duu gajgot aigom, ja don muo rame-
det galkak. (rave Ibmel.)

Rokkadallat, ja digjidi galka addu-
juvat, otzat, de gavnat galkabetet,
goaalkotet, de Armo-ufs digjidi galka-
rappaset. (dajgja Jesus.)

Læs mig nu de Syprog, som passe sig
til Daabens Sacrament?

Daaben er ikke Ureenheds Afleg-
gelse paa Kjødet. (I Pet. 3, 21.)

Christus elskte Menigheden, og
gav sig selv hen for den, paa det Han
skulde hellige den, efterat Han havde
renset den for medelt Vandbadet i
Ordet. (Eph. 5, 25. 26.)

Petrus sagde til Jøderne: Om-
vender eder, og hver af eder lade sig
døbe i Jesu Christi Navn til Syn-
dernes Forladelse, og I skulle faa
den Hellig Aands Gave. (Gjern.
2, 38.)

Vide I ikke, at vi saa mange,
som ere døbte til Christum Jesum, vi
ere døbte til Hans Død. (Rom. 6, 3.)

Jeg Herren vil forløse dem af
Helvedes Bold, Jeg vil igjenløse dem
fra Døden. Død! Jeg vil være dine
Pestilentser. Helvede! Jeg vil være
din Udeleggelse. (Hos. 13, 14.)

24.

Loga mudngji dajt Dajadusajt, mak
hejviek Gast Sacramenti?

Gast ij lek Rubmash olgoldas
Baassam. (dajgia Apostel Peder.)

Christus cezi Serve-godde, ja addi
jezhjas dam audest, vaj Son dam ba-
sotifzhji, dastosgo Son dam lej butte-
stam zhjaze-Laugo ja Jhmel Sane-
boft. (dajgia Apostel Pavel.)

Peder Judaladzhajdi zelki: Bojdn-
gjalet, ja Juokhatzh Diiſt gastashjuv-
vos Jesus Christus Nabmi, Suddoit
andagassi Loajtujume djeti, ja dii gal-
kabetet oaadzhjot dam Basse Buojn-
ga Uddaldaga.

Eppedgo djede, atte must Ednaſt
Miist, gudek lep gastashjuvum Chri-
stus Jesus Surr Jabmenigen lep ga-
stashjuvum. (dajgia Pavel.)

Mon Herra duur Jhmel ajgom
Siin laanestet Helvet Valdest, mon
ajgom Siin laanestet Jabmemest erit.
Jabmem! mon ajgom let duu Jame-
teigjen; Helvet! mon ajgom let duu
Hawateigjen. (dajgia Christus.)

Dii

I ere alle Guds Børn formedelst Troen i Christo Jesu, thi I saa mange, som ere dopte til Christum, have affort Christum. (Gal. 3, 26. 27.)

Daaben gjør os Salige. (I Pet. 3, 21.)

I ere igjensødte ikke af forkrænkelig men usforkrænkelig Sæd, ved Guds Ord, som lever og bliver ævindeligt. (I Pet. 1, 23.)

Daaben er en god Samvittigheds Pagt med Gud. (I Pet. 3, 21.)

I have affort det gamle Menneske med dets Gjæringer. (Coll. 3, 9.)

Synden bør ikke regjere i eders dødelige Legem, at være den lydige i dens Begjæringer. (Rom. 6, 12.)

Døder eders Lemmer, som ere paa Jorden, Høveri, Urenhed, ond Lyst og Gjerrighed. (Coll. 3, 5.)

Ifører

Dii Buokat lepped Ibmel Manak
Difo boft Jesus Christus ala, dastgo
nust Ednak diist, gudek Christusi lep-
ped gastashjunvum, dii lepped Chri-
stusgen garvodam. (dajgja Pawel.)

Gast daktta miin audogassan. (daj-
gja Apostel Peder.)

Dii lepped fastrjegadam epped bej-
stoladzih mutto bejstemettos Sjebman
boft, dat lae, Ibmel Sane boft, mi celle-
men, ja orromen lae gidda agaladzih
Nigaj. (dajgja Apostel Peder.)

Gast lae buorre Daame=Dobdo
Shjettadus Ibmeliin. (dajgja Apo-
stel Peder.)

Dii lepped erit nuollam dam boaa-
res Dlinu aufstanaga Dagojdes guojm.
(dajgja Apostel Pawel.)

Suddo ij berre rad'astallat diin ja-
moladzih Kubmashjest, guldalet dam
Anestumit. (dajgja Apostel Pawel.)

Jametet Lattojdæddek, mak Edna-
mest lædzhjek, ja mak lae: Suorra-
vuot, Buttesmettosvuot, baha Sibmo
ja Hanesvuot. (dajgja Pawel.)

Gar-

Ifører det nye Menneske, som er skabt efter Gud i sand Retfærdighed og Hellighed. (Eph. 4, 24.)

25.

Læs mig nu de Sprog, som passe sig til Alterens Sacrament?

Velsignelsens Kalk som vi velsigne, er den ikke Christi Blods Samfund? Det Brød som vi bryde, er det ikke Christi Legems Samfund? (I Cor. 10, 16.)

I Jesu Christo have vi Forløsning formedelst Hans Blod, som er Overtrædelsernes Forladelse, efter Hans Naades Rigdom. (Eph. 1, 7.)

Hvo som æder mit Kød og drikker mit Blod, haver et ævigt Liv, og jeg skal opvække ham paa den yderste Dag. (Joh. 6, 54.)

Salig er den, hvis Overtrædelse er forladt, hvis Synd er skjult. Saligt

Garvodet dam od'd'a Olmu, mi
Ibmel Gowi læ siveduvum, duot
Banburstesvuodast ja Bassevuodast.
(dajgja Pawel.)

25.

Loga mudngji dajt Dajadusajt, mak
hejviek Alter Sacramenti?

Buuristivnadusa Sjæra majt mii
buuristivnedep, iigo dat lek Christus
Baara Servoladzhvuot? dat Laibe
majt mii doaajgjep, iigo dat lek Chri-
stus Kubmash Servoladzhvuot? (daj-
gja Apostel Pawel.)

Jesusest Christusest miist Laana-
stus læ Suu Baara boft, mi læ Sud-
dojt andagassit Loajtuhjine, Suu
Urmo Riggessvuoda mjeld. (dajgja
Apostel Pawel.)

Gutte borra muo Daadzhje ja juk-
ka muo Baara, Suust agaladzh Jel-
lem læ, ja mon galkam Suu bajas-
boftet mangemudzh Beejve. (dajgja
Jesus.)

Mudogas dat læ, goen Bajgielduolb-
mam læ andagassit loajtuvum,
goen

ligt er det Menneske, som Herren ikke tilregner Misgjerninger. (Psal. 32, 1. 2.)

Endskjønt Israelliterne i Orken aadede alle den samme aandelige Mad, og drak alle den samme aandelige Drik, saa havde Gud dog ikke Behagelighed til de Fleste af dem. (I Cor. 10, 3. 4. 5.)

De Ord som jeg taler til eder, ere Aand og Liv. (Joh. 6, 63.)

Jesus sagde: Jeg er det Livets Brød; Hvo som kommer til mig, skal ikke hungre, hvo som troer paa mig, skal aldrig tørste. — Hvo som troer paa mig, haver et ævigt Liv. (Joh. 6, 35. 47.)

Alle Ting skee skikkeligen og ordentligen. (I Cor. 14, 40.)

Hver prøve sig selv, (som han har Troen) og æde saa af Brødet, og drikke af Kalken. (I Cor. 11, 28.)

Jeg

gaen Suddo læ zhhjekkujumum. Aludogas dat Dlnutzh læ, gæsa Herra ij logatala Bæredagojdes. (daigja Bonogas David.)

Zosjo buok Israeitaladzhjak Mætzest borre damanaga vuoingaladzh Borrannushja, ja buokak jukke damanaga vuoingaladzh Zukkannushja, de Zbmel dadded ij doffitam ænash Bæle dajn. (daigja Apostel Pawel.)

Dak Sanek, majt mon digjidi sarnom, læk Buoign, ja Hæg. (daigja Jesus.)

Bela Jesus zæski: Mon lem Ellem Lajbe, gutte bodish muo lusa, ii galka borastuwat, ja gutte ofkosh muo ala, ii goaassege galka gojkaluwat. Gutte muo ala ofko, suust agaladzh Ellem læ.

Bare buok Sidnok diin Zbmel Balwalustast shjaddashji zhjabbaset ja Rajost. (daigja Apostel Pawel.)

Dataka Apostel rawe: Zuohtatzh giætzhhjeladdos jetzh jezhas (lædzhjago Dsko aldes) ja de muft borros Sacrament Lajbe, ja jukkos dam Bine.

P

Mon

Jeg er korsfæst med Christo. Jeg lever, dog ikke jeg mere, men Christus lever i mig; men hvad jeg nu lever i Kjødet, det lever jeg i Guds Søns Tro, som elskede mig, og gav sig selv hen for mig. (Gal. 2, 20.)

Hvo som æder og drikker uværdeligen, æder og drikker sig selv til Dom, i det han ikke gjør Forskiel paa Herrens Legem. (I Cor. II, 29.)

Min Søn! giv mig dit Hjerte. (Ordspr. 23, 26.)

26.

Læs mig de Sprog, som passe sig til Lærdommen om Skriftemaal?

Jeg bekjendte min Synd for dig, og skjulte ikke min Misgjerning. Jeg sagde: jeg vil bekjende mine Dvertrædelser for Herren, og Du forlod mig min Synds Misgjerning. (Psalm. 32, 5.)

Jesus

Mon lem ruossinauvlijuvum auf-
tanaga Christusiin. Mon celam, im
dadded mon shjat, mutto Christus
cella muo sist, ja dat rubmashladzh
Vsellem, mi muust ajn laedzhja, daggar
lae, atte celam Ibmel Barne Dskost,
gutte muo cezi, ja jetzh jezhas muo
audest addi. (dajgja Vpostel Pawel.)

Gutte borra ja jukka gaelbotcebmet,
Son borra ja jukka Alzes Duomo, go
Son ij daga Vrotusa Herra Rubma-
shjest. (dajgja Pawel.)

Barnam! adde mudngji Bajmod.
(rave Ibmel Gonogasa Salomon
boft.)

26.

Loga mudngji dal dajt Dajadusajt,
mak hejviek dam Mattatussi,
Kippashjæme birra?

Mon dobdastim Suddojdam duu
audest, ja im zhjeffam Væredagoj-
dam. Mon jurdim: mon ajgom dob-
dastet Baigjelduolmamidam Herra
audi, ja Don addik mudngji stuorra
Suddojdam andagasst. (dajgja Go-
nogas David.)

Jesús sagde til den Bærkbrudne:
Vær frimodig, min Søn! dine Syn-
der ere dig forladne. (Matth. 9, 2.)

Hvilke J forlade deres Synder,
dem ere de forladne, og hvilke J be-
holde deres Synder, dem ere de be-
holdne. (Joh. 20, 23.)

Hvadsomhelst J binde paa Jorden,
skal være bundet i Himmelen, og
hvadsomhelst J løse paa Jorden, skal
være løst i Himmelen. (Matth.
18, 18.)

Den som skjuler sine Overtrædel-
ser, skal ikke have Lykke, men den
som bekjender og forlader dem, skal
faa Barmhjertighed. (Ordspr. 28, 13.)

Dersom vi siige, vi have ikke Synd,
forføre vi os selv, og Sandheden er
ikke i os. Dersom vi bekjende vore
Synder, da er Gud tro og retfærdig,
at Han forlader os Synderne, og vil
rense

Jesus zaelki Dawti-Særgatagast
 buotze Osmui: læge, Barnam! arvoð,
 dnu Suddoð læk dudngji andagasst
 addujuwum.

Geist dii andagasst addebetet Sud-
 dojdæsek, dait Suddoð læk andagasst
 addum, ja geim bifoteped Suddojdæ-
 sek, dain dat læk bifotuwum. (dajgia
 Jesus Mattajeigjidasses.)

Bela Jesus sigjidi zelka: Majt dii
 zhjadnabetet Ednamest, dat galka let
 zhjadnum Almest, ja majt zhjouwdebe-
 tet Ednamest, dat galka let zhjouwdum
 Almest.

Dat gutte Suddojdes zhjegash, gal-
 ka shjaddat lyfotæbmen, mutto gutte
 dait dobdast, ja dain erit hejta, galka
 Urmogasvuoda onadzhjot. (dajgia
 Gonogas Salomon.)

Jos miit zælkishjep, atte Suddo
 miist ij lek, de jetzh jezhaidæmef bæc-
 tep, ja Duotvuot ij lek miin sist. Mutto
 jos dobdastedzhjep Suddojdæmef, de
 Jbmel læ ofkaldas ja vanhurskes, atte
 Son Suddoijt adda mitgjidi andagasst,

rense os af al Uretfærdighed. (1 Joh. 1, 8. 9.)

Hvo kan forstaa sig paa Bildfarelser, rens mig af mine skjulte Synder. (Psalm. 19, 13.)

Bekjender Synderne for hverandre, og beder for hverandre, at I kunne læges. (Jak. 5, 16.)

Ved Loven kommer Syndens Erkjendelse. (Rom. 3, 20.)

Jeg kjendte ikke Synden uden ved Loven, thi end Begjærigheden kjendte jeg ikke, dersom Loven havde ikke sagt: Du skal ikke begjære. (Rom. 7, 7.)

27.

Læs mig de Sprog, som passe sig til Skrifte-Bennen?

See! jeg er født i Misgjerning, og min Moder haver undfanget mig i Synd. (Psalm. 51, 7.)

Menne=

ja aigo miin buttestet buok Vanhur-
skesmettosvrodast erit. (dajgia Apos-
stel Johannes.)

Et djedish buok Mæddatusajdes,
buttest, Zbmelam! muo djettemettoni
Suddojnam erit. (nuft Gonogas Da-
vid rokkadalla.)

Dobdastet Suddojt guojm guojmi-
dassadek, ja rokkadallat guojm guojmi-
daddek andest, vaj buorranifzhjidek.
(raive Apostal Jacob.)

Lak douvdat Dlinu Suddoides.
(dajgia Apostal Pawel.)

Im Suddo douvdangen, ærebgo
Laga host, dastgo im lem djettet, atte
baha Anestubne Suddo lej, jos Lak
ij lifzhjt zekam: Don ik galka ane-
stuwat. (dajgia dataka Apostal.)

27.

Loga mudngji dajt Dajadusajt, mak
hejviek Skrift-Rokkusi?

Gjætzh! Mon baha Mjedesvno-
dajn lem rjegadam, ja Ednam muo
suddost sakkanatti. (dajgia Gonogas
David.)

Menneſkets Hjertes Tanker ere
onde af hans Ungdom, og hver Dag.
(I Moſ. 6, 5. cap. 8, 21.)

Gud gjorde eder levende, der I
være døde i Dvertrædelſer og Syn-
der. (Eph. 2, 1.)

Loven er aandelig, men jeg er kjø-
delig, ſoldt under Synden. (Rom.
7, 14.)

Gaf ikke til Doms med din Tje-
ner, thi ingen ſom lever, kan være
retfærdig for Dig. (Pſalm. 143, 2.)

Uf Hjertet udgaar onde Tanker,
Mord, Hoer, Skjørlevnet, Tyve-
rier, falſke Vidnesbyrd, Beſpottel-
ſer. (Matth. 15, 19.)

Jeg bekjender mine Dvertrædel-
ſer, og min Synd er altid for mig.
For Dig, ja for Dig allene haver
jeg ſyndet, og gjort det Onde for
Dine Dine. (Pſalm. 51, 5. 6.)

Mine Misgjerninger gaae over mit
Hoved,

Dinnu Bajmo Jurdagak læt ba-
hak Sui Maennavuoda raijast, ja
juokke Bæjve. (dajgia Jhmel.)

Jhmel dagaj diin æssen, go dii lej-
dek jabimam Bajgjeldnuosmami ja
Suddoj djeti. (dajgia Apostel Pavol.)

Lak læ vuojngaladz, mutto moit
lem oaadzhjaladz, Suddo vuollaj
shjaddam. (dajgia dataka Apostel.)

¶ Ele mana duobmit Balvaleyjad,
dastgo ij auftege Dinnutzh dam Elle-
mest mate let vanhurskes Dui audest.
(dajgia Gonogas David.)

Bajmost olgosboattet baha Jur-
dagak, Dinnutzh Goddem, Suorra-
vuot, Bazishvuot, Suolagvuot, vcerre-
Duodastusak, Bilkadusak. (dajgia
Jesus.)

Mon dobdastam Bajgjeldnuosmami-
dam, ja muo Suddo læ juokke Nige
muo audest. Dudngji, ja Dudngji fol
suddodam lem, ja Bahajt lem dakkam
dui Zhjalni audest. (dajgia Gonogas
David.)

Muo Suddok mannek muo-Daajve
P 5 baj

Hoved, de ere blevne mig for svare,
som en svar Byrde. (Psalm. 38, 5.)

Trængsel og Angest skal være over
hvert Menneskes Sjæl, som gjør det
Onde. (Rom. 2, 9.)

Forbandet være hver den, som
ikke bliver ved i alle de Ting, som
ere skrevne i Lovens Bog, at han gjør
deni. (Gal. 3, 10.)

Søger Herren, medens Han fin-
des, kalder paa Hannem, medens
Han er nær. Den Ugudelige forlade
sin Vej, og hver, som gjør Uret,
forlade sine Tanker, og ombvende sig
til Herren. (Ez. 55, 6.)

Saa sandt jeg lever, siger den
Herre, Herre: Jeg haver ikke Beha-
gelighed i den Ugudeliges Dod, men
i det, at den Ugudelige ombvender sig
fra sin Vej, at han maa leve. (Ezech.
33, 11.)

Jeg vil give eder et nyt Hjerte,
og

bajgjeli, apparatzh lossaden mudngji
laef shjaddam, losses Naad'e lakaj.
(dajgja David.)

Bajve ja Hattas galka let juokke
dam Dlnu bajgjeli, gutte Bahajt da-
gash. (dajgja Apostel Pawel.)

Barrotuvum laefos juokhatzh,
gutte ij biso dakkamest buok dajt Daa-
miit, mak Laga Girjaj laef zhjallujw-
vum. (dajgja Zbmel.)

Orzat Herra dam Boddo, go lae
gavnamest, zhjuorvot Snu dam Bod-
do, go lakka lae. Zbmelmettos hejtos
baha Geimostes, ja juokke Suddogas
hejtos baha Turdagines erit, ja bojd-
gjalektos Herra lusa. (dajgja Zbmel
Prophet Esaias bofst.)

Nuoft duodaj, go mon celam, zelka
dat Herra, Herra: Mon im doffit
dam Zbmelmettos Zabmem, mutto
dam mon doffitam, atte dat Zbmel-
mettos bojdngjal baha gejnodagastes
erit, vaj celashji. (dajgja Zbmel Pro-
phet Ezechiel bofst.)

Mon ajgom addet digjidi od'd'a

og give en ny Land inden i eder, og borttage det Steen-Hjerte af eders Kjød, og give eder et Kjød-Hjerte. (Ezech. 36, 26.)

Naar Talsmanden kommer, skal Han overbevise Verden om Synd, og om Retfærdighed, og om Dom. (Joh. 16, 8.)

Omvend mig, saa bliver jeg omvendt, thi Du, Herre! er min Gud. (Jerem. 31, 18.)

Guds Offer er en sønderbrudt Land, et sønderbrudt og sønderstødt Hjerte skal Du, Gud! ikke foragte. (Psalm. 51, 19.)

Omvend eder, og troer Evangelium. (Marc. 1, 15.)

Med Hjertet troer man til Retfærdighed. (Rom. 10, 10.)

Vor Herre Jesus er hengiven for vore Overtrædelse, og oprejst for vor Retfærdiggjørelse. (Rom. 4, 25.)

Gaar

Bajmo, ja addet od'd'a Vuojnga diin
fisa, ja aigom valdet dan ged'ge Baj-
mo diin oaadzhest erit, ja addet digi-
di dibmases Bajmo. (dajgia Ibmel,
Prophet Ezechiel boft.)

Go Kuaado-Olmaj Basse Vuojgn
hoatta, de Son galka Meajme Olnuij-
di zhajetet: Suddojdases, Christus
Banhurksesvuoda, ja Bergalaga Duo-
mo. (dajgia Jesus.)

Bojdnjalatte muo, de bojdnja-
lam, dastgo Don, Herra! les muo Ib-
mel. (dajgia Suddogas Ibmeli.)

Zovkanam Vuojgn lae Ibmeli
dokkaladzih Offer. Don, Ibmel! ik
galka baigielgietzhjat zovkijurum ja
vuollegadzih Bajmo. (dajgia Sono-
gas David.)

Bojdnjalet, ja jaffet Evangelii-
mi. (raive Jesus.)

Bajmojn olmutzh osko Banhur-
ksesvuotti. (dajgia dataka Apostel.)

Miin Herra Jesus lae Zabnemi
addijurum miin Suddoj djeti, ja ba-
jasbofturum miin Banhurkses-
vuoda djeti. (dajgia Pawel.)

Gaar ud fra de Bantroe, og Jeg vil
annamme eder, og Jeg vil være eders
Fader, og I skulle være mine Søn-
ner og Døttre, siger Herren den All-
mægtige. (2 Cor. 6, 17. 18.)

Alle Propheterne give Jesus det
Bidnesbyrd: at hver den, som troer
paa Ham, skal faa Syndernes For-
ladelse ved Hans Navn. (Gjern.
10, 43.)

Naager, staaer i Troen, værer
mandige, værer stærke. (1 Cor. 16, 13.)

Dette er mit Blod det nye Testa-
mentes, hvilket udoses for mange,
til Syndernes Forladelse. (Matth.
26, 28.)

Vi ere Sendebud i Christi sted,
ligesom Gud selv formaner eder for-
medelst os. (2 Cor. 5, 20.)

Vi ere Guds Medarbejdere. (1 Cor.
3, 9.)

Toer eder, vorder rene, borttager
eders onde Gjerninger fra mine
Djne,

Zhjuoldet jezhjaidceddek dain Eppeskoladzhjain erit, ja mon diin aigom vuostavaldet, ja mon aigom let diin Itzhje, ja dij galkabetet let muo Barket ja Nejdak, nust dat Buokvægaladzh Herra dajgja.

Buok Prophetak addet Jesusi dam Duodastusa: atte jiofhatzh, gutte Suu ala osko, Suu Nabmi galka oaadzhjot Suddojes andagasfi Loajtume. (dajgja Peder.)

Gaatzet, bissot Dskost, lækjet Olmaj lakaj, gjevrasmet. (dajgja Pawel.)

Dat læ muo Baar dam od'd'a Testament Baar, mi golgatnwa Ednaki andest, Suddoist andagasfi Loajtume djete. (dajgja Jesus.)

Mii lep Hirasak Kristus Saijest, adnet miin Kavaguit, dego Jbmel Jetzh diin ravve miin boft. (dajgja Apostel Pawel.)

Datata Apostel dajgja: Mii lep Jbmel mijeld-Bargek.

Baassat jetzh jezhjaidceddek, buttasmet, jankadet baha Juonajdceddek muo

Dine, lader af at gjøre ilde. (Esaias
I, 16.)

See! du er bleven sund, synd ikke
mere, at dig ikke noget værre skal ve-
derfares. (Joh. 5, 14.)

Forlade I Menneskene deres Fejl,
saa skal eders himmelske Fader og
forlade eder; Men forlade I Men-
neskene ikke deres Fejl, skal eders Fa-
der ikke heller forlade eder eders Fejl.
(Matth. 6, 14. 15.)

Guds saliggjørende Naade er aa-
benbaret for alle Mennesker, som op-
lærer os, at vi skulle forsage Ugude-
lighed og de verdslige Begjæringer,
og leve maadeligen, og retfærdigen,
og gudeligen i denne Verden. (Tit.
2, II. 12.)

Jeg takker Christum vor Herre,
som haver gjort mig stærk. (I Tim.
I, 12.)

Vi ere ikke dygtige af os selv til at
tænke

as
 muo Zhjalni audest erit, hejtet dak-
 kamest Bahajt. (dajgja Zbmel.)

See
 ve.
 Gjetzh! djervafen lek shjaddam,
 æle shjat suddod, amas mikkege, mi
 bahab læ, dudngji dappaturvat. (daj-
 gja Jesus.)

zjl,
 og
 en-
 za-
 ejl.
 Dastgo, jos dij addebetet Dlmuzdi
 vigidæsek andagasfi, de diin almaladzh
 Altzhje digjidi giska
 addet andagosfi. Mentto jos dij epped
 adde Dlmuzdi Vigidæsek andagasfi,
 de diin almaladzh Altzhje itge digjidi
 gaska addet Vigidædek andagasfi.
 (dajgja Jesus.)

ra-
 op-
 de-
 er,
 m,
 it.
 Zbmel andogas-dakke Urmo læ
 buok Dlmuzdi almostuvum, mi miin
 bagad, atte mi galkap suppit Zbmel-
 mettosvuoda ja dajt baha majlma-
 ladzh Unestumit, ja ællet muddaget,
 vanhurskaset, ja ibmelboaloladzhjat
 dam Majlmest. (dajgja Pavol.)

re,
 m.
 Datanaaga Apostel dajgja: Mon
 gijtam Kristus miin Herra, gutte
 muo læ æppasmattam.

at
 Ep mi lek dokkaladzhjak jetzhalde-
 mel

tænke noget, som af os selv, men vor Dygtighed er af Gud. (2 Cor. 3, 5. 6.)

Beder J for mig til Herren; sagde Simon. (Gjern. 8, 24.)

Bønner

Morgen og Aften,
til og fra Bords.

I. Hvad skal en Christen gjøre, naar han om Morgenen staar op af sin Seng, og om Aftenen vil gaae til Sengs igjen?

Han skal erindre sig den Tre-enige Guds Velgjerninger, sit Daabes Lovte, og sige:

J Naavn Gud Faders, og Sønns, og den Hellig Aands!

2. Hvad skal han derefter gjøre?

Han skal enten paa Kne eller staaende, læse sine Troes Artikke og Herrens Bøn. Til disse kan han og legge

med
jurda
vuot
Pare
N
(Jælk

*

Jde

I. M
go

E

Jbr
dusa

J
Buc

2.

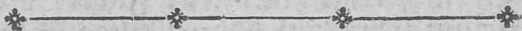
E
abju
ja J

nen
3,
igde
—*

meſ ja jetzhiameſ Samoſt maſdege
jurdahſjet, mutto miin Dokkaladzh-
vuot Zbmeleſt la. (dajgia Apoteſt
Pavel.)

Rokkadallat dij Herra muo audeſt.
(Zelki Simon.)

Rokkusak

Zdedeſt Zekjedeſt, audel ja
mangel Mallasi.

jaar
ſin
ie

1. Majt Chriſtaladzh galka dakkat,
go Son Zdedeſt baigjan bajas, ja
Zekjedeſt oaad' aſtallat aigo?

nige
ibes

Son galka mujtet Bolmauſteladzh
Zbmel Vuorredagojt, Gaſt Loppa-
duſas, ja zelket:

ms,
re?

Zbmel Utzhje, ja Barne, ja Baſſe
Vuoinga Nabini!

2. Majt Son daſimangeleſt galka
dakkat?

taa-
Her-
og
je

Son galka daiſhe Zhjibbi ald daiſhe
zhjuodzhiat, lokkat Dſko Artikeliſdes
ja Herra Rokkus. Daſa bjejjat
matta

legge efterfølgende Morgen og Aften-
Bøn.

3. Hvordan lyder Morgen-
Bønnen?

Jeg takker Dig, o! Allmægtige og
Barmhjertige himmelske Fader, ved
Jesum Christum Din elskelige Søn,
for alle Dine Velgjerninger imod
mig; for Skabelsen, Igjensætningen
og Helliggjørelsen; samt fordi Du i
denne Nat haver bevaret mig fra al
Fare og Skade. Og jeg beder Dig,
at Du for Jesu Christi Skyld vil
forlade mig alle mine Synder, med
hvilke jeg i denne Nat og altid ha-
ver syndet imod Dig. Fremdeles
beder jeg Dig, at Du i denne Dag
vil bevare mig fra Synd og al an-
den Ulykke; at mit ganske Livnet,
alle mine Tanker, Ord og Gjernin-
ger maatte skee i Troen paa Din
Søn Jesus Kristus, og for Hans
Skyld behage Dig; at jeg selv, tilli-
gemed Sjæl, Legem og alt, hvad
jeg

matt
2Eft

3. 2
W

væge

Altzh

Bar

aude

Laar

veta

nam

ja H

dalar

Chri

gasfi

juoft

dam.

vaj 1

Sud

dast

buof

Ofto

shjal

kishj

jetzh

lften matta manglest boatte Idedes, ja
 2Ekkjedes Rokkus.

3. Most Idedes Rokkus zhjuojgja?

Mon gijtam Dui, o! Buok
 vœgaladzj ja Armogas almaladzj
 Utzhje, Jesus Christus ætzaladzj
 Barnad boft, buok Buorredagojdad
 andest muo vuosta: Sivnedæmad,
 Laanestæmad ja Basotæmad andest;
 vela mon Dui gijtam, dastgo man-
 nam Jja muo varjelik buok Bahageft
 ja Hædest erit. Ja mon Dui rokka-
 dalam, vaj addashjik mudngji Jesus
 Christus djeti buok Suddojdam anda-
 gasst, maj guojm mon dam Jja, ja
 juokke Ujge, Dui vuosta lem suddo-
 dam. Vela mon dui rokka-
 dalam, vaj ondna Bœjve muo varjelizhjik
 Suddost ja buok jezjhja Daasetesvuo-
 dast erit; Baj obba muo 2Ellem,
 buok muo Jurdagak, Sanek ja Dagok
 Oskost Barnad Jesus Christus ala
 shjaddashji, ja Sui djeti Dudngji dok-
 kishji. Mon ravim dui Sjetti jetzh
 jetzhjam, austanaga Sjcelojn, Rub-
 mashjin

jeg haver, maa være Dig anbefalet. Dine hellige Engle være stedse med mig, at ikke Djevelen skal faa nogen Magt over mig. Amen.

4. Hvorledes lyder Aften-Bønnen?

Jeg takker Dig, o! Allmegetige og Barmhjertige himmelske Fader, ved Jesum Christum Din elskelige Son, for alle Dine Belgjerninger imod mig; for Skabelsen, Igjenløsningen og Helliggjørelsen; samt fordi Du i denne Dag har bevaret mig fra al Fare og Skade. Og jeg beder Dig, at Du for Jesu Christi Skyld vil tilgive mig alle mine Synder, med hvilke jeg altid og denne Dag haver syndet imod Dig. Fremdeles beder jeg Dig, at Du af Din Naade, vil bevare mig i denne Nat fra al Fare og Skade; at jeg selv, tilligemed Sjæl, Legem og alt, hvad jeg ejer maa være Dig anbefalet. Dine hellige Engle

mas
Du
Dig
oaa
gjeli
4. D
S
ladz
Jesu
boft
muc
mal
mor
Bce
gest
kade
dasl
dage
ja n
dan
vaj
varj
dest.
jetzl
tan

befa-
stedse
l faa

masbhin ja buok dajn, mi muust lae.
Duu basse Engelat laedzhjek juokke
Nige muo mjeld, amas Bergalat
oaadzhjot majdege Famojt muo baj-
gjeli. Amen.

4. Most Skjedes-Rokkus zhjuojgia?

gtige
ader,
elige
inger
gjen-
samt
bare
Dg
Jesu
alle
altid
imod
at
mig
Ela-
Le-
ve-
ellige
le

Mon Duu gijtäm, o! Buokvega-
ladzh ja armogas almaladzh Utzhje,
Jesus Kristus atzaladzh Barnad
boft, buok Buorredagojdad audest
muo vuosta; Sivnedæmad, Laanestæ-
mad ja Basotæmad audest. Bela
mon duu gijtäm, atte dam mannam
Bæjve muo lek varotäm buok Baha-
gest ja Hædest. Ja mon Duu rok-
kadalam, vaj Jesus Kristus djete ad-
dashjik mudngji buok Suddojdam an-
dagassi, maj guojm mon dam Bæjve
ja juokke Nige Duu vuosta lem suddo-
dam. Bela men duu rokkadalam,
vaj Don armostad dam Sjagen muo
varjelifzhjik buok Bahagest ja Hæ-
dest. Mon ravim duu Sjetti jetzh
jetzhjam, Sjælon, Kubmasbham, auf-
tanaga buok dajn, mi muust lae, Duu
basse

Engle være stedse med mig, at Djevelen ikke skal faa nogen Magt over mig. Amen.

5. Hvor mange Stykker indeholder nu denne Morgen- og Aften-Bøn?

To Stykker: en Taksigelse og en Bøn til Gud.

6. Hvad kalder du Gud i disse Bønner?

Allmegetige og Barmhjertige himmelske Fader.

7. Hvorfor takker du Ham?

1) For Hans trende Hoved-Belgjerninger efter de tre Troes Artikler. 2) Fordi Han har bevaret mig i denne Nat eller Dag.

8. Ved hvem er din Tak og Bøn Gud behagelig?

Ved Jesum Christum Hans elskelige Son.

9. Hvad beder du nu Gud om i disse Bønner?

Deels om Befrielse fra det Onde, deels om Skjenkelse af det Gode.

Dje-
ragt

older

og en

ffe

him-

?

Bel-
Ar-
varet

Ben

elste

i det

Dude,
de.

10.

basse Engelat lædzhjet juofke Nige
muo mjeld, amas Bergalat oaadzhjot
maidege Samojt muo bajgieli.

5. Galle Gappalaga dal dat Zdedes
ja Zekjedes-Rokkus doaalla sistes?

Gouft Gappalaga, Gijto ja Rok-
kus Zbmelt.

6. Mannen Zbmelt gotzhjoshjak dam
gouft Rokkusest?

Mon gotzhjom Suu Buokvæga-
ladzh ja Armogas almaladzh Artzhjen.

7. Man audest don Suu giitak?

Mon giitam Suu: 1) Suu golm
stuorramus Buorre Dagojdes audest
golm Ostko Artikel mjeld. 2) Dastgo
muo læ varjelam dam Jja, dasherak
dam Bæjve.

8. Gæn bost duu Gijto ja Rokkus læ
Zbmeli dokkaladzh?

Jesus Kristus Suu ætzaladzh
Zarnes bost.

9. Majt Zbmelest dam gouft Rokku-
sest rokkadalak?

Mon rokkadalam Bahain erit Bæ-
stujume, ja Buuri addujume.

10. Hvad Ondt beder du Gud vil befrie dig fra?

1) Fra at straffes for mine begangne Synder. 2) Fra at falde i nye Synder eller anden Ulykke. 3) Fra at komme i Djevelens Magt.

11. Hvad Godt beder du Gud vil give dig i disse Bonner?

1) Alt mit ganske Forhold, Tanker, Ord og Gjerninger formedelst Troen paa Jesum maatte behage Ham. 2) Alt jeg selv, med Sjel, Legem og alt, hvad jeg ejer, maatte være Ham anbefalet. 3) Alt Hans hellige Engle stedse maatte være med mig.

12. Hvorledes skulle christelige Forældre og Hunsfædre, lære deres Børn og Tjenestefolk Bordskik?

Børn og Tjenestefolk skulle, baade naar de begynde og slutte deres Maaltid

10. Masn Bahain erit Bæstujume
rokkadala?

Mon rokkadalam Bæstujume: 1) dakkam Suddoïdam Rangastusast erit. 2) Baj Ibmel muo varjelifzhji dakkamest od'd'a Suddoït ja buok jezhhja Daafetesvuodast erit, vela boattemest Bergalaga Famo vuollaj.

11. Majt Buuriit rokkadala? Ibmelest dam gouft Rokkusest?

Mon rokkadalam: 1) vaj obba muo Ellem, muo Jurdagak, Sanek ja Dagok osko bost Jesus ala sudngji dokkifzhji. 2) Baj mon jetzh, austanaga Sjeloin, Kubmashjin, ja buok dajn, mi muust lee, lifzhjim Ibmel Gjetti ravijuvum. 3) Baj Suu basse Engelat juokke Nige lifzhji muo mijeld.

12. Most christoladzh Vanhemak, Isedak ja Umedak, galket mattatet Manajdæsek ja Balvalejgjidæsek zhjaba Borram Dabiit?

Manak ja Balvalejgjet galket, sikke go borragoattet ja gjerget borramest,

tiid, staa smukt hos Bordet, med
sammenlagde Hænder, med andæg-
tige Gebærder, tydeligen og langsomt
bede.

13. Hvorledes lyder Bønnen for
Maaltidet?

Herre! Alles Dine vogte paa dig,
og Du giver dem deres Spiisning i
rette Tiid, Du oplader Din Haand
og mætter alt det, som lever med
Velbehagelighed.

14. Hvad skulle de legge hertil?

Herrens Bon, og denne efterføl-
gende liden Bon:

D! Herre Gud himmelske Fader,
velsigne os og disse Dine Gaver, hvilke
vi af Din Rundsindighed annamme, ved
Jesum Christum vor Herre. Amen.

15. Hvad indbefatter nu Bønnen for
Maaltidet?

Et Bibelsk Sprog, taget af den
145 Davids Psalme, Herrens Bon,
og en besynderlig liden Bon.

zhjabbaset orrot Borramushja Badaft, aucti bieigjuurwum Gjedaj guojm, gudnaladzh Lataj guojm, darsjelet, zhjuojgjelet ja gukkjet rokka-dallat.

13. Majt Rokkus andel Mallasi zhjuojgja?

Buokaj Zhjalmet gjcetzjhjel Duu ala, Herra! ja Don addal sigjidi Borramushjaset rivtes Nige, don Gjedad rabastal, ja galletal buok Haggaladzhjajt Buuristivnadufajnad.

14. Majt sii galkel bieigjat dasa?

Herra Rokkus, ja dan mangetboatte utze Rokkusatzh.

O! Herra Zbinel almaladzh Utzhje, buuristivned miin ja dajt Addal-dagajdad, majt miin Duu Armost vuostavaldep, Jesus Christus miin Herra djeti. Amen.

15. Majt nabbo Rokkus andel Mallasi sistes doaalla?

Dat doaalla sistes muttom Bibel Dajadusa, mi David Psalmajn lae valdum, Herra Rokkus, ja muttom erinaamatzh utze Rokkusatzh.

16. Hvad forstaas ved Alles Dine?
Alle levende Guds Creature i Luf-
ten, paa Jorden og i Vandet.

17. Hvad gjore disse levende
Creature?

De vogte paa Herren, eller be-
gjøre Hjelp af Ham.

18. Hvad vente de at faa af
Herren?

De vente at faa deres Spiisning i
sin Tid, (naar Gud seer det er dem
tjenligt.)

19. Giver Gud dem da det, de vente
af Ham?

Ja, Han giver dem deres Spiis-
ning, og oplader sin Haand, eller
uddeler til dem sin rige Belsignelse.

20. Giver Han allene saa meget,
som de kunne stille Hungeren med?

Nej, Han mætter alt det, som
lever med Velbehagelighed, (saa de
kunne være fornøjede og glade over
Guds Godhed.)

16. Majt Buokaj Zhjalini vuold
arvededzhjak?

Mon arvedam buok Zbmel celse
Sivnadusajt Mimosi, Ednamest ja
Zhjazest.

17. Majt dak celse Sivnadusak
dakkek?

Sii gjeczjhjek Herra ala, daiherak
Bækkje Suust anestuwek.

18. Majt Bækkjit Herrast
anestuwek?

Sii anestuwek Borramushjafek
rivtes Migest, daiherak go Zbmel dam
oaajmish sigjidi arvkaladzhjan.

19. Uddago nabbo Zbmel sigjidi dam,
majt Suust anestuwek?

Udda galle sigjidi Borramushja-
fek, ja rabast Gjedas, daiherak juokka
sigjidi arvafet Uddaldagajdes.

20. Uddago sigjidi dussihje Nælg-
Suorgatakkam?

Ji, Son gallet buok Hæggalad-
zhjajt Buurinsivnadusajnes (Zbmel
Buorrevuot fikke gallet ja illodatta
sin.)

21. Hvad indeholder den liden Bøn
for Maaltidet?

Den indeholder en Bøn, og Be-
kjendelse.

22. Hvad bede vi af Gud i denne
Bøn?

At Han vil velsigne os, (at vi ikke
skulle forsynde os paa Gaverne,) og
velsigne Gaverne, (at de maa bekom-
me os vel.)

23. Hvad bekjende vi i denne Bøn?

At Mad og Drikke ere Guds
Gaver, som vi annamme af Hans
Godhed.

24. For hvis skyld giver Gud os
desse sine Gaver, og velsigner
dem for os?

For Jesu Christi vor Herres Skyld.

25. Hvordan lyder Bønnen efter
Maaltidet?

Lader os takke Herren, thi Han er
god, og Hans Miskundhed varer
ævindelig. Han, som bespiser alle
Creature, som giver Dvæg deres
Foder,

21. Majt dat utze Rokkusatzh audel
Mallast doaalla fistes?

Dat fistes doaalla muttom Rokka-
vusa ja Dobdastusa.

22. Majt rokkadallay Ibmelest dam
Rokkusest?

Vaj buuristivnedifzhji miin, (ama-
mel suddodet Uddaldagaj guojin) ja
buuristivnedifzhji Uddaldagajt, (vaj
miggidi Buorren boadashji.)

23. Majt mi dam Rokkusest
dobdastep?

Utte Borramush ja Tukkamush
Iæba Ibmel Uddaldagaj, majt mi
Suu Buorrevuodast vuostavaldep.

24. Scen djetti Ibmel dajt Uddalda-
gajdes miggidi adda, ja dajt
buuristivned miggidi?

Jesús Christus miin Herra djetti.

25. Most Rokkus mangel Mallast
zhjuojja?

Gijtop Herra, dajgo Son buorre
Iæ, ja Suu Armogasvuot bista gidda
agaladzj Ujgaj. Son, gutte buol
Sivnadusajt borata, Gutte Shjebe-

Soer, og Ravn-Unger, som raabe til Ham, deres Føde. Han haver ikke Lyst til Hestens Størke, ej heller Behagelighed til nogen Mands Been. Men Herren haver Behagelighed til dem, som Ham frygte, og som haabe paa Hans Miskundhed.

26. Hvad skulle de legge hertil?

Herrens Bøn, og følgende liden Bøn:

Vi takke Dig, Herre Gud himmelske Fader! ved Jesum Christum Din elskelige Søn, vor Herre, for alle Dine Belgjerninger; Du, som lever og regierer een sand Gud fra Ewig-
hed og til Ewig-
hed. Amen.

27. Hvad indeholder mi Bønnen efter Maaltidet?

Et Bibelsk Sprog, taget af Davids Psalmer, Herrens Bøn, og en besynderlig liden Bøn.

28. Hvad indeholder det Bibelske Sprog?

En Formaning til Taksigelse, og
en

tidi Sujniit, ja Buldogas-zhjuvgajdi,
 gudel Suu zhjuorvol, Siemosel
 adda. Suust ii lel Hibmo Hæpposh
 Gjenwruotti, iige dokkit gudege Dluit
 Bægajt. Mutto Herra buok dajt dok-
 kit, gudel Suust boallek, ja dorvaste
 Suu Irmogasvuoda ala.

26. Majt sii gallek dasa bjeiggjat?

Herra Rokkus, ja dam utze Rok-
 kusatzh.

Mii Duit gijtep, Herra Ibmel al-
 maladz h Altzhje! Jesus Christus ætza-
 lazh Barnad miin Herra bost, buok
 Buorredagojdad audest. Don, gutte
 ælak ja rad'd'ik aunft duot Ibmelen,
 agaladz h Iigest gidda agaladz h Iig-
 gaj. Amen.

27. Majt nabbo Rokkus mangel

Mallasi doaalla sistes?

Dat sistes doaalla muttom Bibel
 Dajadusa, mi David Psalmajn lee
 valdum, Herra Rokkus, ja muttom
 erinaamatzh utze Rokkusatzh.

28. Majt dat Bibel Dajadus sistes
 doaalla?

Dat sistes doaalla muttom Ravag

en Lærdom om hvem Gud har Behagelighed til.

29. Hvem skulle vi takke?

Herren, Guders Gud, Herrers Herre. (Ps. 136, 2. 3.)

30. Hvorfor skulle vi takke Herren?

Thi Han er god, og Hans Misfærdighed varer ævindeligen.

31. Hvorledes viser Gud sin Misfærdighed og Godhed?

Han bespiser alle Creature, Han giver Dvæg deres Foer, og Ravne- Unger deres Fode, som raabe til Ham.

32. Hvad er det, som Gud har ingen Behag i?

I Hestens Størke, og i nogen Mands Been.

33. Forklar mig, hvad dette vil sige?

Det vil sige dette: at Gud bevæges ikke til at forsørge Mennesker for deres Sundheds, Størkes Magtes og Herligheds skyld, at Ham jo meget mere

Gittoj, ja mittom Mattatusa, gœn
Ibmel dokkitedzhja.

29. Gœn nabbo galkap gijtet?

Mii galkap gijtet Herra, gutte Ib-
meli Ibmel, ja Herraj Herra læ.

30. Mandjeti mii kalkap Herra
gijtet?

Dastgo Son læ buorre, ja Surr
Urmogasvuot bista gidda agaladzj
Uhgaj.

31. Man lakaj Ibmel zhajet Buorre
ja Urmogasvuodas?

Son borat buok Sivradusajt, Son
Shjevitidi Sujnit adda, ja Buldo-
gas zhjivgajdi Bjemoset, gudek Surr
zhjuorvok.

32. Mi dat læ, majt Ibmel ij dokkit?

It dokkit Hæpposh Gjeuvruott,
iige gudege Dsmu Bægajt.

33. Zhjælge mudingji daj Sani
Urvadusa?

Daj Sani Urvadus læ: atte D-
muj Djervasvuot, Gjeuvruot, Fab-
mo ja Riggessvuot ti giote Ibmel
dajt bjebmat; ednak embo Son dajt
fastash,

mere mishager dem, om de forlade sig derpaa.

34. Til hvem har da Herren Behagelighed?

Til dem, som Ham frygte, og haabe paa Hans Miskundhed.

35. Hvad indeholder den siddende Bøn efter Maaltidet?

En Taksigelse, og Bekjendelse.

36. Hvem skulle vi takke?

Gud Herren, vor himmelske Fader.

37. Ved hvem er vor Taksigelse Gud behagelig?

Ved Jesum Christum vor Herre, for Hvis skyld Gud og giver os sine Velgjerninger.

38. Hvorfor skulle vi takke Gud?

For alle Hans Velgjerninger, legemlige og aandelige, timelige og evige.

39. Hvad bekjende vi om Gud i denne Bøn?

At

fastash, jos Sii dai Daami ala dorva-
stredzhjek.

34. Gejt nabbo Herra dokkit?

Dajt Son dokkit, gudek suust boal-
lek, ja Sui Hrmogasuoda ala dor-
vastek.

35. Majt dat utze Koffusatzh mangel
Mallasi, doaalla sistes?

Dat sistes doaalla muttom Gijto-
lusa, ja Dobdastusa.

36. Gæn mi galkap gijtet?

Ibmel Herra, miin almaladzh
Aitzhje.

37. Gæn bost miin Gijto lae Ibmeli
dokkaladzh?

Jesus Christus bost, gæn djeti maj-
da Ibmel Buorredagojdes migjidi
adda.

38. Mandjeti galkap Ibmel gijtet?

Buok Sui Buorredagoj audest,
dak laedzhjek rubmashladzh, daihe
vuojngaladzh, aigaladzh, daihe aga-
ladzh.

39. Majt dobdastep Ibmel birra
dam Koffusest?

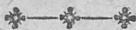
Atte

Alt Han lever og regjerer i Hvighed.

40. Hvad Trost ligger deri for os?

Alt Han kan give os ej allene det naturlige, men og det aandelige og ævige Liv, at vi kunne vente af Ham, ej allene legemlige og timelige, men og de aandelige og ævige Betsignelser.

Bøn for Catechisation.

Allmeegtige og barmhjertige Gud og Fader! Du som haver givet os Dit hellige Ord, og opholder det iblant os; Vi bede Dig, giv os Din Hellig Aand i vore Hjerter, at vi maatte faa Lyst og Kjærlighed til Dit Ord, saa vi altid gjerne ville høre og lære det. Giv, at vi og i denne Stund frie fra verdslige Tanker og Betsymringer, med Andagt maatte høre det, paa det vi maatte

Atte Son cella, ja rad'd'e agaladzh
 Shigaj.

40. Majt Jed'd'etufajt dat migjidi
 busta?

Dast djettep, atte Jbmel matta
 migjidi addet, ii luondoladzh Ellem
 fol, mutto majda vuoingaladzh ja
 agaladzh Ellem, atte mii mattep
 vuordet sunst, ep rubmashladzh ja aj-
 galadzh fol, mutto majda vuoinga-
 ladzh ja agaladzh Buuristfivnadufajt.

Rokkus audel Bazhjatallam.

Buokvcegaladzh ja Armogas Jb-
 mel ja Utzhje! Don gutte basse Sa-
 nidad migjidi lek addam, ja dast miist
 bisotak; mii Duust rokkadallap, adde
 Basse-Buoingad miin Bajbmoj, vaj
 halidizhjimel ja cezashjimel Duu
 Sane nust, atte mii juokke Shige dam
 mijelastcemel aigop gullat ja mattat.
 Vare mii dam Boddostigen vaj majl-
 maladzh Jurdagi ja Morashji taga,
 Darsjelesvuodajm dam gulashjimel,
 vaj

maatte lære deraf, baade at kjende
 ret Din naadige og retfærdige Vil-
 lie, og leve derefter, Dig Selv til
 Ære, og os til Salighed. Hør
 vor Bøn for Jesu Christi vor Frel-
 sers Skyld. Amen.

Bøn efter Catechisation.

Allmægtige og barmhjertige Gud
 og Fader! Vi takke Dig for det
 Ord, som Du i denne Stund har
 lært os. Vi bede Dig, giv os Din
 Naad og Naade, at vi vel maa be-
 vare, og flittig overveje det i vort
 Hjerte, til vor Forstands Dplysning
 og vor Villies Forbedring. Lad det
 virke, opholde, bestørke og forsøge
 hos os Troen, det aandelige Liv, og
 Kjærlighed til Gud og Næsten, ja
 lad det, som en Guds Kraft til Sa-
 lighed, gjøre vore Sjele salige, for-
 medelst Jesum Christum vor Herre.
 Amen.

---

vaj mataſhjeimek daſt, ſikke rjeſtoj
dovvdat Dnu armogas ja vanhurſkes
Dato, ja dam mijeld ællet Alzad Gud-
nen, ja alzemeſt Audogasvuottan.
Gula miin Rokkus Jeſus Chriſtus
miin Laaneſteigje djeti. Amen.

Rokkus mangel Gazhjatallam.

Buokvægaladzh ja armogas Jbmel
ja Alzhje! Mii giſtey Dnu dam Sane
audeſt, majt dam Boddost migjidi-
lek mattatam. Mii rokkadallap Dnuſt,
adde migjidi Baſſe-Vuojngad ja Ur-
mod, vaj buuriſt dam Baijmoffæmeſt
vuorketalafhjeimek ja zuratalafhjei-
meſt, Gjærmemeſt bajaszhjovvgin ja
Datomeſt buorredem djeti. Vare Dnu
Sadne dvoijofhji, biſotifzhji, nanno-
difzhji ja laſetifzhji miuſt Dſko, vuoni-
galadzh Sellem, ja Rakjeſvuoda Jb-
meli ja Lagamudzhji, ja vare dat, dean
Jbmel Bæſt Audogasvuotti
miin Sjælojt audogaſt
ſtus miin Herra boſt

Trykfejl.

- Fortalen Lin. 2 Cachismus,
læs Catechismus
- Pag. 7. Lin. 15. 16. aigaladz- hjak,
læs aigalad- zhjak
- Pag. 39. Lin. 19. 20. bo- atte,
læs boat- te
- Pag. 47. Lin. 19. Riiff,
læs Riif
- Pag. 57. Lin. 11. Baarr,
læs Baar
- Pag. 59. Lin. 11. og 12. Baarr,
læs Baar
- Pag. 73. Lin. 2. 3. munitatu- wek,
læs munitatu- vek
- Pag. 79. Lin. 7. Geisari,
læs Geisari
- Pag. 157. Lin. 11. Bahai,
læs Bahai
- medel 255. Lin. 7. Njeverak,
læs Njewarak.
- Amen.
-